

Raport o Stanie Gminy TUSZYN

za rok 2019

I .Wstęp

Na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Burmistrz Miasta Tuszyna, co roku do 31 maja przedstawia Radzie Miejskiej raport o stanie Gminy. Zgodnie z ustawą z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. 2020 r. poz. 875) na podstawie, której dokonano m.in. nowelizacji ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020 r. poz. 374 z późn. zm.). Jednym z elementów tej nowelizacji jest dodanie art. 15 zzzzzz, zgodnie z którym termin przedstawienia raportu o stanie jednostki samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, przypadający w 2020 r. przedłuża się o 60 dni. (art. 15 zzzzzz dodany przez art. 46 pkt 35 ustawy z dnia 14 maja 2020 r.).

Raport za rok 2019 jest już drugim w kolejności opracowaniem podsumowującym działalność samorządu gminnego. Zakres opracowanego dokumentu obejmuje przede wszystkim realizację polityk, programów, strategii, uchwał Rady Miejskiej w Tuszynie za rok 2019.

Raport zawiera analizę następujących obszarów tematycznych Gminy:

- gospodarki przestrzennej,
- finansów gminy,
- gospodarki komunalnej,
- infrastruktury technicznej,
- oświaty i edukacji,
- kultury,
- sportu i rekreacji,
- pomocy społecznej,
- polityki prorodzinnej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej,
- rolnictwa,

- ochrony środowiska i przyrody,
- gospodarki nieruchomościami,
- przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie posłużą mieszkańcom Gminy Tuszyn do zwiększenia wiedzy w zakresie funkcjonowania samorządu gminy.

II . Informacje ogólne

2.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Tuszyn jest gminą miejsko-wiejską położoną w centralnej Polsce, w środkowej części województwa łódzkiego. Centralnym punktem i siedzibą gminy jest Miasto Tuszyn, które liczy wraz z gminą ponad 12 tysięcy mieszkańców. W Gminie funkcjonują 23 jednostki pomocnicze: 3 dzielnice i 20 sołectw. Gmina zajmuje powierzchnię 130 km² i położona jest w odległości 20 km od Miasta Wojewódzkiego Łodzi przy drodze krajowej DK 12/91, w odległości 5 km od Węzła Tuszyn usytuowanego na autostradzie A1, na skrzyżowaniu z drogą krajową DK 12/91 oraz w odległości 4 km od skrzyżowania drogi ekspresowej S8 z drogą krajową DK 12/91 Węzeł Rzgów.

Atutem Gminy jest zrównoważony i stabilny rozwój, z dbałością o zachowanie walorów środowiskowych oraz o równomierny rozwój terenów zabudowy przemysłowej, usługowej oraz zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej. Bliskość Łodzi oraz doskonałe położenie Gminy Tuszyn pod względem układu komunikacyjnego stanowią bardzo dobrą lokalizację dla potencjalnych inwestorów. Najbliższe lotnisko obsługujące połączenia krajowe, jak również zagraniczne znajduje się w Łodzi.

Rozwój Gminy oparty jest przede wszystkim na wykorzystaniu położenia geograficznego w sąsiedztwie ważnych dróg krajowych: DK 12/91, A1 i S8, przygotowaniu obszarów pod działalność gospodarczą na terenach zlokalizowanych w obrębie węzła Tuszyn na A1 oraz wzdłuż nowych ciągów komunikacyjnych, sprzyjaniu rozwojowi rolnictwa w południowej części gminy oraz tworzeniu kolejnych kompleksów terenów pod budownictwo mieszkaniowe i letniskowe o cennych walorach krajobrazowych. To także atrakcyjne miejsce rekreacji, turystyki i wypoczynku dla mieszkańców województwa łódzkiego z dobrze rozwiniętą infrastrukturą rekreacyjno-sportową,

obszarami leśnymi i zbiornikami wodnymi.

Gmina Tuszyn jest również ważnym ośrodkiem edukacyjnym w powiecie. Mieszkańcy mają dostęp do szerokiej oferty edukacyjnej na różnych poziomach nauczania. W Gminie Tuszyn w 2019 r. funkcjonowało 16 jednostek organizacyjnych pod nazwami: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie, Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie, Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie, Miejskie Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Tuszynie, Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie, Centrum Obsługi Administracyjno-Finansowej Szkół i Przedszkoli w Tuszynie, Dzienny Dom Senior-Wigor w Tuszynie, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Tuszynku Majorackim, Zespół Przedszkolny w Tuszynie, w skład którego wchodzi: Przedszkole Miejskie Nr 1 w Tuszynie oraz Przedszkole Miejskie Nr 3 w Tuszynie wraz z oddziałami zamiejscowymi w Garbowie i Tuszynie, Przedszkole Miejskie Nr 2 w Tuszynie, Szkoła Podstawowa Nr 1 w Tuszynie, Szkoła Podstawowa Nr 2 w Tuszynie, Szkoła Podstawowa w Górkach Dużych, Szkoła Podstawowa w Wodzinie Prywatnym, Liceum Ogólnokształcące w Tuszynie w formach organizacyjno-prawnych: 2 zakłady budżetowe, instytucja kultury, podmiot leczniczy, spółka prawa handlowego oraz 11 jednostek budżetowych.

2.2 Ludność Gminy

Na koniec roku 2019 w Gminie Tuszyn zameldowane były 12044 osoby, z czego 51,95% stanowiły kobiety, a 48,05% stanowili mężczyźni.

Szczegółowe dane przedstawiają poniższe tabele.

Stan ludności – porównanie lat 2017, 2018, 2019				
Rok	Liczba ludności zameldowanych w Gminie		Urodzenia dzieci, które są zameldowane na pobyt stały w Gminie	Zgony osób zameldowanych na pobyt stały w Gminie
	pobyt stały	pobyt czasowy		
2017	12045	169	139	149

2018	12043	219	133	151
2019	12044	194	127	143

Statystyka ludności wg płci na koniec 2019 r. (pobyt stały)			
Mężczyźni (M)		Kobiety (K)	
Wiek	Liczba	Wiek	Liczba
0-2	202	0-2	190
3	60	3	59
4-5	110	4-5	120
6	56	6	65
7	74	6	63
8-12	339	8-12	326
13-15	183	13-15	180
16-17	121	16-17	105
18	48	18	49
19-20	117	19-20	131
21-40	1705	21-40	1591
41-60	1617	41-59	1740
61-64	408	60-64	444
65-70	319	65-70	382
71-81	302	71-81	482
>81	126	>81	330

SUMA (M)	5787	SUMA (K)	6257
RAZEM M+K	12044		

Zameldowania osób na pobyt stały w Gminie w 2019 r.		
Liczba osób zameldowanych z innej gminy	Liczba dzieci urodzonych i zameldowanych	Liczba osób, które zmieniły miejsce zameldowania
290	127	85

W 2019 r. zarejestrowano 502 zameldowania w ruchu wewnętrznym oraz 310 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosiło + 192. Gmina Tuszyn posiadała ujemny przyrost naturalny wynoszący - 16. W 2019 r. urodziło się 127 dzieci, w tym 62 dziewczynki i 65 chłopców.

Wymeldowania z pobytu stałego z Gminy w 2019 r.	
Liczba osób wymeldowanych	Liczba osób zmarłych
167	143

2.3. Realizacja zadań z zakresu Urzędu Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności

Czynności wykonywane przez USC i Ewidencję Ludności	Ilość spraw
Sporządzanie aktów stanu cywilnego (urodzenia, małżeństwa, zgony)	382
Śluby cywilne/ śluby konkordatowe	15/47
Wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego	1865
Zameldowania, wymeldowania, zgłoszenia wyjazdu na pobyt:	550

- czasowy, -stały oraz zgłoszenie powrotu z pobytu czasowego	
Wydawanie dowodów osobistych	952

III. Strategia Rozwoju Gminy Tuszyn na lata 2015-2020

Uchwalona została w 2016 roku przez Radę Miejską w Tuszynie – Uchwała Nr XXVI/194/16 z dnia 17 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia programu rozwoju pod nazwą “Strategia Rozwoju Gminy Tuszyn na lata 2015-2020”. Aktualizowana w 2016 roku - Uchwała Nr XXXIV/263/16 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 29 grudnia 2016 r. oraz w 2017 r. – Uchwała Nr XXXVIII/289/17 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 31 marca 2017 r.

Strategia wyznacza cele jakie Gmina ma osiągnąć do 2020 roku, sformułowanie misji, wizji i celów strategicznych pozwoliło na stworzenie celów operacyjnych oraz kierunków działania.

3.1. Stan realizacji strategii

OBSZAR 1

INWESTYCJE I ROZWÓJ GOSPODARCZY

Cel strategiczny:

Wzrost konkurencyjności gospodarczej i inwestycyjnej Gminy Tuszyn

Cel operacyjny 1.1.

Rozwój i wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym promocja przedsiębiorczości

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych:

- w roku 2018 - 69
- w roku 2019 - 77

W 2019 r. zauważa się tendencję wzrostową w stosunku do roku 2018. Jako przedmiot działalności gospodarczej nadal występowała dominacja usług budowlanych oraz handlu. Natomiast liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Tuszyn kształtowała się na poziomie 1052.

Cel operacyjny 1.2.

Poprawa warunków do inwestowania i prowadzenia biznesu na terenie gminy

Zadania służące realizacji ww. celu to:

1. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuszyn;
2. Zmiany planów zagospodarowania gminy obejmujące część terenów w Rydzynkach, Głuchowie i Tuszyń (ul. 3 Maja 49). Wskazane w strategii zadania zostały wykonane poprzez uchwalenie:
 - a) zmiany studium,

b) zmiany mpzp Gminy Tuszyn obejmującej część wsi Głuchów – Uchwała Nr XXXV/281/17 z dnia 21.02.2017 r., zmiany mpzp Gminy Tuszyn obejmującej część wsi Głuchów – Uchwała Nr XXXV/282/17 z dnia 21.02.2017 r.;

c) zmiany mpzp Miasta Tuszyn obejmującej teren przy ul. 3 Maja 49 – Uchwała Nr XLVII/351/17 z dnia 28.09.2017 r.,

d) zmiany mpzp Gminy Tuszyn obejmującej teren działek nr 161/2, 161/4, 161/16 w Rydzynkach – Uchwała Nr XLVIII/352/17 z dnia 28.09.2017 r.,

e) zmiany mpzp Miasta Tuszyna obejmująca część terenu obrębu 14 - Uchwała Nr VII/68/19 z dnia 25.04.2019 r.

Cel operacyjny 1.3.

Rozwój systemu usług magazynowych i logistycznych

Realizacja celu w 2019 r. nastąpiła poprzez następujące działania:

- procedowanie zmiany MPZP Gminy Tuszyn obejmującego część wsi Głuchów po wschodniej stronie autostrady A1,
- procedowanie zmiany MPZP Gminy Tuszyn obejmującego część wsi Głuchów (w obrębie terenu Zalando),
- procedowanie zmiany MPZP Gminy Tuszyn obejmującego część wsi Kruszów przy ul. Szkolnej,
- procedowanie zmiany MPZP Miasta Tuszyna obejmującego targowisko w Tuszynie,
- wydanie decyzji Burmistrza Miasta Tuszyna nr 10/2019 z dnia 30.12.2019 r. o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na „budowie kompleksu przemysłowo-magazynowo-usługowego na dz. ewid. 355/5, 352/4, 351/4, 348/4, 347/4, 344, 343/3, 340/3 w Kruszowie (obr. 8), gm. Tuszyn”,
- procedowanie decyzji Burmistrza Miasta Tuszyna nr 11/2019/2020 z dnia 16.04.2020 r. o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na „budowie kompleksu przemysłowo-magazynowo-usługowego na dz. ewid. 250/6, 250/7, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258/6, 258/8, 261, 262, 267/5, 266, 267/8, 267/9, 267/4, 267/7, 268/3, 357, 354, 353, 350

Kruszowie (obr. 8), gm. Tuszyn”,

- procedowanie decyzji Burmistrza Miasta Tuszyna nr 5A/2018/2020 z dnia 22.04.2020 r. o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na „budowie hali magazynowo-dystrybucyjnej z możliwością konfekcjonowania z częściami socjalno-administracyjnymi, portiernią oraz niezbędną infrastrukturą techniczną na dz. 450/6, 451/6, 452/5, 453/2, 455/8, 569/16, 569/23, 570/6, 5761/6, 572/6, 573/6 w Głuchowie (obr. 4), gm. Tuszyn”.

Cel operacyjny 1.4.

Rozwój sektora handlowego, w szczególności targowisk handlowych

W roku 2019 w ramach ww. celu Gmina Tuszyn planowała realizację zadania: "Budowa i modernizacja targowiska przy ul. Zwierzyńskiego w Tuszynie w ramach projektu "Mój Rynek". W roku 2019 przetarg nie został ogłoszony. Na realizację zadania Gmina Tuszyn pozyskała środki z Unii Europejskiej w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszenie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury i powiązanej infrastruktury" Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w wysokości 465 670,00 zł, wartość całkowita zadania 900.164,76 zł. Termin realizacji zadania zaplanowano na rok 2020.

Cel operacyjny 1.5.

Rozwój sektora rolno-spożywczego oraz zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych

Dla osób posiadających gospodarstwa rolne w 2019 r. przysługiwał zwrot akcyzy za olej napędowy wykorzystywany do produkcji rolniczej. W I turze zostało wydanych 288 decyzji administracyjnych na kwotę 231 622,36 zł, zaś w II turze wydano 272 decyzje administracyjne na kwotę 151 996,48 zł.

Cel operacyjny 1.6.

Opracowanie i wdrożenie systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej

Przyjęto założenia realizacji celu w latach następnych.

OBSZAR 2

OSADNICTWO

Cel strategiczny:

Wysoka atrakcyjność osadnicza gminy Tuszyn

Cel operacyjny 2.1.

Rozwój lokalnego układu drogowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą (chodniki, ciągi rowerowe, parkingi)

W 2019 r. na inwestycje związane z drogami wykorzystano środki w łącznej wysokości 804 769,97 zł, w tym na drogi gminne 343 541,48 zł i na drogi powiatowe 461 228,49 zł.

W 2019 r. na terenie gminy wyremontowano zniszczone nawierzchnie dróg gminnych o długości 803 m, a także wykonano nakładkę bitumiczną na drodze powiatowej o długości 1 390 m.

W roku 2019 w ramach ww. celu zrealizowano poniższe inwestycje:

1. Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej Nr 2929E w miejscowości Szczukwin ul. Gliniana o długości 1 390 m – zadanie współfinansowane z budżetu Powiatu Łódzkiego -Wschodniego i z budżetu Województwa Łódzkiego. Koszt całkowity realizacji zadania 461 228,49 zł, dotacja z Powiatu Łódzkiego-Wschodniego – 182 621,80 zł, dofinansowanie z budżetu Województwa Łódzkiego – 273 932,69 zł, środki własne gminy – 4 674,00 zł;
2. Remont ulicy Piotrkowskiej w Syskach o długości 520 m – zadanie sfinansowane w części ze środków Funduszu Sołeckiego, środki własne – 297 714,03 zł, Fundusz Sołecki – 15 924,75 zł, koszt całkowity realizacji zadania 313 638,78 zł;
3. Remont drogi nr 106847E ul. Tysiąclecia w Tuszynie o długości 283 m – zadanie sfinansowano ze środków własnych gminy, koszt realizacji zadania 6 102,20 zł;
4. Dokończenie projektów ul. Sierosławskiej i Tylnej – zadanie sfinansowane ze środków własnych gminy, koszt realizacji zadania 11 992,50 zł;
5. Wykonanie projektu drogi ul. Tuszyńskiej w Żerominie (droga osiedlowa) na działce nr ewidencyjny 7/1 obręb 21 – zadanie sfinansowane ze środków własnych gminy, koszt realizacji zadania 11 808,00 zł;
6. Wykonanie projektu położenia nawierzchni asfaltowej na ulicy Krótkiej w Wodzinku – zadanie sfinansowane ze środków własnych gminy, koszt realizacji zadania 11 070,00 zł;

7. Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy drogi powiatowej nr 1512E w miejscowości Modlica od węzła do granic gminy – w ramach przedmiotowego zadania zapłacono za mapę zasadniczą - koszt realizacji 123,70 zł oraz podpisano umowę na wykonanie dokumentacji, której termin realizacji przypada na rok 2020.

Cel operacyjny 2.2.

Rozwój zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy

W 2019 roku w granicach administracyjnych Gminy usługi w publicznym transporcie zbiorowym świadczyło kilku przewoźników. Za ich pośrednictwem pasażerowie mogli dotrzeć zarówno do Łodzi, Piotrkowa Trybunalskiego, jak i mniejszych miejscowości położonych poza granicami Gminy Tuszyn, a zlokalizowanych na linii komunikacyjnej Łódź - Piotrków Trybunalski.

Ilość połączeń komunikacyjnych kształtowała się na poziomie ponad 30 dziennie w kierunku Łodzi.

Ponadto warto podkreślić, iż przez teren Gminy w ciągu komunikacyjnym DK nr 12/91, usługi z zakresu transportu publicznego świadczyło wielu innych przewoźników, z których to usług mogli skorzystać również mieszkańcy Gminy.

Od września 2019 r. Gmina Tuszyn stała się organizatorem publicznego transportu zbiorowego na linii komunikacyjnej Tuszyn-Łódź.

Na podstawie ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, Gmina jako Organizator, w ramach podpisanej umowy z Urzędem Wojewódzkim uzyskała dofinansowanie w wysokości 1 zł na każdy zrealizowany wozokilometr. Utworzona linia komunikacyjna przebiegała siedmioma trasami, umożliwiając pasażerom dotarcie do Łodzi, nie tylko z Tuszyna lecz i z Tuszyna Lasu i Tuszyna Szpitala.

Cel operacyjny 2.3.

Rozwój zbiorowego transportu publicznego

W ramach ww. celu zgodnie z umową Nr 48.2017 z dnia 27 października 2017 roku zawartą pomiędzy Gminą Tuszyn a Goodman Poland sp. z o. o. w Warszawie obejmującą realizację zadania „Budowa drogi gminnej klasy L w Głuchowie” zrealizowano:

Etap I – budowa drogi gminnej na odcinku 941,72 m (od km 0+719,23 do km 1+660,95) od miejsca

włączenia istniejącej drogi gruntowej do drogi krajowej Nr 12 (w km 380+712,37) do zjazdu publicznego z projektowanej drogi gminnej na działkę o nr ewid. 451/1 wraz z proj. łącznikiem do granicy pasa drogowego drogi krajowej Nr 12 długości 88,74 m (od km 0+008,76 do km 0+097,50);

Etap II – budowa drogi gminnej na długości 719,23 m (od km 0+000 do km 0+719,23) od ulicy Podolińskiej do włączenia istniejącej drogi gruntowej do drogi krajowej Nr 12 (w km 380+712,37);

Etap III – budowa drogi gminnej na długości 98,51 m (od km 1+660,95 do km 1+759,46) od zjazdu publicznego z proj. drogi gminnej do miejsca włączenia istniejącej drogi serwisowej do ulicy Grabińskiej (w rejonie wiaduktu nad autostradą A1).

W zakresie Etapu I wykonano:

- budowę drogi gminnej lokalnej długości 1030,46;
- budowę odwodnienia powierzchniowego w postaci rowów i zbiornika infiltracyjnego „Z2”;
- budowę obiektu inżynierskiego w km 0+780,44;
- budowę oświetlenia ulicznego.

W zakresie Etapu II wykonano:

- budowę drogi gminnej klasy lokalnej długości 719,23 m (95% robót – zgodnie z zawartą umową Nr 48.2017 z dnia 27.10.2018 r.);
- budowę odwodnienia powierzchniowego w postaci rowów i zbiornika infiltracyjnego „Z1”;
- budowę oświetlenia ulicznego;
- przebudowę sieci SN (budowę stanowiska słupowego dla usunięcia kolizji napowietrznej linii SN z projektowaną drogą gminną).

W zakresie Etapu III wykonano:

- budowę drogi gminnej klasy lokalnej długości 98,51;
- budowę oświetlenia ulicznego.

Zadanie zostało odebrane pod względem technicznym w roku 2018, natomiast przekazanie drogi gminie nastąpiło w roku 2019.

Realizacja ww. trzech etapów budowy drogi gminnej w Głuchowie stanowiła I Etap rozwoju zbiorowego transportu publicznego. II Etap obejmował zakup taboru autobusowego i budowę ścieżki rowerowej oraz węzłów przesiadkowych. W 2018r. złożono do UMWŁ wnioski o dofinansowanie projektu "Niskoemisyjny transport zbiorowy w Gminie Tuszyn". Wartość całkowita projektu: 14.600.000,00 zł, planowane dofinansowanie: 9.998.968,13 zł. Na realizację przedmiotowego zadania nie przyznano gminie dofinansowania.

Cel operacyjny 2.4.

Rozwój systemu infrastruktury technicznej i komunalnej na terenie gminy

W 2019 r. wykupiono sieć wodociągową o długości 248,82 mb o łącznej wartości 26 100,00 zł. W roku 2019 w ramach ww. celu zrealizowano poniższe inwestycje:

1. Budowa sieci kanalizacji ściekowej w Tuszynie – zadanie współfinansowane w formie pożyczki ze środków WFOŚiGW w Łodzi, koszt realizacji zadania 4 047 354,61 zł. Wybudowano łącznie 3 573,32 m kanalizacji, 1 731,18 m odcinków bocznych i 189 szt. przyłączy;
2. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na ulicy Wschodniej, Sadowej i Kwiatowej w Tuszynku Majorackim oraz rozbudowa stacji uzdatniania wody w Rydzynkach ETAP II. W ramach przedmiotowego zadania w roku 2019 poniesiono koszty w wysokości 7 682,38 zł na aktualizację kosztorysów i przedmiarów oraz kosztorysu różnicowego. Przetarg na realizację zadania był ogłaszany dwukrotnie w 2019 roku, jednak w obu przypadkach został unieważniony;
3. Wykonanie dokumentacji dla potrzeb realizacji zadania inwestycyjnego „Kanalizacja ściekowa w Tuszynie – poprawę środowiska w gminie” - zadanie sfinansowane ze środków własnych gminy, koszt realizacji zadania 9 534,93 zł;
4. Wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania „Wykonanie podłączeń kanalizacyjnych dla budynków wielorodzinnych (ZGM)” - zadanie sfinansowane ze środków własnych gminy, koszt realizacji zadania 1 107,00 zł.

W roku 2019 złożono do Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego wnioski o dofinansowanie zadania pn. „Dostosowanie do potrzeb sanitarnych budynku

wielofunkcyjnego Gminy przy ul. 3 Maja 49 w Tuszynie”. Całkowita wartość inwestycji – 1 372 908,50 zł. Kwota środków z budżetu państwa, o które ubiegała się gmina – 300 000,00 zł. Rada Ministrów nie przyznała gminie dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania.

Cel operacyjny 2.5.

Rozwój infrastruktury i technologii informacyjno – komunikacyjnych

Przyjęto założenie realizacji celu w latach następnych.

Cel operacyjny 2.6.

Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Przyjęto założenie realizacji celu w latach następnych.

Cel operacyjny 2.7.

Wzmocnienie poziomu bezpieczeństwa publicznego

W 2019 r. na terenie gminy realizowano zadania dotyczące m.in. rozbudowy oświetlenia o nowe ciągi świetlne lub też dobudowy pojedynczych punktów oświetleniowych. Zlecono wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowych budowy oświetlenia.

W roku 2019 w ramach ww. celu zrealizowano poniższe inwestycje:

1. Budowa oświetlenia ulicznego w części ul. Wodzińskiej w Wodzinie Majorackim – zadanie sfinansowane ze środków Funduszu Sołeckiego na 2019 r., koszt realizacji zadania 13 911,00 zł;
2. Częściowe wykonanie oświetlenia ulicznego na ulicy Kwiatowej, Sadowej i Wschodniej – zadanie częściowo sfinansowane ze środków Funduszu Sołeckiego na 2019 r. i środków własnych gminy, Fundusz Sołecki - 34 328,54 zł, środki budżetu gminy – 68 753,25 zł;
3. Wykonanie projektu oświetlenia ulicy Szkolnej od działki nr 125 do działki 94 (nr posesji 34) oraz ulicy Zielonej od skrzyżowania z ulicą Szkolną do posesji nr 26 (działka nr 96) – zadanie sfinansowane ze środków Funduszu Sołeckiego na 2019 r., koszt realizacji zadania 11 939,53 zł.

Cel operacyjny 2.8.

Zwiększenie atrakcyjności osadniczej miasta Tuszyna poprzez działania rewitalizacyjne

Przyjęto założenie realizacji celu w latach następnych.

OBSZAR 3

JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Cel strategiczny:

Sprawny i efektywny system publicznych usług społecznych zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców

Cel operacyjny 3.1.

Doskonalenie jakości usług edukacyjnych

W 2019 r. doskonalenie jakości usług edukacyjnych było realizowane poprzez:

1. Doskonalenie zawodowe nauczycieli - kwota 44 640,82 zł, w tym:

- materiały szkoleniowe - kwota 6 890,98 zł,
- studia podyplomowe 5 nauczycieli - kwota 5 140,00 zł,
- szkolenia- kwota 32 609,84 zł,

2. Remonty sal lekcyjnych - kwota 15 835,00 zł,

3. Wyposażenie - kwota 17 356,80 zł, w tym:

- rolety do sal lekcyjnych - kwota 2 000,00 zł,
- szafki dla uczniów - kwota 15 356,80 zł,

4. Pomoce dydaktyczne dla uczniów - kwota 87 492,92 zł.

Cel operacyjny 3.2.

Doskonalenie systemów opieki społecznej

W roku 2019 złożono wnioszek o dofinansowanie z Programu „Centra opiekuńczo - mieszkalne” na zadanie inwestycyjne pn. „Utworzenie Centrum Opiekuńczo-mieszkalnego w Tuszynie – Willa Marta”. Całkowita wartość inwestycji - 1 822 883,40 zł. Kwota środków o jakie ubiegała się gmina – 1 822 883,40 zł. Dofinansowanie na realizację przedmiotowego zadania nie zostało przyznane gminie.

Cel operacyjny 3.3.

Promocja aktywizacji zawodowej osób zależnych oraz mechanizmów ekonomii społecznej

W 2019 r. Gmina Tuszyn oddała w użyczenie na czas oznaczony część nieruchomości położonej w Tuszynie przy ul. 3-go Maja 49 wraz z częścią budynku restauracyjnego o pow. 540.47

m² w celu prowadzenia działalności statutowej stowarzyszenia tj. utworzenia podmiotu ekonomii społecznej (Filii Zakładu Aktywności Zawodowej w Tuszynie), którego głównym celem będzie aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym: z powodu niepełnosprawności, bezrobocia lub ubóstwa poprzez prowadzenie działalności gastronomicznej, kierowanej w głównej mierze dla mieszkańców naszej gminy. Rozpoczęcie rekrutacji kandydatów do realizowanego projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO Woj. Łódzkiego na lata 2014-2020 pod nazwą " Zakład Aktywności Zawodowej Ja-TY-My filia w Tuszynie " nastąpi w 2020 r. Celem projektu będzie przywrócenie zdolności do zatrudnienia 20 osób niepełnosprawnych, ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pełnoletnich, nieaktywnych zawodowo, zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych społecznie, zamieszkujących gminy Brójce, Nowosolna, Koluszki, Tuszyn.

Cel operacyjny 3.4.

Rozwój usług opieki zdrowotnej

W 2019 r. Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie realizowała 4 programy z Narodowego Funduszu Zdrowia o nazwach: Program profilaktyki raka piersi (badania mammograficzne w mammobusach) - przebadano kobiety, Program profilaktyki raka szyjki macicy (badania cytologiczne w poradni położniczo-ginekologicznej - pobrano 139 wycinków), Program profilaktyki gruźlicy w poradni podstawowej opieki zdrowotnej – objęto programem 39 osób, Program zapobiegania Chorobom Układu Krążenia w poradni podstawowej opieki zdrowotnej – objęto programem 155 osób.

Cel operacyjny 3.5.

Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno – sportowej

W roku 2019 złożono do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego wniosek o dofinansowanie ze środków budżetu państwa zadania pn. „Przebudowa i budowa stadionu miejskiego w Tuszynie”. Całkowita wartość inwestycji 3 270 029,38 zł. Kwota środków z budżetu państwa, o które ubiegała się gmina – 2 568 575,00 zł. Rada Ministrów nie przyznała gminie dofinansowania na realizację przedmiotowego zadania.

OBSZAR 4

ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA

Cel strategiczny:

Stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej, agroturystycznej i ekoturystycznej Gminy w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe

Cel operacyjny 4.1.

Rozwój infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej oraz oferty czasu wolnego

W roku 2019 w ramach ww. celu zrealizowano inwestycje dotyczące:

1. Zakupu i montażu wyposażenia placu zabaw OGNIK w Górkach Dużych – zadanie współfinansowane ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego. Wartość projektu wynosiła 14 999,81 zł, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego – 10 000,00 zł, środki własne gminy 4 999,81 zł;
2. Budowy i wyposażenia placu zabaw w Rydzynkach, gmina Tuszyn – II ETAP – zadanie współfinansowane ze środków PROW na lata 2014-2020 w ramach projektu pn.: “ Budowa placu zabaw w Rydzynkach i Szczukwinie, gmina Tuszyn” w ramach Poddziałania 19.2 Wsparcie na wdrożenie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, na podstawie umowy o przyznanie pomocy Nr 00303-693-693-UM0510420/17 z dnia 22.01.2018 r. wartość II ETAPU projektu wyniosła 63 297,66 zł, dofinansowanie 32 744,95 zł.

Cel operacyjny 4.2.

Wsparcie dla rozwoju agroturystyki i ekoturystyki

Przyjęto założenie realizacji celu w latach następnych.

Cel operacyjny 4.3.

Skuteczny system promocji walorów turystycznych gminy

Przyjęto założenie realizacji celu w latach następnych.

OBSZAR 5

EFEKTYWNY I PARTNERSKI SYSTEM ZARZĄDZANIA GMINĄ

Cel strategiczny:

Doskonalenie jakości systemu zarządzania gminą

Cel operacyjny 5.1.Wzmocnienie kwalifikacji kadr samorządowych oraz rozwój usług e-administracji

W 2019 r. zawarto 5 umów z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi w sprawie zorganizowania robót publicznych, prac interwencyjnych oraz prac społecznie użytecznych łącznie dla 15 osób. Umowy zostały zawarte na okres 6 miesięcy. Urząd otrzymał kwotę 29.222,10 zł tytułem refundacji kosztów wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie społeczne zatrudnionych pracowników, jak również kwotę 4.386,30 zł tytułem refundacji świadczeń dla osób wykonujących prace społecznie użyteczne. Ponadto zostały zawarte umowy o staż: dla 1 osoby z PEFRON oraz dla 2 osób z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi.

Cel operacyjny 5.2.Wzrost poczucia tożsamości mieszkańców gminy ze wspólnotą samorządową

W roku 2019 w ramach ww. celu zrealizowano poniższe inwestycje:

- wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej np. imprezy integracyjne w sołectwach:

1. "Wspólnymi siłami można więcej" – projekt współfinansowany z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego. Całkowita wartość projektu 29 145,36 zł, dotacja celowa z budżetu Województwa Łódzkiego 9 993,94 zł, środki własne gminy 19 151,42 zł;
2. "Dożynki gminno-parafialne w Szczukwinie 2019 rok" – projekt współfinansowany z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego. Całkowita wartość projektu 19 976,96 zł, dotacja celowa z budżetu Województwa Łódzkiego 9 988,48 zł, środki własne gminy 9 988,48 zł;
3. „Plac zabaw OGNIK” - projekt współfinansowany z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego. Całkowita wartość projektu 14 999,81 zł, dotacja celowa z budżetu Województwa Łódzkiego 10 000,00 zł, środki własne gminy 4 999,81 zł.

Cel operacyjny 5.3.Wdrożenie spójnego systemu promocji gminy przy wykorzystaniu nowoczesnych technik informacyjno – komunikacyjnych

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tuszynie została uruchomiona cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna pn. " ACADEMICA". Projekt realizowany był przez Bibliotekę Narodową oraz Naukową i Akademicką Sieć Komputerową, finansowany z funduszy Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Cel operacyjny 5.4.

Zacieśnienie terytorialnej współpracy między samorządowej i międzysektorowej

Gmina Tuszyn współpracowała z jednostkami samorządu terytorialnego w ramach czynnego udziału w:

- 1. Stowarzyszeniu Łódzki Obszar Metropolitalny**, którego tworzy 31 jednostek samorządu terytorialnego pięciu powiatów: Miasta Łodzi, brzezińskiego, łódzkiego - wschodniego, pabianickiego i zgierskiego. Jego celem jest sprzyjanie współpracy i integracji działań jednostek samorządu obszaru metropolitalnego. Pełni funkcję tzw. Związku ZIT (Zintegrowanej Inwestycji Terytorialnej), który według wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, ma koordynować współpracę metropolitalną i w perspektywie finansowej 2014 - 2020 decydować o wydatkowaniu na terenie obszaru środków w wysokości 217 mln euro z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego,
- 2. Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „BUD-UJ RAZEM”**, które powstało, by aktywizować społeczności lokalne do wspólnego działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i poprawy jakości życia mieszkańców 21 JST: Będków, Budziszewice, Czarnocin, Dobryszyce, Gomunice, Gorzkowice, Grabica, Masłowice Moszczenica, Kamieńsk, Kodrąb, Ksawerów, Łęki Szlacheckie, Pabianice, Rozprza, Rzgów, Ujazd, Wola Krzysztoporska, Ręčno, powiat piotrkowski. Lokalna Grupa Działania „BUD-UJ RAZEM” współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej,
- 3. Stowarzyszeniu Związek Gmin i Powiatów Regionu Łódzkiego**, które powstało dla potrzeb racjonalnej integracji gmin, miast i powiatów w celu prowadzenia planowanych i przemysłanych działań promujących region łódzki. Członkami Stowarzyszenia są gminy:

Łódź, Konstantynów Łódzki, Sieradz, Radomsko, Pabianice, Kutno, Bełchatów, Powiat Pabianicki, Ksawerów oraz Powiat Łódzki Wschodni. Stowarzyszenie stanowi dla swych członków jedyne w swoim rodzaju forum dyskusyjne i opiniotwórcze, z możliwością realizacji projektów infrastrukturalnych. Brak organizacji o podobnym zasięgu na terenie województwa łódzkiego niesie niebezpieczeństwo braku wokandy dla gmin, miast i powiatów, które wspólnie mogą występować w obronie własnych interesów.

Stowarzyszenie z dniem 31 maja 2019 r. zostało rozwiązane.

W dniu 30 grudnia 2019 r. Gmina Tuszyn przystąpiła do Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich, którego celem jest promocja zdrowia poprzez m.in: poprawę stanu środowiska naturalnego w gminach, poprawę stanu zdrowia mieszkańców gmin, wdrażanie zasad i strategii polityki zdrowia w kraju, regionach i gminach.

Ponadto Gmina Tuszyn współpracuje z samorządami zagranicznymi: Miasto Bucza i Miasto Tiacziw na Ukrainie. Współpraca z Miastem Tiacziw została nawiązana w roku 2016 r. i nadal aktywnie jest kontynuowana.

IV. Realizacja planów, programów i polityk

4.1. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej został pierwotnie przyjęty Uchwałą Nr VII/43/15 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 12 marca 2015 r. Obecnie obowiązującym aktem jest zaktualizowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Tuszyn podjęty Uchwałą Nr XVII/151/19 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 12 grudnia 2019 r.

Istotą przyjętego dokumentu jest osiągnięcie celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020.

Działania określone w Planie doprowadzą do redukcji zanieczyszczeń do powietrza (w tym: CO₂, pyłów dwutlenku siarki oraz tlenków azotu). Zmniejszy się ilość emiterów szkodliwych substancji. Poprawie ulegnie zatem jakość powietrza na terenie Gminy Tuszyn.

Cel główny realizowany będzie poprzez cele strategiczne:

1. Ograniczenie emisji niskiej w Gminie, redukcja emisji gazów cieplarnianych,
2. Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł ciepła w procesie produkcji energii,
3. Poprawa efektywności energetycznej budynków z obszaru gminy Tuszyn,
4. Promocja racjonalnego zużycia energii, rozwiązań podnoszących efektywność energetyczną oraz wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.

W roku 2019 został zaktualizowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej o następujące projekty:

1. Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej mieszczącego Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II oraz Przedszkole Miejskie Nr 3 w Tuszynie,
2. Kompleksowa termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w Gminie Tuszyn ul. Szpitalna 3,
3. Kompleksowa termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – dla potrzeb Urzędu Gminy ul. 3 Maja 49.

4.2. Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym Gminy Tuszyn na lata 2018-2023

Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy Tuszyn odbywa się zgodnie z Uchwałą Nr LXVII/489/18 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 5 października 2018 roku w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tuszyn na lata 2018-2023. Program ten obejmuje w szczególności:

- 1) prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach, z podziałem na lokale socjalne i pozostałe lokale mieszkalne;
- 2) analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali, z podziałem na kolejne lata;
- 3) planowana sprzedaż lokali w kolejnych latach;
- 4) zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżenia czynszu;

- 5) sposób i zasady zarządzania lokalami budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych lokalach;
- 6) źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach;
- 7) wysokość wydatków w kolejnych latach, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także wydatki inwestycyjne;
- 8) opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

4.3. 3 Letni Program Wspierania Rodziny w Gminie Tuszyn za rok 2019

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

W naszej gminie zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie. Do zadań gminy należy współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Gmina wspólnie z powiatem ponosi koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych.

W roku 2019 Gmina Tuszyn dofinansowała koszt pobytu 24 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej z terenu gminy.

Zgodnie z ustawą Gmina współfinansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka Gmina ponosi wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszy roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim i kolejnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej (art. 191 ust. 9 ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej).

Łącznie w roku 2019 wydatkowano na opiekę dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej **132 383,91 zł.**

Na terenie Gminy Tuszyn w 2019 r. funkcjonowało:

- 12 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 17 dzieci (w tym 2 pełnoletnich),
- 5 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywało 6 dzieci (w tym 1 pełnoletnie),
- 1 rodzina zastępcza zawodowa, w której przebywało 4 dzieci;
- 1 rodzina zastępcza zawodowa (specjalistyczna), w której przebywało 2 dzieci,
- 1 pogotowie rodzinne, w którym przebywało 5 dzieci.

Rodzinę zastępczą spokrewnioną mogą utworzyć dziadkowie lub rodzeństwo.

Asystent Rodziny - w 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie swoje zadania realizował poprzez dwóch Asystentów Rodziny.

Asystent Rodziny jest to osoba, która przez pewien czas wspiera rodziny mające trudności opiekuńczo-wychowawcze, które borykają się z problemami z wychowaniem dzieci, z prowadzeniem gospodarstwa domowego, czy z załatwieniem spraw w urzędzie, aby te w przyszłości samodzielnie potrafiły pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

W roku 2019 pod opieką Asystentów Rodziny zatrudnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie było 29 rodzin. Wśród nich rodziny wielodzietne żyjące w konkubinatach a także osoby samotnie wychowujące dzieci.

Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu:

1. Pomoc Prawna i Psychologiczna.

Działania nakierowane na wspieranie osób, grup w szczególnie trudnej sytuacji. Mieszkańców Tuszyna mieli możliwość korzystania z bezpłatnych porad radcy prawnego z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i karnego oraz psychologa w zakresie przemocy domowej,

uzależnień i interwencji kryzysowej. Pomoc ta cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród lokalnej społeczności.

2. „Niebieska Karta”.

Od 2012 r. na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw realizowana jest procedura „Niebieskiej Karty”. Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Tuszynie w 2019 r. Policja założyła 18 kart. Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie miasta przeprowadzonych było 166 interwencji domowych, natomiast na terenie gminy 50 interwencji, których przyczyną było nadużywanie alkoholu. W 2019 r. Zespół Interdyscyplinarny prowadził procedurę „Niebieskiej Karty” w 25 rodzinach.

3. Pomoc żywnościowa.

Tuszyńska Fundacja Inicjatyw Społecznych przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tuszynie realizowała również na terenie Gminy Tuszyn Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020 (PO PŻ), który był współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Fundacja nawiązała współpracę z Bankiem Żywności w Łodzi i realizowała Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) na terenie Gminy Tuszyn. Wydawano sukcesywnie paczki żywnościowe dla najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy, którzy otrzymali skierowania na paczki żywnościowe wydawane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuszynie.

W 2018 r. wydano 203 skierowania na paczki żywnościowe. Z tej formy pomocy skorzystało 374 osób.

4. Karta Dużej Rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie realizował program Rządowej Karty Dużej Rodziny. Karta ta przysługuje rodzinom z co najmniej trójką dzieci niezależnie od dochodu. Karta oferuje np. zniżki na komunikację lub korzystanie z instytucji kultury. W roku 2019 wydano 121 kart.

5. Program Rodzina 500+.

Od 1 sierpnia 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie, wydawał i przyjmował wnioski na okres zasiłkowy 2019/2020 w ramach świadczenia wychowawczego, funduszu alimentacyjnego i świadczeń rodzinnych.

Główne założenia Programu 500+ uległy zmianie od 1 lipca 2019 r. . Program Rodzina 500 plus to nieopodatkowane 500 zł miesięcznie na każde dziecko, bez dodatkowych warunków.

W 2019 r. wpłynęło do Ośrodka MOPS ponad 1542 wnioski oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie wypłacił kwotę 10.935.556.70 zł w ramach Programu 500+ . Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł rodzice otrzymują na każde dziecko do ukończenia przez nie 18 roku życia.

6. Fundusz Alimentacyjny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Fundusz alimentacyjny wypłaca świadczenia osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego były wypłacane tylko osobom, które nie ukończyły 18 roku życia, albo które nie ukończyły 25 roku życia i w dalszym ciągu uczęszczają do szkół. Jeżeli osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności świadczenia te przysługują bezterminowo. Z funduszu alimentacyjnego w 2019 r. korzystało 60 osób. Łączna kwota wypłaconych alimentów w 2019 r. wynosiła 340 520,00 zł.

7. Usługi opiekuńcze.

Systematycznie i w miarę potrzeb świadczone były usługi opiekuńcze na terenie naszej gminy. Obejmowały one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. MOPS w Tuszynie przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. W 2019 r. z tej formy pomocy skorzystało 6 osób. Są to osoby starsze i schorowane wymagające pomocy osób drugih.

4.4. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjęty został Uchwałą Nr XXXVI/286/17 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 10 lutego 2017 r. i jest planowany do realizacji w latach 2017-2021.

Uchwalenie Programu jest zadaniem wynikającym z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program jest skierowany do lokalnej społeczności Gminy Tuszyn i ma charakter ciągły. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy.

Program przeznaczony jest do:

1) ofiar przemocy w rodzinie:

- a) dzieci,
- b) współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
- c) osób starszych,
- d) osób niepełnosprawnych;

2) sprawców przemocy w rodzinie,

3) przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,

4) świadków przemocy,

5) społeczności lokalnej.

Realizatorami Gminnego Programu byli:

- Zespół Interdyscyplinarny w Tuszynie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Centrum Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
- Policja,
- Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie,
- Placówki Oświatowe.

Celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych. Zadaniem zespołu jest m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w celach zapobiegawczych, podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią. W 2019 r. Zespół Interdyscyplinarny prowadził procedurę „Niebieskiej Karty” w **25 rodzinach**.

1. Realizowane cele w ramach programu

Głównym celem Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwięzionych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy.

2. Cel główny jest realizowany poprzez cele szczegółowe i podejmowane działania m.in.:

- 1) poprzez podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy;
- 2) podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 4) podnoszenie kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

3. Analiza i badanie skali zjawiska

Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Tuszynie procedura „Niebieskiej Karty” realizowana była w następujący sposób:

Okres sprawozdawczy (rok)	2019
Liczba Niebieskich Kart wszczynających procedurę w okresie sprawozdawczym	21
- w tym założonych przez Policję	18
- w tym założonych przez inny podmiot	3

- liczba procedur Niebieskich Kart kontynuowanych z lat poprzednich	4
Liczba prowadzonych procedur ogółem	25
Liczba zakończonych Niebieskich Kart w okresie sprawozdawczym	17
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	20

Osoby i rodziny dotknięte przemocą były objęte wsparciem specjalistycznym w formie porad prawnych z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i karnego oraz psychologicznych w zakresie przemocy domowej, uzależnień, interwencji kryzysowej.

Porady specjalistów były udzielane bezpłatnie w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuszynie.

Według danych Centrum Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii pomoc została zapewniona w formie porad, z której skorzystało około 171 osób. Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy Tuszyn w 2019 r. przeprowadzonych zostało 216 interwencji domowych, gdzie sprawcą przemocy była osoba uzależniona od alkoholu.

W 2019 r. procedura „Niebieskiej Karty” była rozpoczęta w 21 środowiskach oraz 4 karty kontynuowane były z lat poprzednich.

Według danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2019 r. wpłynęło 15 wniosków celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu i odbyło się 20 posiedzeń, w tym 1 kontrola.

4. Finansowanie

Rok	2019
Zespół Interdyscyplinarny – przy MOPS w Tuszynie	2 000,00 zł
Porady prawne i psychologiczne z zakresu przemocy	6 344,00 zł

Centrum Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii - przeciwdziałania narkomanii - przeciwdziałanie alkoholizmowi	 14 040,00 zł 165 662,46 zł
--	---

4.5. Roczny program współpracy Gminy Tuszyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego

Realizacja rocznego programu współpracy Gminy Tuszyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2019 r. odbywała się w następującym zakresie:

- 1) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym - poprzez prowadzenie działań pobudzających aktywność życiową i integrację seniorów;
- 2) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych - poprzez organizację imprez i przedsięwzięć na rzecz pobudzania lokalnej świadomości wspólnotowej mieszkańców oraz ich integracji;
- 3) działalności na rzecz dzieci i młodzieży - poprzez organizację wypoczynku dzieci i młodzieży w formie obozów i kolonii w czasie ferii zimowych i letnich wakacji;
- 4) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym - poprzez prowadzenie zajęć i innych działań terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

W budżecie Gminy na 2019 r. zaplanowana kwota dotacji na realizację zadań publicznych została rozdysponowana w następującym zakresie:

- 1.** Na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym – poprzez prowadzenie działań na rzecz pobudzania aktywności życiowej i integracji seniorów przeznaczono dotację w kwocie 8.800,00 zł.

Dotację otrzymały:

1) Koło Nr 10 w Tuszynie-Lesie Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów przy Oddziale Okręgowym w Łodzi - kwota dotacji: 3.650,00 zł (wykorzystano 100 %);

2) Koło Nr 11 „Marzenie” w Tuszynie Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów przy Oddziale Okręgowym w Łodzi - kwota dotacji: 5.150,00 zł (wykorzystano: 100 %).

2. Na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie działalności wspomagającej rozwój społeczności lokalnej – poprzez organizację imprez i przedsięwzięć na rzecz pobudzania lokalnej świadomości wspólnotowej mieszkańców oraz ich integracji przeznaczono dotację w kwocie 4.500,00 zł.

Dotację otrzymały:

1) Stowarzyszenie na Rzecz Ekorozwoju i Aktywizacji Wsi „Dolina Dobrzyńki” - kwota dotacji: 2.500,00 zł (wykorzystano: 100 %);

2) Stowarzyszenie Kocham Tuszyn - kwota dotacji: 2.000,00 zł. (wykorzystano: 100 %);

3. Na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie działalności na rzecz dzieci i młodzieży - poprzez organizację wypoczynku dzieci i młodzieży w formie obozów i kolonii w czasie ferii zimowych i letnich wakacji przeznaczono dotację w kwocie 25.000,00 zł.

Dotację otrzymały:

1) Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Tuszyn” - kwota dotacji: 4.000,00 zł (wykorzystano 100 %);

2) Miejski Klub Sportowy „Jagiellonia Tuszyn” - kwota dotacji: 13.000,00 zł (wykorzystano 100 %);

3) Parafia Rzymskokatolicka Świętego Krzysztofa w Tuszynie Lesie - kwota dotacji: 8.000,00 zł (wykorzystano 100 %).

4. Na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym - poprzez prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin przeznaczono dotację w kwocie 15.000.00 zł.

Dotację otrzymało:

Stowarzyszenie „Krokus” Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy - kwota dotacja: 15.000,00 zł
(wykorzystano 100 %).

4.6. Współpraca Gminy Tuszyn z klubami sportowymi w 2019 r. na podstawie Uchwały NR XX/115/11 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego, polegającego na tworzeniu warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu na terenie Gminy Tuszyn oraz wskazania celu publicznego z zakresu sportu jaki gmina zamierza osiągnąć

W budżecie na 2019 r. zaplanowana kwota dotacji dla działających na terenie Gminy klubów sportowych wynosiła 125.000,00 zł.

Dotację otrzymały następujące kluby sportowe:

- 1) Miejski Klub Sportowy „Jagiellonia Tuszyn”.** - kwota dotacji: 77.000,00 zł (wykorzystano 100 %);
- 2) Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Tuszyn”** - kwota dotacji: 35.000,00 zł (wykorzystano 100 %);
- 3) Klub Sportowy „Fenix Team”** - kwota dotacji: 4.000,00 zł (wykorzystano 100 %);
- 4) Uczniowski Ludowy Klub Sportowy w SP w Wodzinie Prywatnym** - kwota dotacji: 3.000,00 zł (wykorzystano 100 %);
- 5) Miejski Klub Sportowy „Jagiellonia - Oldboy-e Tuszyn”** - kwota dotacji: 3.000,00 zł (wykorzystano 100 %);
- 6) Stowarzyszenie Klub Judo Saru** - kwota dotacji: 3.000,00 zł (wykorzystano 100 %).

4.7. Gminny Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi na rok 2019

Celami głównymi Programu są:

- 1) zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami i przemocą w rodzinie, zmniejszanie tych, które aktualnie występują oraz zwiększanie możliwości radzenia sobie z tymi problemami;
- 2) zapobieganie spożywaniu alkoholu przez osoby nieletnie, promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz postaw społecznych mających znaczenie dla profilaktyki w zakresie problemów alkoholowych poprzez:
 - realizację w szkołach programów profilaktycznych,
 - edukację nauczycieli, rodziców, sprzedawców alkoholu, pracowników służb publicznych oraz mieszkańców miasta i gminy Tuszyn,
 - uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnienia od alkoholu,
 - organizowanie różnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, w szczególności poprzez zajęcia sportowe i świetlicowe. Tworzenie odpowiednich warunków do prowadzenia tych zajęć, uwzględniających realizację programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych.
- 3) zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych poprzez:
 - zwiększenie dostępności do niezbędnych oddziaływań terapeutycznych,
 - poprawa skuteczności terapii uzależnień i innych usług leczniczych,
 - wspieranie działalności grup wzajemnej pomocy.
- 4) zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu i używaniem środków psychoaktywnych poprzez edukację społeczną na temat sytuacji i czynników ryzyka związanych z piciem alkoholu oraz sposobów zapobiegania zagrożeniom alkoholowym;
- 5) zmniejszenie ilości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego w szczególności przemocy

i zaniedbań wobec dzieci poprzez:

- zwiększenie skuteczności interwencji administracyjno - prawnych wobec przemocy i innych zaburzeń w rodzinie spowodowanych przez nadużywanie alkoholu w tych rodzinach,
- zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej, prawnej i społecznej dla członków tych rodzin w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- inicjowanie i wspieranie środowisk społecznej pomocy dla sprawców i ofiar przemocy domowej.

6) zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa w zakresie obrotu i spożywania alkoholu poprzez prowadzenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu;

7) ograniczanie spożycia napojów alkoholowych stanowi jedno z najważniejszych zadań zarówno organów administracji rządowej, jak i jednostek samorządu terytorialnego. Ograniczanie dostępności alkoholu na szczeblu lokalnym odbywać się będzie poprzez:

- nie sytuowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych w bezpośrednim sąsiedztwie szkół, placówek oświatowo – wychowawczych, opiekuńczych, obiektów sportowych, basenów, placówek opieki zdrowotnej, obiektów kultu religijnego oraz miejsc masowych zgromadzeń,
- nie przekraczanie oraz nie zwiększanie ustalonego limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Tuszyn;
- zakaz sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych w miejscach publicznych.

8) zmniejszenie wypadków oraz strat ekonomicznych i społecznych spowodowanych nietrzeźwością w miejscu pracy;

9) wspomaganie działalności instytucji, organizacji i grup samopomocy, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 r. wpłynęło 15 wniosków mających na celu rozpoczęcie procedury zobowiązującej do leczenia uzależnienia od alkoholu. Również były kontynuowane sprawy z poprzednich lat.

4.8. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2019

Cele programu:

- 1) podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku;
- 2) zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu zjawiska;
- 3) działalność wychowawcza i informacyjna w zakresie opóźnienia inicjacji narkotykowej oraz zmniejszenia ryzyka wystąpienia problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
- 4) promocja zdrowego stylu życia.

Działania w 2019 r. w ramach obu programów:

- 1) realizacja programów profilaktycznych: takich jak „W krainie emocji z pacynkowymi przyjaciółmi dla klas I, „Cukierki” dla klas III, „Debata” dla kl. VI, „Przeciw” dla kl. VII i VIII, Noe dla klas VIII oraz III Gimnazjum dla uczniów z terenu Gminy Tuszyn, łącznie programami zostało objętych 836 uczniów;
- 2) programy profilaktyczne dla rodziców - z programów skorzystało 147 rodziców;
- 3) z zajęć w świetlicy środowiskowej z dożywianiem korzysta średnio dziennie 30 uczestników, rotacyjnie. W ramach zajęć miały miejsce wyjazdy do Łodzi: na kręgle, lasery do naleśnikarni i do kina. Dla uczestników świetlicy prowadzone były zajęcia socjoterapeutyczne. Co roku wspólnie ze Stowarzyszeniem „Krokus” jest organizowana wigilia, podczas której dzieciom rozdano 85 paczek;
- 4) obóz socjoterapeutyczny do Białki Tatrzańskiej z którego skorzystało 72 uczestników .

W założeniu obóz ma nie tylko umożliwić uczestnikom przepracowanie doświadczeń związanych z życiem w rodzinie z problemem alkoholowym, i/ lub dotkniętej przemocą domową, ale także zmotywować do działania w lokalnej społeczności. Realizowane są także warsztaty dotyczące pomagania innym, celem wyposażenia w niezbędne umiejętności oraz rozwinięcia konkretnych walorów osobowościowych. Zajęcia terapeutyczne prowadzone były w formie systematycznych spotkań w małych grupach, pracy w dużej grupie oraz spotkań indywidualnych. Podczas obozu organizowane były atrakcje turystyczne, konkursy oraz inne formy zajęć związane z aktywnym wypoczynkiem;

5) wyjazdowe warsztaty edukacyjno-terapeutyczne z osobami uzależnionymi od alkoholu. Coraz więcej uwagi poświęca się pracy z całą rodziną. Objęcie profesjonalną pomocą nie tylko osób uzależnionych ale także członków ich rodzin umożliwia lepsze zrozumienie istoty choroby alkoholowej przez osoby współuzależnione. Z warsztatów skorzystało 32 uczestników;

6) grupowe zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych, które były kontynuacją pracy podczas obozów terapeutycznych z zajęć skorzystało jednorazowo od 12 – 21 osób;

7) zajęcia sportowo – rekreacyjne, z których skorzystało w miesiącu średnio 6 – 10 uczestników;

8) dyżur psychologa w każdy pierwszy i trzeci wtorek miesiąca, z którego skorzystało każdorazowo od 3 – 10 osób.

4.9. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Tuszyn w 2019 r.

Ze środków finansowych Gminy Tuszyn zapewniono opiekę 59 szt bezdomnych zwierząt. Wyłapywaniem, odławianiem, odbiorem i utrzymaniem bezdomnych zwierząt w 2019 r. zajmował się “ Hotel dla Zwierząt i Ptactwa Domowego” . W ramach programu zostały również wykonane zabiegi kastracji oraz sterylizacji bezdomnych kotów z terenu Gminy Tuszyn. Koszt realizacji całego

zadania wynosił 150 864,37 zł. Poprzez szerokie działania edukacyjne pracowników urzędu, wolontariuszy oraz pracowników schroniska w Wojtyszkach część zwierząt została oddana do adopcji. Na koniec roku 2019 w schronisku przebywało 39 psów.

V. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Tuszynie

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Burmistrz Miasta Tuszyna jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m.in. wykonywanie Uchwał Rady Miejskiej w Tuszynie.

W 2019 r. Rada Miejska obradowała na 7 sesjach zwyczajnych i 8 sesjach nadzwyczajnych i podjęła 133 uchwały, w tym 36 uchwał stanowiących akty prawa miejscowego. Wśród podjętych przez Radę Miejską uchwał większość dotyczyła spraw z zakresu:

- gospodarowania mieniem komunalnym -7 uchwał,
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego- 9 uchwał,
- oświaty – 11 uchwał,
- zmiany budżetu gminy -13 uchwał.

Wszystkie podjęte przez Radę Miejską uchwały zostały przekazane do organów nadzoru, którymi są w zakresie zgodności z prawem Wojewoda Łódzki i w zakresie spraw finansowych Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi. Ponadto wszystkie uchwały opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu, a uchwały stanowiące akty prawa miejscowego w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

VI. Obszary Tematyczne

6.1. Gospodarka Przestrzenna

Gospodarka przestrzenna ma na celu kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2019 r. obowiązywało do dnia 25 kwietnia 2019 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuszyn uchwalone Uchwałą Nr XXXII/241/16 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 29 listopada 2016 r. zmienione Uchwałą Nr L/364/17 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 31 października 2017 r.

W dniu 25 kwietnia 2019 r. zostało uchwalone obecnie obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuszyn uchwalone Uchwałą Nr VII/63/19 Rady Miejskiej w Tuszynie.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywają całą powierzchnię Gminy Tuszyn. Ogólnie było uchwalonych 45 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym 9 uchwalonych w 2019 r.

Podstawę określenia sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu stanowią 2 plany obowiązujące od 2004 r.

Są to:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Tuszyn uchwalony Uchwałą Nr XVIII/115/04 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 18 czerwca 2004 r.,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuszyn uchwalony Uchwałą Nr XVIII/116/04 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 18 czerwca 2004 r.

Pozostałe 43 plany stanowią zmiany do ww. planów zagospodarowania miasta i gminy i zostały opracowane i uchwalone od 2012 r. do 2019 r.

Opracowywanie zmian studium i planów miejscowych było przede wszystkim odpowiedzią na prośby i wnioski mieszkańców, właścicieli gruntów i potencjalnych inwestorów.

6.2. Finanse Gminy

Budżet Gminy Tuszyn na 2019 rok przyjęty został uchwałą nr III/25/18 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 31 grudnia 2018 roku. W 2019 roku dokonano zmian w planie budżetu na podstawie 13 uchwał Rady Miejskiej w Tuszynie oraz 12 zarządzeń Burmistrza Miasta Tuszyna.

ŹRÓDŁA DOCHODÓW

Poniższa tabela przedstawia źródła dochodów według uchwały budżetowej, planu po zmianach oraz wykonanie za 2019 rok z uwzględnieniem poziomu wykonania oraz struktury poszczególnych źródeł w łącznej kwocie wykonanych dochodów.

Wyszczególnienie	Budżet wg uchwały	Budżet po zmianach	Wykonanie	% Wykonania	Struktura
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	62 274 013,23	66 223 385,29	66 255 705,61	100,05%	100,00%
dochody majątkowe	7 314 592,77	5 371 655,31	3 785 235,33	70,47%	5,71%
dochody bieżące	54 959 420,46	60 851 729,98	62 470 470,28	102,66%	94,29%
I. Dochody własne	33 505 676,28	34 816 607,60	35 540 567,45	102,08%	53,64%
I.1 Dochody podatkowe, opłaty lokalne i pozostałe, w tym:	15 741 148,49	15 940 947,75	17 060 068,99	107,02%	25,75%
- podatek od nieruchomości od osób fizycznych	3 740 000,00	3 740 000,00	3 956 926,58	105,80%	5,97%
- podatek od nieruchomości od osób prawnych	4 810 000,00	4 810 000,00	5 278 745,55	109,75%	7,97%
I.2 Dochody z majątku gminy	2 132 487,90	2 275 597,95	1 224 402,01	53,81%	1,85%
I.3 Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	12 138 550,00	12 138 550,00	12 253 294,00	100,95%	18,49%
I.4 Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	212 200,00	254 000,00	755 265,86	297,35%	1,14%
I.5 Pozostałe dochody (dochody jednostek budżetowych)	2 491 053,59	2 818 193,80	2 965 449,66	105,23%	4,48%
I.6 Dochody z realizacji zadań z zakresu administracji rządowej	30 625,30	30 525,30	37 907,85	124,19%	0,06%
I.7 Dotacje z budżetów innych JST	759 611,00	1 358 792,80	1 244 179,08	91,57%	1,88%
II. Subwencja ogólna, w tym:	9 134 049,00	9 505 258,00	9 505 258,00	100,00%	14,35%
II.1 Część oświatowa	8 185 990,00	8 557 199,00	8 557 199,00	100,00%	12,92%
II.2 Część wyrównawcza	854 459,00	854 459,00	854 459,00	100,00%	1,29%
II.3. Część równoważąca	93 600,00	93 600,00	93 600,00	100,00%	0,14%
III. Dotacje celowe	14 279 027,00	19 134 085,83	18 956 608,12	99,07%	28,61%
III.1 Dotacje na zadania własne gminy	1 915 586,00	2 401 393,03	2 368 829,12	98,64%	3,58%
III.2 Dotacje na zadania	12 363 441,00	16 732 692,80	16 587 779,00	99,13%	25,04%

zlecone gminy, w tym:					
- świadczenie wychowawcze	7 894 163,00	11 160 000,00	11 081 105,75	99,29%	16,72%
IV. Pozostałe dotacje i środki otrzymane na realizację zadań	1 155 640,00	2 057 859,91	1 553 585,58	75,50%	2,34%
V. Środki pochodzące z budżetu UE	4 199 620,95	709 573,95	699 686,46	98,61%	1,06%

Budżet wykonany został na poziomie 100,05% w stosunku do zakładanego planu, z czego dochody bieżące przekroczyły założenia 2,66%. Największy udział w dochodach ma pozycja dochodów własnych stanowiąca 53,64% wykonanych dochodów, a kolejną znaczącą pozycję stanowią dotacje na zadania własne i zadania zlecone 28,61%. Zdecydowanie największą pozycję w dochodach własnych stanowi udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (18,48%). Na uwagę zasługuje również realizacja ponad plan podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych, która stanowi 13,94% wykonanych dochodów. Niski poziom wykonania dochodów z majątku gminy wynikał z braku zainteresowania oferowanymi do sprzedaży nieruchomościami. Dla pełniejszego zobrazowania realizacji dochodów w poniższej tabeli przedstawiono wykonane dochody według źródeł w 2019 roku w stosunku do wykonanych dochodów 2018 roku, co zobrazowano w kolumnie DYNAMIKA. Wskaźnik powyżej 100% dotyczy wyższego wykonania dochodów według źródeł w 2019 roku w stosunku do 2018 roku, a wskaźnik poniżej 100% pokazuje kierunek odwrotny.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2018	Wykonanie 2019	% Wykonania
DOCHODY OGÓŁEM	58 439 179,31	66 255 705,61	113,38%
dochody majątkowe	3 475 819,07	3 785 235,33	108,90%
dochody bieżące	54 963 360,24	62 470 470,28	113,66%
I. Dochody własne	31 338 982,92	35 540 567,45	113,41%
I.1 Dochody podatkowe, opłaty lokalne i pozostałe, w tym:	14 657 971,03	17 060 068,99	116,39%
- podatek od nieruchomości od osób fizycznych	3 700 856,89	3 956 926,58	106,92%
- podatek od nieruchomości od osób prawnych	5 074 307,22	5 278 745,55	104,03%
I.2 Dochody z majątku gminy	1 297 687,98	1 224 402,01	94,35%
I.3 Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	11 132 391,00	12 253 294,00	110,07%

I.4 Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	240 217,92	755 265,86	314,41%
I.5 Pozostałe dochody, w tym dochody jednostek budżetowych	3 181 238,40	2 965 449,66	93,22%
I.6 Dochody z realizacji zadań z zakresu administracji rządowej	41 075,20	37 907,85	92,29%
I.7 Dotacje z budżetów innych JST	788 401,39	1 244 179,08	157,81%
II. Subwencja ogólna, w tym:	8 463 412,00	9 505 258,00	112,31%
II.1 Część oświatowa	7 568 402,00	8 557 199,00	113,06%
II.2 Część wyrównawcza	805 417,00	854 459,00	106,09%
II.3. Część równoważąca	89 593,00	93 600,00	104,47%
III. Dotacje celowe	16 530 947,26	18 956 608,12	114,67%
III.1 Dotacje na zadania własne gminy	2 604 464,44	2 368 829,12	90,95%
III.2 Dotacje na zadania zlecone gminy, w tym:	13 926 482,82	16 587 779,00	119,11%
- świadczenie wychowawcze	8 537 864,46	11 081 105,75	129,79%
IV. Pozostałe dotacje i środki otrzymane na realizację zadań	767 741,08	1 553 585,58	202,36%
V. Środki pochodzące z budżetu UE	1 338 096,05	699 686,46	52,29%

Dochody ogółem wykonane zostały na poziomie wyższym o 13,38% w stosunku do 2018 roku, w tym dochody bieżące o 13,66%. Dochody majątkowe za 2019 rok wykonane zostały o 8,90% większe w stosunku do 2018 roku. Zdecydowanie wyższe wykonanie odnotowano we wpływach z podatku od nieruchomości, udziałów we wpływach w podatku dochodowym od osób prawnych i fizycznych oraz subwencji. Największy wzrost odnotowano w pozycji Pozostałe dotacje i środki otrzymane na realizację zadań co związane było z pozyskaniem środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w oraz partycypacją w realizowanych wydatkach majątkowych przez inwestora prywatnego.

KIERUNKI REALIZOWANYCH WYDATKÓW

Poniższa tabela przedstawia wydatki w poszczególnych działach według uchwały budżetowej, planu po zmianach oraz wykonanie za 2019 rok z uwzględnieniem poziomu wykonania oraz struktury wydatków w poszczególnych działach w łącznej kwocie wykonanych wydatków.

Dział	Wyszczególnienie	Budżet wg uchwały	Budżet po zmianach	Wykonanie	% Wykonania	Struktura
	WYDATKI OGÓŁEM	65 571 169,04	69 077 815,36	63 792 086,77	92,35%	100,00%

	wydatki majątkowe	10 875 995,42	8 625 618,42	7 171 603,95	83,14%	11,24%
	wydatki bieżące	54 695 173,62	60 452 196,94	56 620 482,82	93,66%	88,76%
010	Rolnictwo i łowiectwo	14 000,00	456 817,63	435 722,50	95,38%	0,68%
020	Leśnictwo	0,00	5 000,00	4 986,04	99,72%	0,01%
600	Transport i łączność	2 925 182,67	4 760 991,79	3 717 261,58	78,08%	5,83%
700	Gospodarka mieszkaniowa	146 746,00	346 563,18	322 528,33	93,06%	0,51%
710	Działalność usługowa	951 934,00	1 108 282,50	803 265,16	72,48%	1,26%
750	Administracja publiczna	6 864 523,18	7 117 951,10	6 317 854,34	88,76%	9,90%
751	Urzędy państwowe, prawo i sądy	2 542,00	152 645,00	151 883,22	99,50%	0,24%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	732 585,58	1 109 796,98	690 398,32	62,21%	1,08%
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,00	23,85	23,85	100,00%	0,00%
757	Obsługa długu publicznego	317 300,00	327 300,00	325 553,91	99,47%	0,51%
758	Różne rozliczenia	403 010,00	379 160,00	751,04	0,20%	0,00%
801	Oświata i wychowanie	17 323 622,88	17 084 351,44	16 475 590,27	96,44%	25,83%
851	Ochrona zdrowia	246 580,00	246 580,00	179 702,46	72,88%	0,28%
852	Pomoc społeczna	4 798 266,08	5 223 819,22	4 986 261,76	95,45%	7,82%
853	Pozostałe zadania polityki społecznej	15 800,00	15 800,00	13 300,00	84,18%	0,02%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	676 928,00	591 976,44	517 943,66	87,49%	0,81%
855	Rodzina	12 552 799,00	16 320 959,00	16 134 818,04	98,86%	25,29%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10 897 379,12	8 878 452,19	8 231 440,84	92,71%	12,90%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 121 453,57	1 459 772,35	1 424 882,06	97,61%	2,23%
926	Kultura fizyczna	4 580 516,96	3 491 572,69	3 057 919,39	87,58%	4,79%
SUMA		65 571 169,04	69 077 815,36	63 792 086,77	92,35%	100,00%

Realizacja wydatków w 2019 roku wyniosła 92,35% zakładanego planu, a oszczędnie prowadzona gospodarka finansowa pozwoliła na uzyskanie oszczędności w wydatkach bieżących o kwotę 3.831.714,12 zł. Największy udział w łącznej kwocie zrealizowanych wydatków tj. 25,83% dotyczy wydatków własnych Gminy Tuszyn w dziale 801 Oświata i wychowanie, co związane jest z rozbudowaną siatką placówek oświatowych zarówno pod względem ilości jak i rodzajów

placówek, poczynszy od przedszkoli poprzez szkoły podstawowe i gimnazja, a skończywszy na liceum ogólnokształcącym. Drugim pod względem poziomu wydatków kierunkiem jest dział 855 Rodzina, gdzie zrealizowane wydatki wynoszą 25,29% łącznej kwoty wydatków. Największy udział w tym dziale ma wypłata świadczenia wychowawczego 500+ na które przekazywana jest dotacja na realizację zadań zleconych.

Dla pełniejszego zobrazowania realizacji wydatków w poniższej tabeli przedstawiono wykonane wydatki według działów w 2019 roku w stosunku do wykonanych wydatków 2018 roku, co zobrazowano w kolumnie DYNAMIKA. Wskaźnik powyżej 100% dotyczy wyższego wykonania wydatków według źródeł w 2018 roku w stosunku do 2017 roku, a wskaźnik poniżej 100% pokazuje kierunek odwrotny.

Dział	Nazwa działu	Wykonanie wydatków	Procentowy udział w wydatkach	Wykonanie wydatków	Procentowy udział w wydatkach	Dynamika
		2018 ROK		2019 ROK		
010	Rolnictwo i łowiectwo	346 611,24	0,54%	435 722,50	0,68%	125,71%
020	Leśnictwo	0	0,00%	4 986,04	0,01%	0,00%
600	Transport i łączność	4 985 360,63	7,82%	3 717 261,58	5,83%	74,56%
700	Gospodarka mieszkaniowa	247 216,72	0,39%	322 528,33	0,51%	130,46%
710	Działalność usługowa	848 487,95	1,33%	803 265,16	1,26%	94,67%
750	Administracja publiczna	6 097 569,54	9,56%	6 317 854,34	9,90%	103,61%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	146 696,26	0,23%	151 883,22	0,24%	103,54%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 063 580,94	1,67%	690 398,32	1,08%	64,91%
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,00	0,00%	23,85	23,85%	0,00%
757	Obsługa długu publicznego	332 616,18	0,52%	325 553,91	0,51%	97,88%
758	Różne rozliczenia	5,00	0,00%	751,04	0,00%	15020,80 %

801	Oświata i wychowanie	15 332 575,46	24,04%	16 475 590,27	25,83%	107,45%
851	Ochrona zdrowia	176 579,31	0,28%	179 702,46	0,28%	101,77%
852	Pomoc społeczna	4 882 057,13	7,65%	4 986 261,76	7,82%	102,13%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	15 800,00	0,02%	13 300,00	0,02%	84,18%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	490 337,18	0,77%	517 943,66	0,81%	105,63%
855	Rodzina	13 436 309,59	21,06%	16 134 818,04	25,29%	120,08%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 784 172,74	5,93%	8 231 440,84	12,90%	217,52%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 733 254,88	2,72%	1 424 882,06	2,23%	82,21%
926	Kultura fizyczna	2 884 880,82	4,52%	3 057 919,39	4,79%	106,00%
Suma		56 804 111,57	100,00%	63 792 086,77	100,00%	112,30%

Realizacja wydatków na przestrzeni dwóch lat wskazuje na utrwalony kierunek w wydatkach w działach 801 Oświata i Wychowanie i 855 Rodzina. Znaczna dynamika wydatków w dziale 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska związana jest z realizowanymi zadaniami inwestycyjnymi.

WYNIK BUDŻETU

Realizację budżetu 2017, 2018 oraz 2019 roku w celu porównania najważniejszych parametrów budżetu przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura
1	2017 ROK		2018 ROK		2019 ROK	
DOCHODY OGÓŁEM	56 107 953,40	100,00%	58 439 179,31	100,00%	66 228 705,61	100,00%
dochody majątkowe	4 291 630,38	7,65%	3 475 819,07	5,95%	3 758 235,33	5,67%
dochody bieżące	51 816 323,02	92,35%	54 963 360,24	94,05%	62 470 470,28	94,33%
WYDATKI OGÓŁEM	54 127 916,19	100,00%	56 804 111,57	100,00%	63 792 086,77	100,00%
wydatki majątkowe	5 763 622,55	10,65%	5 888 562,36	10,37%	7 171 603,95	11,24%
wydatki bieżące	48 364 293,64	89,35%	50 917 549,21	89,64%	56 620 482,82	88,76%
NADWYŻKA OPERACYJNA	3 452 029,38		4 045 811,03		5 849 987,46	
WYNIK BUDŻETU	1 980 037,21		1 635 067,74		2 436 618,84	

W latach 2017-2019 zrealizowano dodatki wynik budżetu tj. nadwyżkę budżetową pomimo planowanego deficytu jako różnicy pomiędzy dochodami a wydatkami budżetowymi. Dochody

majątkowe w 2018 i 2019 roku zrealizowano na poziomie niższym od 2017 roku z uwagi na uzyskanie niższych dochodów ze sprzedaży majątku. Zwiększył się jednocześnie udział dochodów bieżących z strukturze dochodów ogółem. Po stronie wydatków widoczny jest zbliżony udział wydatków bieżących i majątkowych z tendencją wzrostową w wydatkach majątkowych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt wypracowania wyższej nadwyżki operacyjnej rozumianej jako różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Jest to bardzo istotny parametr budżetu pozwalający realizować stałe i konieczne do realizacji wydatki, a im wyższa nadwyżka operacyjna tym większe możliwości inwestycyjne gminy.

ZADŁUŻENIE GMINY

Dług Gminy Tuszyn na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 11.894.009,04 zł i był niższy w stosunku do początku roku o 130.069,70 zł. Struktura długu na koniec 2019 roku przedstawiała się następująco:

Wyszczególnienie	Kwota	Struktura
Kredyty	5 647 234,44	47,48%
Pożyczki z WFOŚiGW	3 232 774,60	27,18%
Obligacje	3 014 000,00	25,34%
Razem	11 894 009,04	100,00%

Największy udział w długu mają zdecydowanie kredyty, które zaciągnięte zostały w latach 2010-2015. Udział na poziomie 25,34% mają obligacje wyemitowane w 2017 roku. Kwota pożyczek zaciągniętych w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi dotyczy pożyczek zaciągniętych w 2017 i 2019 roku oraz dwóch warunkowo umorzonych pożyczek na łączną kwotę 613.816,30 zł.

Spłata zadłużenia przewidziana jest w następujących latach i kwotach:

2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
3 081 300,30	2 275 290,00	2 214 460,44	1 686 060,00	1 669 698,00	322 400,10	322 400,10	322 400,10

Wskaźnik zadłużenia na dzień 31 grudnia 2017, 2018 i 2019 roku liczony jako iloraz kwoty długu i zrealizowanych dochodów był następujący:

	2017 ROK	2018 ROK	2019 ROK
Dług	13 292 562,74	12 024 078,74	11 894 009,04
Wykonane dochody	56 107 953,40	58 439 179,31	66 255 705,61
Wskaźnik	23,69%	20,58%	17,95%

Osiągnięcie niższego wskaźnika zadłużenia w stosunku do dochodów związane jest z systematyczną redukcją kwoty długu i jednocześnie osiąganiem w każdym roku wyższych dochodów. Warto wskazać na utrzymanie na zbliżonym poziomie kwoty obsługi długu wynoszącą w 2017, 2018 i 2019 roku odpowiednio 333.560,67 zł, 332.616,18 zł i 325.553,91 zł z delikatną tendencją malejącą.

Fundusz sołecki

Zgodnie z Uchwałą Nr LIV/413/14 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 20 marca 2014 r. w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki, wyodrębniono w budżecie Gminy Tuszyn środki stanowiące fundusz sołecki.

Kwota wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego na 2019 r. wyniosła 345 169,39 zł.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Sołeckiego w 2019 r.:

Sołectwo Jutroszew

- zakup materiałów i usług na potrzeby wykonania ogrodzenia działki gminnej nr 77/2 w Jutroszewie.

Sołectwo Rydzynki

- organizacja wydarzeń kulturalno-sportowych w sołectwie,
- uporządkowanie terenu działki nr 193/3 w części zalesionej,
- zakup lamp ledowych do oświetlenia namiotu na działce nr 193/3,
- zakup banerów informacyjnych,

- zakup garażu blaszanego.

Sołectwo Szczukwin

- zakup mebli kuchennych ze stali nierdzewnej, naczyń gastronomicznych i przyborów kuchennych do świetlicy wiejskiej znajdującej się w sali OSP w Szczukwinie,
- zakup kosiarki spalinowej do utrzymania terenu wokół świetlicy wiejskiej znajdującej się w sali OSP w Szczukwinie,
- zakup urządzeń siłowni zewnętrznej z przeznaczeniem do zamontowania na terenie działki gminnej nr 60/2 w Szczukwinie,
- zakup kompaktów wc kompletnych, suszarek do rąk i baterii zlewozmywakowej kuchennej do toalet i kuchni w pomieszczeniach świetlicy wiejskiej znajdującej się w sali OSP w Szczukwinie,
- zakup drzwi wewnętrznych (wraz z klamkami i zamkami) do pomieszczeń świetlicy wiejskiej znajdującej się w sali OSP w Szczukwinie.

Sołectwo Bądryń

- montaż progów zwalniających z oznakowaniem pionowym i projektem organizacji ruchu,
- zakup banerów informacyjnych,
- zakup artykułów biurowych.

Sołectwo Żeromin

- zakup laptopa do świetlicy wiejskiej,
- zakup tłucznia do naprawy dróg gminnych w sołectwie,
- wykonanie projektu drogi ul. Tuszyńskiej w Żerominie (droga osiedlowa) na działce nr ewid. 7/1 obr. 21,
- zakup sprzętu i artykułów sportowych (siatki na boisko do piłki siatkowej plażowej oraz piłek, siatki do bramek do piłki nożnej, paletki do ping-ponga),

- zakup reflektorów (lamp halogenowych) oraz przedłużacza elektrycznego,
- organizacja wydarzeń kulturalno-sportowych w sołectwie, w tym: wynajęcie urządzeń zabawowych (dmuchańce), zakup pucharów.

Sołectwo Tuszynek Majoracki

- częściowe wykonanie oświetlenia ulicznego na ul. Kwiatowej, Sadowej i Wschodniej.

Sołectwo Mąkoszyn

- montaż agregatu chłodniczego oraz innych urządzeń wyposażenia pomieszczenia chłodni spożywczej w budynku OSP w Mąkoszynie.

Sołectwo Wola Kazubowa

- Zakup klimatyzatorów do sali OSP w Woli Kazubowej,
- projekt stałej organizacji ruchu dla montażu progu zwalniającego.

Sołectwo Górki Duże

- zakup wyposażenia kuchennego w OSP Górki Duże na spotkania wiejskie,
- zakup krzeseł na spotkania wiejskie,
- zakup daszku nad drzwi do strażnicy OSP,
- zakup płyty meblowej (blaty na stoły),
- zakup materiału na obrusy,
- zakup wraz z montażem wyposażenia placu zabaw „OGNIK”.

Sołectwo Górki Małe

- poniesienie kosztów zużycia energii elektrycznej w świetlicy wiejskiej,
- zakup materiałów do malowania na zewnątrz świetlicy wiejskiej,
- wykonanie dokumentacji projektowej i budowa przyłącza wodociągowego do działki nr 86,

- zakup i montaż przemysłowej wykładziny PCV do świetlicy wiejskiej,
- zakup kosiarki elektrycznej oraz przedłużacza,
- wykonanie nasadzeń – urządzenie zieleni na działce nr 86,
- zakup gry „Piłkarzyki” (trambambula),
- zakup warnika do wody,
- zakup ławek parkowych,
- zakup kosza na śmieci,
- zakup lampy oświetleniowej z czujnikiem ruchu,
- zakup szafek do świetlicy wiejskiej.

Sołectwo Dylew

- zakup tłucznia do utwardzenia drogi (dz. nr ewid. 209),
- zakup kosi spalinowej z osprzętem i środkami ochrony BHP.

Sołectwo Modlica

- wytyczenie granic działek 260/3 i 260/7 w Modlicy,

- wykonanie ogrodzenia panelowego działek nr 260/3 i 260/7 w Modlicy.

Sołectwo Głuchów

- zakup daszków nad drzwi wejściowe do strażnicy OSP Głuchów – 2 szt.,
- zakup lodówko-zamrażarki do strażnicy OSP Głuchów,
- zakup tłucznia kamiennego do remontu drogi – ul. Gołygowskiej.

Sołectwo Kruszów

- zakup klimatyzatorów do świetlicy wiejskiej.

Sołectwo Garbów

- wykonanie remontu pomieszczenia w budynku szkolnym w Garbowie przy ul. Kruszowskiej na cele społeczności wiejskiej sołectwa Garbów,
- montaż progu zwalniającego wraz z oznakowaniem pionowym na ul. Garbówek.

Sołectwo Syski

- remont ul. Piotrkowskiej w Syskach.

Sołectwo Wodzin Majoracki

- budowa oświetlenia ulicznego w części ul. Wodzińskiej w Wodzinie Majorackim.

Sołectwo Wodzin Prywatny

- wykonanie projektu oświetlenia ul. Szkolnej od działki nr 125 do działki nr 28/2 oraz ul. Zielonej od skrzyżowania z ul. Szkolną do posesji nr 26 (dz. nr 96),
- zakup słupków, siatki na wyposażenie boiska do piłki siatkowej w Szkole Podstawowej w Wodzinie Prywatnym.

Sołectwo Wodzinek

- wykonanie projektu położenia nawierzchni asfaltowej na ul. Krótkiej w Wodzinie,

- zakup materiałów do remontu strażnicy OSP Wodziniek.

6.3. Gospodarka Komunalna

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie zaopatrzenia w wodę, kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych realizuje Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie, który jest jednostką organizacyjną Gminy Tuszyn, funkcjonującą w formie samorządowego zakładu budżetowego.

Stan ilościowy infrastruktury technicznej związanej z dostarczaniem wody i odprowadzaniem ścieków oraz zmiany w powyższym zakresie w roku 2019 przedstawia poniższa tabela:

	Początek Roku 2019	Koniec Roku 2019	Zmiana w ciągu roku
Długość czynnej sieci wodociągowej	181,4 km	182,8 km	+1,4 km
Długość czynnej sieci wodociągowej (obszar wiejski)	130,3 km	131,00 km	+0,7 km
Długość czynnej sieci wodociągowej (obszar miejski)	51,1 km	51,8 km	+0,7 km
Liczba przyłączy sieci wodociągowej do budynków mieszkaniowych	3545	3616	+71
Liczba przyłączy do sieci wodociągowej (obszar wiejski)	1635	1680	+45
Liczba przyłączy do sieci wodociągowej (obszar miejski)	1910	1936	+26

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	27,9 km	31,7 km	+3,8 km
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (obszar wiejski)	2,1 km	2,3 km	+0,2 km
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (obszar miejski)	25,8 km	29,4km	+3,6 km
Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej	848	930	+82
Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej (obszar wiejski)	13	20	+7
Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej (obszar miejski)	835	910	+75

Woda na potrzeby zaopatrzenia mieszkańców miasta i gminy Tuszyn w roku 2019 pozyskiwana była z 6 ujęć zlokalizowanych: w Tuszynie przy ul. 3-go Maja, oraz ul. Niedas Leśny (wyłączona z użytkowania w miesiącu kwietniu), w Tuszyńku Majorackim ul. Wschodnia, w Rydzynkach ul. Tęczowa, w Górkach Dużych ul. Zielonka, w Szczukwinie ul. Gliniana.

W ramach działalności z zakresu zaopatrzenia w wodę w 2019 r. Zakład wydobyl łącznie 836 800 m³ wody ze wszystkich ujęć. Łączna ilość zafakturowanej do dnia 31.12.2019 r. (zużytej) wody przez mieszkańców oraz przedsiębiorstwa to 586 200 m³. W większości woda wykorzystywana była na cele gospodarstw domowych i indywidualnych gospodarstw rolnych (472 500 m³), cele produkcyjne 69 300 m³, pozostałe 44 400 m³. Po uwzględnieniu zużycia wody na cele technologiczne (131 900 m³), straty wody w 2019 r. wyniosły 118 700 m³ i to jest 14% względem wydobycia.

Ścieki z terenu gminy Tuszyn odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej Oczyszczalni zlokalizowanej w Tuszynie przy ul. Brzezińskiej 86A oraz do oczyszczalni w miejscowości Żeromin (ilość ścieków oczyszczonych 5 000 m³). Łączna ilość ścieków przepływających przez oczyszczalnię

w Tuszynie w roku 2019 wyniosła 270 000 m³. Równocześnie ilość zafakturowanych (wytworzonych) ścieków dla Oczyszczalni w Tuszynie plasowała się na poziomie 135 000 m³ dla ścieków pochodzących z kanalizacji i 52 000 m³ dla ścieków dowożonych.

Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie w ramach działalności polegającej na zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, w 2019 r. wykonał:

1) 893 zlecenia u odbiorców, w tym:

a) wymiana i montaż wodomierzy głównych z nadajnikiem radiowym - 525 szt. (łącznie),

b) oplombowanie 80 wodomierzy dodatkowych (podliczników).

2) prace konserwacyjne i porządkowe oraz bieżące naprawy i wymiany sprzętu wg potrzeb na Stacjach Uzdatniania Wody w miejscowościach: Szczukwin, Górki Duże, Rydzyńki, Tuszynek Majoracki, Tuszyn ul. Niedas Leśny, Tuszyn ul.3-go Maja, Tuszyn, ul. Brzezińska, w tym:

a) SUW Wschodnia – wymiana pompy, sprężarki, wodomierza oraz drzwi wejściowych,

b) SUW Rydzyńki – naprawa odpowietrznika na filtrze, montaż zaworu zwrotnego, czyszczenie zbiorników wód technologicznych,

c) SUW Szczukwin – naprawa pompy do wód technologicznych, montaż odpowietrznika, czyszczenie zbiornika wód technologicznych,

d) SUW Górki Duże – montaż kondensatorów oraz napędu do przepustnicy, wymiana zadaszenia nad zbiornikami filtracyjnymi, czyszczenie zbiornika wód technologicznych,

e) SUW 3-go Maja – czyszczenie hydroforu, wymiana złoża na filtrach, naprawa elewacji przy schodach, naprawa dachu,

f) SUW Brzezińska - wymiana złoża filtracyjnego, naprawa odpowietrznika na filtrze.

3) przeprowadzono kontrole i pomiary rzędnych zwierciadła wody w studniach głębinowych na wszystkich ujęciach;

4) wykonano kontrole szczelności sieci wodociągowej przy użyciu urządzeń specjalistycznych

permalogów oraz korelatora;

5) usunięto kilkadziesiąt awarii na przewodach wodociągowych i kanalizacyjnych w tym:

- awarie na sieciach wodociągowych kanalizacyjnych oraz przepompowniach - 9,

- awarie na odejściach sieci wodociągowych i kanalizacyjnych - 23,

6) przeprowadzono płukania sieci wodociągowej w 21 lokalizacjach mające na celu zapewnienie odpowiedniej jakości wody dostarczanej do odbiorców;

7) dokonano wymiany hydrantów przeciwpożarowych na terenie miejscowości Kruszów, Rydzyńki, Tuszynek Majoracki oraz Zofiówka;

8) Wykonano odbiory:

a) sieci wodociągowej w ulicach:

- Roberta Kocha - 133 mb,

b) sieci kanalizacyjnej w ulicach:

- Marii Dąbrowskiej - 114,28 mb,

- Henryka Sienkiewicza - 683,51 mb,

- Adama Mickiewicza - 721,63 mb,

- Juliusza Słowackiego - 225,32 mb,

- Bolesława Prusa - 655,78 mb,

- Stanisława Wyspiańskiego - 347,67 mb,

- Poddebina - 401,88 mb,

c) przyłączy wodociągowych na otwartym wykopie w ilości 71 szt.,

d) przyłączy kanalizacyjnych na otwartym wykopie w ilości 89 szt.

9) wydano 148 warunków technicznych do celów projektowych i wykonania sieci wodociągowej oraz przyłącza wodociągowego do sieci;

- 10) uzgodniono 184 szt. dokumentacji projektowej dotyczącej przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych,
- 11) wykonano wszystkie wymagane badania laboratoryjne wody uzdatnionej dostarczanej odbiorcom, które to badania potwierdziły przydatność wody do spożycia przez ludzi;
- 12) wykonano wszystkie wymagane badania laboratoryjne:
 - a) wód technologicznych powstających podczas uzdatniania wody,
 - b) ścieków surowych i oczyszczonych,
 - c)ustabilizowanego osadu ściekowego,
- 13) przeprowadzano systematyczne czyszczenie rowu odprowadzającego ścieki oczyszczone.
- 14) zaplanowano i wykonano wywóz osadu oraz skratki (zgodnie z obowiązującymi przepisami);
- 15) wykonano niezbędne naprawy i przeglądy na oczyszczalni ścieków w Tuszynie (m.in. stacji odwadniania osadu, piaskownika, dmuchaw) oraz wymieniono niesprawne urządzenia (m.in pompy).
- 16) naprawa dachu, elewacji i schodów budynku prasy.
- 17) przeprowadzano regularnie kontrole sieci i przyłączy kanalizacyjnych przy użyciu zadymiarki.

6.4. Gospodarka Mieszkaniowa

Mieszkaniowy zasób Gminy Tuszyn stanowią lokale położone w budynkach stanowiących w całości własność gminy oraz lokale położone w budynkach stanowiących współwłasność gminy, jak również lokale położone w budynkach stanowiących współwłasność gminy i osób fizycznych (wspólnoty mieszkaniowe). Budynki stanowiące zasób gminy w 95% zostały wybudowane przed 1945 r. Na dzień 01.01.2019 r. zasób mieszkaniowy gminy obejmował 601 mieszkań natomiast na koniec 2019 r. liczba mieszkań wynosiła 594 o łącznej powierzchni 22 253,41 m² . W roku tym zostało sprzedanych 7 lokali.

Przeciętna powierzchnia lokalu mieszkalnego kształtowała się w granicach 37,28 m². W lokalach, należących do mieszkaniowego zasobu Gminy Tuszyn zamieszkiwało ok.1305 osób (w roku 2018 zamieszkiwało 1366).

W roku 2019 zmiana wysokości czynszu nastąpiła od dnia 1 września 2019 r. o 7 % Zarządzeniem nr 95/2019 Burmistrza Miasta Tuszyna z dnia 15 maja 2019r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za lokale mieszkalne stanowiące mieszkaniowy zasób Gminy Tuszyn, zaś w roku 2018 czynsz nie był podwyższany. Stawka bazowa obowiązująca od 01 września 2019 r. wynosiła 2,45 zł za 1 m² i była podwyższana w zależności od położenia, usytuowania i wyposażenia lokalu. Stawki te kształtowały się od 2,70 zł do 5,38 zł za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu. Czynsz za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego wynosił 1,35 zł.

Zaległość w opłatach za mieszkania będące w zasobie mieszkaniowym Gminy Tuszyn na koniec 2019 r. wynosiła 197 814 zł i stanowiła 10 % należności rocznych, co było mniejsze o 1% względem roku 2018. ZGM podejmował wiele działań windykacyjnych wobec osób długotrwale zalegających z opłatami za czynsz i opłaty eksploatacyjne za zajmowane lokale m.in. w wyniku postępowań sądowych uzyskano 7 nakazów zapłaty, które zostały skierowane do komornika, co niejednokrotnie pozwala na odzyskanie zaległości. Natomiast wobec rodziny długotrwale zalegającej z opłatami skierowano pozew o eksmisję z lokalu mieszkalnego. Należy zaznaczyć, że w styczniu 2019 r. (pozew był skierowany 2018 r.) uzyskano nakaz eksmisji rodziny z lokalu mieszkalnego ale nie udało się opróżnić lokalu z uwagi na przedłużające się postępowanie komornicze.

Na początku 2019 r. na lokale mieszkalne oczekiwało 11 rodzin natomiast na lokale socjalne 10 rodzin. Wnioski składane o najem lokali z zasobu mieszkaniowego Gminy Tuszyn, których w 2019 r. było złożonych 39 znacznie mniej, jak w roku 2018, których było 58. Wnioski były rozpatrywane w oparciu o obowiązujące przepisy i zgodnie z Uchwałą Nr LVI/409/18 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 21 lutego 2018 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Tuszyn. Każdy złożony wniosek o lokal poddawany jest pod opinię Komisji Mieszkaniowej Rady Miejskiej w Tuszynie. Lokale do zasiedlenia pozyskiwane były w wyniku rotacji tj. zdanie lokalu przez najemcę lub zgony najemców.

W roku 2019 zawarto 17 umów najmu na lokale mieszkalne, 11 umów najmu lokali socjalnych i 2 aneksy przedłużające najem lokali dotychczas wynajmowanych oraz zawarto również 7 umów na dzierżawę pomieszczeń gospodarczych.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Tuszynie, jako zarządca nieruchomości starał się realizować remonty bieżące celem zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa poprzez utrzymanie obiektów we właściwym stanie technicznym oraz estetycznym a następnie były realizowane prace mające na celu polepszenie warunków rodzinom zamieszkającym w lokalach gminnych.

W roku 2019 Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Tuszynie pomimo, że nie korzystał z dotacji z Gminy Tuszyn wykonał szereg remontów i modernizacji na kwotę 237 946 zł oraz na kwotę 163 916 zł przekazał na fundusze remontowe wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina Tuszyn posiada swoje udziały (lokalne mieszkalne).

Zakres robót, które zostały wykonane w 2019 r. to m.in.:

- docieplenie ściany frontowej i dwóch szczytów wraz z pracami towarzyszącymi budynku przy ul. Parkowej 4;
- podłączono lokale do kanalizacji sanitarnej poprzez rozbudowę szamb i wykonanie lub rozbudowę instalacji wod.-kan. w budynku przy ul. Sosnowej 20, Letniskowej 6, Wolborskiej 1 A, Sosnowej 16A.

Na dzień 1.01.2019 r. 10 % lokali nie posiadało własnych toalet natomiast na dzień 31.12.2019 r. 8 %, w związku z tym:

- wykonano projekt budowlany wewnętrznej instalacji gazowej i kosztorys inwestorski dla kotłowni węglowej centralnego ogrzewania w budynku mieszkalnym przy ul. Żeromskiego 2;
- wyremontowano schody na klatkach schodowych w budynkach przy ul. Chłopickiego 6, Sosnowej 16 A;
- wykonano projekty budowlane przyłączy kanalizacyjnych do 9-ciu budynków mieszkalnych;
- przeprowadzono naprawy instalacji elektrycznej zgodnie ze wskazaniem elektryka lub w wyniku zaistniałych awarii;
- doszczelniono kominy dla lokali w budynkach przy ul. ul. Krótkiej 8, Starościńskiej 6, Jagiełły 9;

- wyremontowano dachy budynków mieszkalnych przy ul. Wyspiańskiego 14, Chłopickiego 8, ul. M. C. Skłodowskiej 4 oraz dachy komórek gospodarczych na posesjach przy ul. Sosnowej 16A i ul. Molenda 2.

W roku 2019 dużą wagę przywiązywano do ułatwienia mieszkańcom segregacji odpadów dlatego oprócz wprowadzanych systematycznie oznaczeń na pojemnikach, zakupiono kolorowe pojemniki 240 w ilości 32 szt. celem doposażenia niektórych nieruchomości. Na posesjach przy ul. Szpitalnej 4, ul. Szpitalnej 3 i ul. Molenda 2 zakupiono oraz ustawiono nowe wiaty śmietnikowe zamykane na klucze, dla których dostęp mają mieszkańcy danego budynku.

Należy stwierdzić, że ilość odpadów znacznie się zmniejszyła a mieszkańcy starają się w sposób prawidłowy segregować odpady.

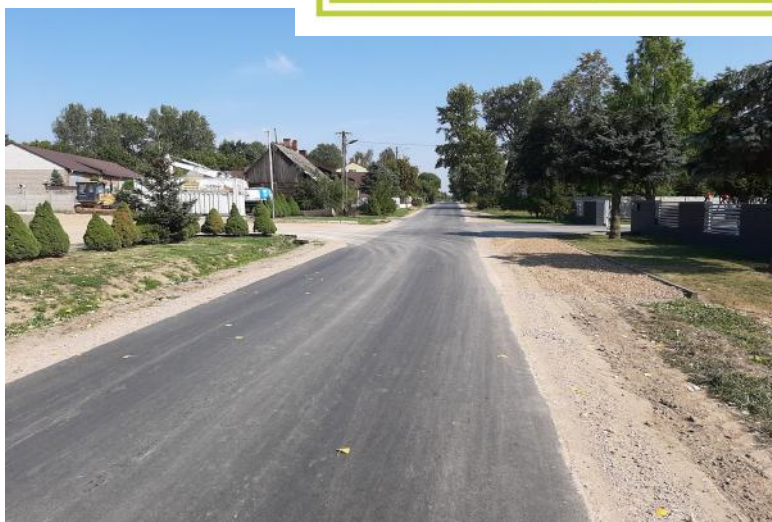
Gmina Tuszyn posiada 17 lokali użytkowych, które w roku 2019 były wynajęte a gospodarowanie odbywało się na zasadach określonych w Uchwale Nr XXX/198/12 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie wprowadzenia zasad gospodarowania lokalami użytkowymi stanowiącymi własność Gminy Tuszyn.

W 2019 r. w drodze decyzji administracyjnych przyznano 1093 dodatki mieszkaniowe na łączną kwotę 165 550,88 zł.

6.5. Inwestycje realizowane przez Gminę Tuszyn w 2019 r.

Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej Nr 2929E w miejscowości Szczukwin ul. Gliniana.

Zadanie współfinansowane z budżetu Powiatu Łódzkiego-Wschodniego i z budżetu Województwa Łódzkiego.

Remont ulicy Piotrkowskiej w Syskach. Zadanie sfinansowane w części ze środków Funduszu Sołeckiego i środków własnych gminy.

Budowa i wyposażenie placu zabaw w Rydzynkach, gmina Tuszyn – II ETAP.

Zadanie współfinansowane ze środków PROW na lata 2014-2020 w ramach projektu pn.: “ Budowa placu zabaw w Rydzynkach i Szczukwinie, gmina Tuszyn” w ramach Poddziałania 19.2 Wsparcie na wdrożenie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Tytuł operacji: Budowa placu zabaw w Rydzynkach i Szczukwinie, gmina Tuszyn,
celem operacji jest rozwój infrastruktury rekreacyjnej oraz poprawa jakości życia mieszkańców obszaru Lokalnej Grupy Działania, która zwiększy więź społeczności lokalnej z miejscem zamieszkania, poprzez budowę placu zabaw w miejscowości Rydzynki i Szczukwin, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020.

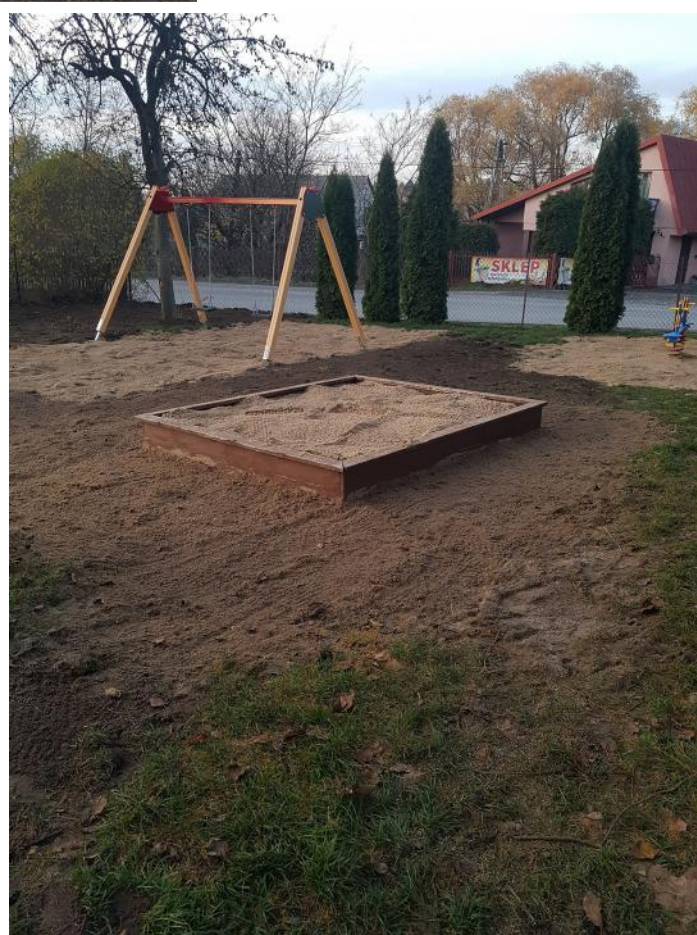
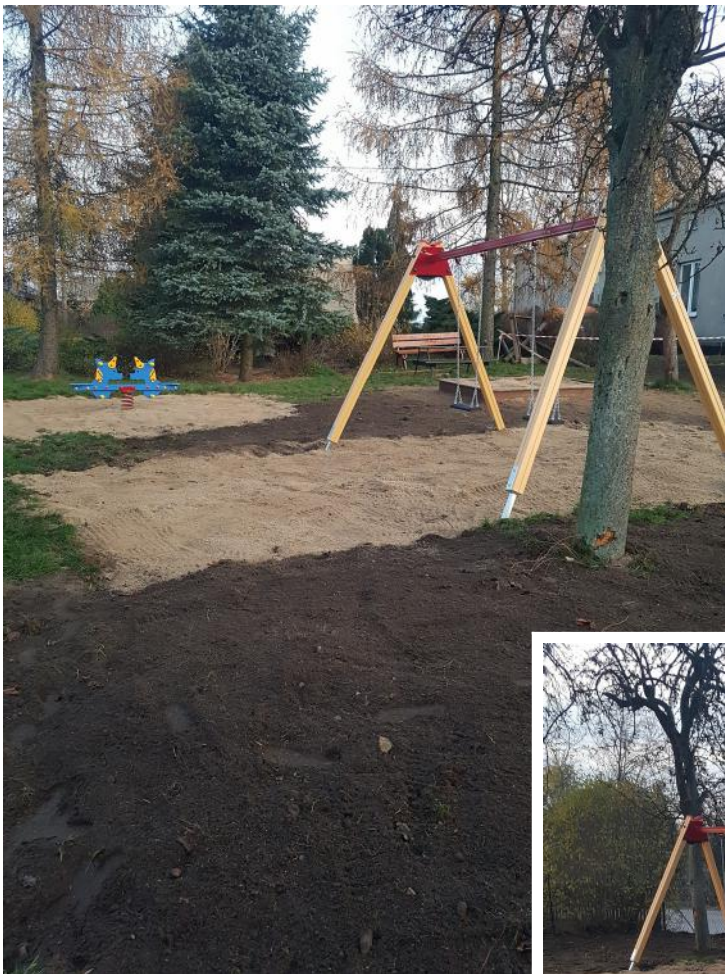

Zakup i montaż wyposażenia placu zabaw OGNIK w Górkach Dużych.

Zadanie współfinansowane ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

"Dożynki gminno-parafialne w Szczukwinie 2019 rok". Projekt współfinansowany z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego. W ramach projektu zakupiono dla sołectwa Szczukwin stół za stali nierdzewnej, podgrzewacz gastronomiczny na pastę i pastę do podgrzewaczy.

"Wspólnymi siłami można więcej".

Projekt współfinansowany z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego.

6.6. Układ drogowy Miasta i Gminy Tuszyn

Tworzą drogi publiczne, droga ekspresowa S-8, autostrada A1, droga krajowa 12/91 oraz drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne.

Drogi krajowe – przez obszar Miasta i Gminy Tuszyn przebiegają następujące drogi krajowe:

- odcinek autostrady A-1: w granicach Gminy Tuszyn przebiega 12 km drogi,
- droga ekspresowa S-8: w granicach Gminy Tuszyn przebiega 5 km drogi,
- droga krajowa 12/91 w granicy Gminy Tuszyn przebiega 12,5 km drogi.

Drogi powiatowe – przez obszar Miasta i Gminy Tuszyn przebiega 75,12 km dróg:

- Nr 1512E – Dalków - Wola Kutowa – Zofiówka – Leszczyny,
- Nr 2900E – Tuszyn ul. Zwierzyńskiego – ul. Żeromskiego - ul. Ogrodzonka – Żeromin,
- Nr 2901E – Tuszyn ul. 3 Maja,
- Nr 2902E – Tuszyn ul. Poddębina – Kaczeńcowa – Kępica – Brzezińska,
- Nr 2903E – Tuszyn ul. Narutowicza – Karłowicza – Słoneczna,
- Nr 2904E – Tuszyn ul. Króla Wł. Jagiełły – Ściegiennego – Czyżemin,
- Nr 2905E – Tuszyn ul. Leśna,
- Nr 2907E – Tuszyn ul. Poprzeczna,
- Nr 2908E – Tuszyn ul. Łowicka – Pl. Reymonta – Piotrkowska – Wschodnia,
- Nr 2910E – Tuszyn ul. Rzgowska,
- Nr 2928E – Zofiówka – Tuszyn,
- Nr 2929E – Tuszyn – Garbów – Szczukwin - Głuchów,
- Nr 2930E – Głuchów – Lubanów,
- Nr 2931E – Górki Duże – Rusociny,

- Nr 2932E – Mąkoszyn – Srock,
- Nr 3313E – Dłutów – Górki Duże – Garbów – Kruszów .

Drogi powiatowe - kwota przekazana przez Starostwo Powiatowe w Łodzi, w ramach podpisanego porozumienia na bieżące utrzymanie dróg wynosiła 796 713,00 zł, co daje kwotę **10 639,30 zł** na jeden kilometr drogi.

Drogi gminne - przez obszar Miasta i Gminy Tuszyn przebiega 94,04 km, w tym o nawierzchni twardej (bitumicznej, kostka betonowa) 46,6 km. Na terenie Miasta Tuszyna jest 55,33 km dróg gminnych natomiast 38,71 km stanowią drogi zamiejskie. Kwota wydatkowana w budżecie na bieżące utrzymanie dróg wynosiła 624 786,62 zł, co w przeliczeniu na jeden kilometr daje kwotę **6 643,84 zł**.

Wpływy z tytułu wydanych decyzji w 2019 r., na zajęcie pasa oraz umieszczenia urządzenia w pasie drogowym, dróg gminnych wyniosły **72 997,56 zł**.

6.7. Gospodarka Nieruchomościami

Gmina Tuszyn gospodaruje zasobem nieruchomości zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki, na podstawie obowiązujących przepisów prawa, uwzględniając w pierwszej kolejności potrzeby społeczności lokalnej i realizację zadań publicznych.

Grunty będące własnością gminy mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany, zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, dzierżawę, najem, trwałe zarząd, użyczenie.

Wg. stanu na 31 grudnia 2019 r. łączna powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Tuszyn wynosiła : 380,2753 ha

Zestawienie powierzchni gminnego zasobu nieruchomości na dzień 31 grudnia 2019 r.

Zasób nieruchomości w ha	Powierzchnia w ha miasto	Powierzchnia w ha obszar wiejski	Powierzchnia razem
Grunty rolne	77,2203	41,3640	118,5843
Grunty szkolne	3,9224	3,6393	7,5617
Targowisko gminne z zapleczem	18,7383	0,0000	18,7383
Grunty przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo mieszkaniowe	8,1196	2,6431	10,7627
Grunty przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod usługi i handel	2,4064	0,0000	2,4064
Grunty przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod drogi, poszerzenia dróg, parki ,lasy	75,1917	84,7047	159,8964
Grunty zabudowane	19,4236	0,2887	19,7123
Nieruchomości administrowane przez ZGM	16,2310	1,9064	18,1374
Nieruchomości administrowane przez ZWiK		0,5176	0,5176
Nieruchomości użytkowane przez Samorządową Przychodnię Zdrowia	0,5620	0,0000	0,5620
Nieruchomości oddane w trwały zarząd na rzecz ZWiK		16,3496	16,3496

Nieruchomości oddane w trwały zarząd na rzecz MCSiW	4,4496	0,0000	4,4496
Nieruchomości oddane w użytkowanie MOK	0,6818	0,0000	0,6818
Nieruchomości oddane w trwały zarząd na rzecz Dzienny Dom „Senior Wigor”	0,2748		0,2748
Nieruchomości będące w użytkowaniu wieczystym		1,5904	1,5904

Sprzedaż nieruchomości

Nieruchomości będące własnością Gminy Tuszyn były przedmiotem sprzedaży w formie:

- przetargów ustnych nieograniczonych, gdzie sprzedano ogółem 14 nieruchomości o łącznej powierzchni 1,9996 ha za łączną cenę 583.040,71 zł,
- bezprzetargowej w celu poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej sprzedano 2 działki o łącznej pow. 0,0303 ha za cenę 11.316,00 zł .

Lokale mieszkalne będące własnością Gminy Tuszyn były przedmiotem sprzedaży w formie :

- przetargów ustnych nieograniczonych, gdzie sprzedano 4 lokale mieszkalne za łączną cenę 304.937,00 zł,
- bezprzetargowej sprzedano 3 lokale mieszkalne na rzecz dotychczasowych najemców za łączną cenę 62.600,00 zł .

Nabycie nieruchomości

Gmina Tuszyn nabyła nieruchomości w formie:

- darowizny od osób fizycznych 8 nieruchomości o łącznej powierzchni: 0,6011 ha,
- darowizny od Skarbu Państwa 2 nieruchomości o łącznej pow. 1,6247 ha,
- wykonania prawa pierwokupu 1 nieruchomość o pow. 3,4937 ha za cenę 132.341 zł.

Trwały zarząd

Grunty oddane w trwały zarząd na rzecz jednostek organizacyjnych Gminy Tuszyn:

- Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie przekazano 10 nieruchomości o łącznej powierzchni 16,3496 ha,
- Miejskiemu Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie przekazano 12 nieruchomości o łącznej powierzchni 4,4496 ha,
- Dziennemu Domu „Senior Wigor” w Tuszynie przekazano część nieruchomości o powierzchni 0,2748 ha.

Wpływy z opłat za trwały zarząd wyniosły: 927,83 zł przy uwzględnieniu bonifikaty 99% od opłat rocznych.

Użytkowanie

Grunty będące w użytkowaniu :

- Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie posiada przekazaną 1 nieruchomość o powierzchni 0,5620 ha,
- Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie posiada przekazane 3 nieruchomości o łącznej powierzchni 0,6818 ha.

Użytkowanie wieczyste nieruchomości i przekształcenie

- w związku z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w użytkowaniu wieczystym pozostało 41 nieruchomości stanowiących własność Gminy Tuszyn oddanych w użytkowanie wieczyste o łącznej powierzchni 6,3536 ha. Są to nieruchomości niezabudowane, rolne bądź zabudowane budynkami usługowymi lub o nieuregulowanym stanie prawnym nieruchomości, które nie spełniają warunków ustawy o przekształceniu (...) . Wpływy z opłat rocznych za użytkowanie wieczyste w 2019 r. wyniosły 30.495,19 zł,

- na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2020 r. poz. 139) przekształceniu podlegało 49 nieruchomości. Na dzień 31.12.2019 r. zostały wydane zaświadczenia o przekształceniu ww. prawa użytkowania wieczystego dla 48 nieruchomości. Wszystkie zaświadczenia zostały wydane z urzędu (wniosków użytkowników wieczystych nie było). Łączna powierzchnia nieruchomości przekształconych wyniosła 5,1945 ha. W 2019 r. z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wpłynęła kwota 88.277,49 zł.

Dzierżawa gruntów i budynków

- pod kioski handlowe 7 kiosków handlowych o łącznej powierzchni 170,50 m². Wpływy z tej dzierżawy wyniosły 18.412,99 zł,
- pod dzierżawę inną 28 nieruchomości (lub ich części) o łącznej powierzchni 19,3497 ha. Wpływy z dzierżawy innej wyniosły 51.761,11 zł,
- pod dzierżawę rolną 11 nieruchomości o łącznej powierzchni 11,2874 ha. Wpływy roczne z tytułu dzierżawy rolnej wyniosły 1.939,94 zł,
- w użyczeniu 5 nieruchomości o łącznej powierzchni 5030,10 m².

Nabywanie nieruchomości

- do gminnego zasobu nieruchomości zostało włączonych 6 działek o łącznej powierzchni 0,6041 ha nabytych w drodze darowizny od osób fizycznych pod drogi wewnętrzne.
- do gminnego zasobu nieruchomości zostało włączonych 19 działek o łącznej powierzchni 0,4987 ha, nabytych z mocy prawa w trybie art. 98 ust. 1 ustaw o gospodarce nieruchomościami pod drogi publiczne, w wyniku podziału nieruchomości na wniosek jej właściciela.

Nabycie z mocy prawa nieruchomości zajętych pod drogi gminne publiczne i niepubliczne na terenie Gminy Tuszyn

Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 1990 r., Nr 32 poz. 191 z późn. zm.) oraz art. 73 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872 z późn. zm.) Gmina Tuszyn nabyła z mocy prawa w 2019 r. własność 46 nieruchomości zajętych pod drogi gminne publiczne i niepubliczne o łącznej powierzchni 12,2820 ha.

Były to między innymi następujące ulice:

- Rydzynki ul. Rieczna,
- Wodzin Prywatny ul. Majoracka,
- Bądzyn ul. Nadrieczna i ul. Ks. Brzóska,
- Garbów ul. Garbówek,
- Mąkoszyn ul. Tylina,
- Żeromin ul. Patok,
- Tuszyn ul. Noworzgowska
- droga Nr 106603E Rydzynki ul. Tęczowa,
- droga Nr 106602E Modlica – Romanów.

Urząd Wojewódzki w Łodzi rozpatruje 26 wniosków złożonych przez Gminę Tuszyn o nabycie z mocy prawa własności nieruchomości na podstawie wymienionych powyżej ustaw.

Odszkodowania za działki przejęte z mocy prawa pod drogi gminne

- 33.965,00 zł. wypłacono za 8 działek nabytych w trybie art. 98 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- 1.503.080,00 zł wypłacono za 12 działek nabytych w trybie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.

6.8. Pomoc Społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie funkcjonuje jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Na poziomie lokalnym wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców Gminy Tuszyn. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tuszyn. Podstawowym aktem prawnym na podstawie, którego funkcjonuje Ośrodek jest ustawa o Pomocy Społecznej.

Do głównych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuszynie należy prowadzenie całokształtu spraw w zakresie pomocy społecznej, a w szczególności polegających na:

- tworzeniu warunków organizacyjnych funkcjonowaniu pomocy społecznej, w tym rozbudowa niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawami świadczeń,
- pracy socjalnej rozumianej, jako działalności zawodowej skierowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- pobudzaniu aktywności społecznej w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin.

Przy realizacji zadań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Komisariatem Policji, szkołami, placówkami ochrony zdrowia i stowarzyszeniami.

Świadczenia pieniężne i niepieniężne:

Zasilek stały, przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie,

niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały ustala się w przypadku osoby samotnie gospodarującej w wys. do kwoty 645,00 zł miesięcznie; w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie. Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.

Z tej formy pomocy skorzystało **114 osób** o łącznej kwocie wypłaconych zasiłków **701 846,00 zł**.

Zasiłek okresowy, przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Z tej formy pomocy skorzystało **203 osoby** o łącznej kwocie wypłaconych zasiłków **504 234,00 zł**.

Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom niemającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej.

Z tej formy pomocy skorzystało **330 osób** o łącznej kwocie wypłaconych zasiłków **272 111,00 zł**.

Zdarzenie losowe

Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. Zasiłek celowy, o którym mowa może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

W roku 2019 z powyższej formy pomocy nie skorzystała żadna osoba.

Ośrodki Wsparcia

Opłacono pobyt jeden osoby w Ośrodku Adaptacyjnym w Łodzi oraz jeden osobie w schronisku dla Osób Bezdomnych w Ozorkowie. Łączna kwota wydatkowana na ten cel **44 312,00 zł.**

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

W 2019 roku Ośrodek pokrywał odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej dla **45 osób** z terenu gminy Tuszyn, na łączną kwotę **1 230 887,00 zł.** Ponadto Ośrodek prowadzi monitoring środowisk osób, które z uwagi na stan zdrowia lub wiek mogą w każdej chwili wymagać pilnego skierowania do domu pomocy. Były to osoby samotne lub mające rodzinę, która jest niezaradna i niewydolna opiekuńczo.

Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie opłaca składkę zdrowotną za osoby pobierające zasiłek stały, które nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Osoby pobierające zasiłek stały mają prawo do bezpłatnej opieki medycznej, przez okres pobierania tego zasiłku. W roku 2019 składką na ubezpieczenie zdrowotne objęte były **103 osoby**, na łączną kwotę **52 614,38 zł.**

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie (czyli bezpłatnie, tak jak osoby ubezpieczone) *mają prawo osoby inne niż ubezpieczone posiadające obywatelstwo polskie i miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które spełniają kryterium dochodowe, określone w przepisach o pomocy społecznej.* Wydanie decyzji o ustaleniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych ze środków publicznych następuje na wniosek zainteresowanego. Wydanie decyzji administracyjnej poprzedzone jest przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego. Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

świadczeniobiorcy, o którym mowa w **art. 2 podmioty uprawnione do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych**, ust. 1 pkt 2, jest decyzja wójta gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo. **Powyższą pomocą w roku 2019 objęte było 42 osoby.**

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania przysługują osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona oraz osobie, która wymaga pomocy innych a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Pracownik socjalny MOPS w Tuszynie, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia..

Wysokość odpłatności za usługi uzależniona jest od sytuacji rodzinnej osoby oraz jej dochodu lub dochodu na osobę w rodzinie. Wysokość odpłatności reguluje Uchwała Rady Miejskiej w Tuszynie nr XVIII/120/04 z dnia 18 czerwca 2004 r. Pełny koszt jednej godziny usługi wynosi aktualnie **21,00zł.**

Usługi są świadczone bezpłatnie w przypadku, gdy dochód nie przekracza:

1. dla osoby samotnej 130% kryterium dochodowego wskazanego w ustawie o pomocy społecznej tj. 911,30 zł,
2. dla osoby pozostającej w rodzinie 130% kryterium dochodowego wskazanego w ustawie o pomocy społecznej tj. 686,40 zł na każdą osobę.

Powyższą pomocą w roku **2019** objętych było **5 osób na łączną kwotę 45 013,50 zł.**

Poradnictwo prawne i psychologiczne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie dysponował również możliwością zaoferowania pomocy w zakresie poradnictwa prawnego i psychologicznego mieszkańcom gminy Tuszyn. Porada adwokata obejmowała zakres prawa cywilnego, rodzinnego czy karnego, natomiast psycholog w zakresie przemocy domowej, uzależnień i interwencji kryzysowej. Spotkania ze specjalistami odbywały się dwa razy w miesiącu. Pomoc w tym zakresie cieszyła się

zainteresowaniem wśród mieszkańców gminy i jest bez wątpienia bardzo potrzebna.

Działania wspierające

W ramach tych działań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie organizuje wigilię dla najuboższych osób starszych z terenu gminy. Również w 2019 r. spotkanie wigilijne się odbyło.

Z działań tych w 2019 r. skorzystało **70 osób** starszych z terenu gminy Tuszyn.

Kryteria przyznawania świadczeń

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego - przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednej z niżej wymienionych okoliczności. Kryterium to stanowią kwoty:

701,00 zł – dla osoby samotnie gospodarującej,

528,00 zł – dla każdej osoby w rodzinie. W 2019 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie udzielił pomocy z powodu:

Powód przyznania pomocy w 2019 r.	Ilość rodzin	Ilość osób
ubóstwo	227	378
bezdomność	9	9
potrzeba ochrony macierzyństwa	31	139
bezrobocie	188	361
niepełnosprawność	162	243
długotrwała lub ciężka choroba	191	361
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	144	399
przemoc w rodzinie	2	7
alkoholizm	4	4
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	10	12

W 2019 r. pomocą społeczną było objętych **458 rodzin** i **911 osób** w rodzinach. Populacja rodzin korzystających z pomocy społecznej jest różnorodna ze względu na liczebność gospodarstw domowych, typy rodzin jak i problemy, jakie je dotyczą.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w 2019 r.

typy rodzin		liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
rodziny ogółem		458	911
Liczba osób w rodzinie	1	273	273
	2	60	120
	3	43	129
	4	46	184
	5	23	115
	6 i więcej	13	90
w tym: rodziny z dziećmi ogółem		130	510
Liczba osób w rodzinie	1	51	145
	2	45	178
	3	22	105
	4	8	50
	5	1	7
	6	1	7
	7 i więcej	2	18
rodziny niepełne ogółem		51	162
	1	29	69
	2	11	36
	3	6	24
	4 i więcej	5	33
rodziny emerytów i rencistów ogółem		87	130
Liczba osób w rodzinie	1	56	56
	2	21	42

	3	8	24
	4 i więcej	2	8

Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuszynie w 2019 r. wynosił

20 594 268,92 zł w tym:

- na zadania zlecone	15 802 514,69 zł
- na zadania własne	2 858 297,24 zł
- dotacje	1 792 680,51 zł
- środki unijne	140 776,48 zł

Dzienny Dom „Senior – Wigor” w Tuszynie

Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w 2019 r. świadczył następujące usługi: opieka nad osobami starszymi; usługa socjalna (jeden gorący posiłek składający się z dwóch ciepłych dań); zajęcia rekreacyjno – ruchowe (kinezyterapia); usługa fizjoterapeutyczna; zajęcia edukacyjno – kulturowe takie jak: warsztaty literackie, plastyczne i nauka śpiewu i emisji głosu; doradztwo prawne – porady prawne dla seniorów m.in. z zakresu świadczeń emerytalnych i rentowych, prawa spadkowego i innych zagadnień; działanie prozdrowotne (dyżur pielęgniarki z Samorządowej Przychodni Zdrowia w Tuszynie); usługa transportowa (zapewnienie dowozu dla seniorów). Z usług oferowanych przez dzienny dom pobytu mogło skorzystać 20 seniorów nieaktywnych zawodowo w wieku 60 +. Rzeczywista liczba seniorów objętych wsparciem w roku 2019 to 25 osób w tym 6 osób z ograniczoną sprawnością. Były to osoby zamieszkałe w gminie Tuszyn. Średnia wieku wynosiła 78 lat. Najmłodsza osoba w wieku 63 lata, a najstarszy Pan 93 lata.

Poniżej zostanie przedstawiona frekwencja miesięczna uczestnictwa w zadaniu w roku 2019:

Styczeń	83,00 %	Lipiec	89,00 %
Luty	92,00 %	Sierpień	95,00 %
Marzec	79,00 %	Wrzesień	89,00 %
Kwiecień	84,00 %	Październik	86,00 %
Maj	92,00 %	Listopad	96,80 %
Czerwiec	93,00 %	Grudzień	96,00 %

W Dziennym Domu „Senior – Wigor” w roku 2019 było zatrudnionych 7 pracowników w tym 2 osoby na podstawie umowy cywilno – prawnej. Dodatkowo było zaangażowanych 1 wolontariusz.

W roku 2019 Gmina Tuszyn otrzymała z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dofinansowanie zadania realizowanego w ramach Programu Wieloletniego „Senior – WIGOR” na lata 2015-2020 Edycja 2018 Moduł II „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior – WIGOR” w wysokości 72 000,00 zł.

Całkowity koszt funkcjonowania placówki w roku 2019 to 333 084,00zł, w tym 261 084 zł z finansowych środków własnych i innych źródeł, w tym wpłat i opłat adresatów zadania publicznego oraz w tym z dotacji 72 000,00 zł.

6.9. Polityka Prorodzinna

Zapewnienie posiłku oraz dożywianie dzieci

Pomoc w dożywianiu realizowana była na podstawie Uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego programu „ Posiłek w szkole i domu ” na lata 2019-2013. Program wykonywany był zgodnie z porozumieniem z Wojewodą Łódzkim. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Z pomocy w formie opłacenia obiadów skorzystało **107 dzieci (w szkołach podstawowych)**, na łączną kwotę **55 398,90 zł** oraz **31 dzieci (w przedszkolach)**, na łączną kwotę **25 755,50 zł**.

Z pomocy w formie zasiłków celowych za zakup posiłku lub żywności z programu skorzystało **602 osoby** na łączną kwotę **362 880,00 zł**.

W 2019 r. kontynuowana była realizacja **projektu Centrum Usług Społecznych "Wisienka" dla 9 osób** z terenu Gminy Tuszyn. Osoby te otrzymywały posiłki tj. dwudaniowy obiad przez siedem dni w tygodniu. Tą formą pomocy zostały objęte osoby starsze, samotne, schorowane i niepełnosprawne.

Projekt ten współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 w ramach Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne pn. **Centrum Usług Społecznych „WISIENKA”**.

Świadczenia rodzinne i ich realizacja

System świadczeń rodzinnych jest systemem poza ubezpieczeniowym, zorganizowanym na zasadzie zaopatrzeniowej, finansowanym z budżetu państwa. W gminie Tuszyn realizacją świadczeń rodzinnych zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Świadczenia rodzinne są udzielane na okresy zasiłkowe, które trwają od 1 listopada jednego roku do 31 października roku następnego.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadza następujące rodzaje świadczeń:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego.

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę

w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł.

Przy przekroczeniu kryterium dochodowego zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacane są w ramach mechanizmu złotówka za złotówkę tj. w wysokości różnicy między przeciętną, miesięczną wysokością wszystkich świadczeń, o które ubiega się rodzina, a kwotą, o którą został przekroczony dochód.

Minimalne wypłacane świadczenie będzie wynosić 20 zł.

Zasiłek rodzinny przyznawany jest w zależności od wieku dziecka pozostającego na utrzymaniu osoby uprawnionej i wynosi:

- 95,00 zł. na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 135,00 zł na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- 1) urodzenia dziecka (1 000,00 zł na dziecko; jest to świadczenie jednorazowe);
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400,00 zł. miesięcznie),
- 3) samotnego wychowywania dziecka 193,00 zł. miesięcznie na dziecko oraz na dziecko niepełnosprawne 273,00 zł. - nie więcej jednak niż dwa dodatki w jednej rodzinie,
- 4) dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 95,00 zł miesięcznie na trzecie i na następne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego 90,00 zł. miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat, zaś 110,00 zł. - na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia rozpoczęcia roku szkolnego (100,00 zł. jednorazowo - każda klasa szkoły do policealnej włącznie oraz na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne);

podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania (113,00 zł miesięcznie na zamieszkanie w internacie lub 69,00 zł miesięcznie na dojazd do szkoły - wypłacany przez 10 miesięcy w roku).

Aby skorzystać z dodatków należy mieć prawo do zasiłku rodzinnego. Prawo do poszczególnych dodatków ustalane jest po spełnieniu warunków określonych w ustawie.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie wypłacił zasiłki rodzinne dla **1003 dzieci** na łączną kwotę **1 148 465,07 zł**.

Dodatki do zasiłku rodzinnego wypłacone w 2019 r.

Nazwa dodatku	Liczba dzieci	Kwota wypłaconych świadczeń
urodzenia dziecka	42	40 482,60 zł
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	54	138 776,54 zł
samotnego wychowywania dziecka	57	100 053,88 zł
z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	124	119 700,45 zł
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	41	42 099,86 zł
rozpoczęcia roku szkolnego	596	56 056,76 zł
podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	202	82 368,00 zł

Poza zasiłkami rodzinnymi i przysługującymi do nich dodatkami, w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowane są trzy rodzaje **świadczeń opiekuńczych**:

- **zasiłek pielęgnacyjny** (184,42 zł. miesięcznie do 31.10.2019 r. natomiast od 01.11.2019 r. 215,84 zł miesięcznie) - świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu rodziny i osoby, dlatego przyznawane jest nie na okres zasiłkowy, lecz na okres ważności orzeczenia

o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Przeznaczony jest dla niepełnosprawnych dzieci i niepełnosprawnych osób dorosłych oraz dla osób, które ukończyły 75 lat. Do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają prawa osoby, które nabyły uprawnienie do dodatku pielęgnacyjnego wypłacanego przy emeryturze lub rencie z FUS. W 2019 r. wypłacono zasiłek pielęgnacyjny dla **234 osób** na łączną kwotę **488 423,52 zł**.

- **świadczenie pielęgnacyjne** (1 583 zł miesięcznie) przyznawane jest osobom, które rezygnują bądź nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zawodowej, by opiekować się niepełnosprawnym członkiem rodziny wymagającym szczególnej opieki, na których ciąży obowiązek alimentacyjny. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18-go roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej jednak nie później niż do 25 roku życia. W 2019 r. wypłacono świadczenie pielęgnacyjne dla **51 osób** na łączną kwotę **923 377,60 zł**.

- **specjalny zasiłek opiekuńczy** (620,00 zł miesięcznie)- przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego zależne jest od dochodu rodziny sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Do ustalenia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, a po sześciu miesiącach aktualizację ww. wywiadu. W 2019 r. wypłacono specjalny zasiłek opiekuńczy dla **12 osób** na łączną kwotę **58 550,00 zł** oraz wypłacono zasiłek dla opiekuna dla **2 osób na kwotę 14 880,00 zł**.

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy Ośrodek opłaca **składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne**. W 2019r. ubezpieczeniem społecznym zostało objętych **43** osób opiekujących się niepełnosprawnymi członkami rodziny na kwotę **169 127,74 zł** oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne dla **20 osób na kwotę 26 527,86 zł**.

Do katalogu świadczeń rodzinnych zalicza się również jednorazowa zapomoga wypłacana w związku z urodzeniem się dziecka w wysokości **1000,00 zł** na jedno dziecko.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1 922,00 zł. W 2019 r. wypłacono jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka dla 96 osób na łączną kwotę **96 000,00 zł**.

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1.000,00 zł miesięcznie i przysługuje osobom, które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi osoby bezrobotne (niezależnie od tego, czy są zarejestrowane w urzędzie pracy), studenci oraz osoby pracujące na umowach cywilnoprawnych, czyli np. na umowę o dzieło lub zlecenie. Aby objąć wsparciem jak największą grupę osób i zapewnić rodzicom jak największe wsparcie materialne w pierwszym okresie życia dziecka świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Świadczenie rodzicielskie nie podlega opodatkowaniu ani innym obciążeniom. W 2019 r. wypłacono świadczenie rodzicielskie dla **43 osób** w łącznej kwocie **282 586,80 zł**.

Świadczenie wychowawcze i ich realizacja

Od dnia 01.04.2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie realizuje program "Rodzina 500+". W ramach tego programu w 2018 r. wpłynęło **2371 wniosków** o świadczenie wychowawcze, wypłacono świadczenie dla **dzieci** na ogólną kwotę **10 935 556,70 zł**.

PROGRAM RZĄDOWY "DOBRY START"

Wszystkim uczniom rozpoczynającym rok szkolny przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł. Rodziny otrzymują świadczenie bez względu na dochód, na każde uczące się dziecko w szkole do ukończenia 20 roku życia lub – w przypadku dzieci niepełnosprawnych – do ukończenia 24 roku życia. Aby otrzymać ww. wsparcie należy złożyć wniosek. Może to zrobić matka, ojciec lub opiekun dziecka. Świadczenie z programu Dobry start jest zwolnione od podatku nie podlega egzekucji komorniczej ani wliczeniu do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia. W 2019 r. przyznano świadczenie Dobry Start **1530 dzieciom na łączną kwotę 459 000,00 zł**.

PROGRAM "ZA ŻYCIEM"

Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” ma na celu wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w przypadku ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia albo nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu które powstały w prenatalnym rozwoju dziecka lub czasie porodu.

Zaświadczenie o stanie zdrowia dziecka wydaje lekarz posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii perinatologii neonatologii, neurologii, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

W Gminie Tuszyn nie było żadnego zgłoszenia dziecka zgodnie z ww. ustawą.

6.10. Promocja i Ochrona Zdrowia

Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej zabezpieczał świadczenia zdrowotne z zakresu leczenia ambulatoryjnego w godz. 8.00-18.00 od poniedziałku do piątku. Poradnie specjalistyczne udzielają świadczeń do godz. 20.00.

Środki finansowe na realizację zadań statutowych były pozyskiwane z:

- I. Kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia na udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie:**
 1. podstawowej opieki zdrowotnej (zdeklarowanych do lekarza poz 8 945 (*stan na 31 grudnia 2019 r.*) oraz ponad 647 osób nieubezpieczonych. Liczba udzielonych w poz porad: 44 685.
 2. ambulatoryjnej opieki specjalistycznej
 - ginekologia (udzielono 3 743 porad),
 - okulistyka (udzielono 2 045 porad),
 - chirurgii ogólnej – (udzielono 2 237 porad).
 3. rehabilitacji leczniczej – 835 osób zabiegi fizjoterapeutyczne, 28 osób opieka domowa dla osób ze znaczną niepełnosprawnością.
 4. zdrowia psychicznego – udzielono 1 611 porad psychiatrycznych i sesji psychoterapii,
 5. stomatologii – udzielono 3 062 porad, w tym 1 283 dzieciom do 18 r.ż.
- II. Dzierżawy/ wynajmu pomieszczeń:** Apteka Melisa, Opieka długoterminowa, GEERS-

aparaty słuchowe, gabinet lekarski-medycyna pracy i psychiatria.

III. **Realizacji badań diagnostycznych-** Laboratoryjnych, USG i RTG, spirometria.

IV. **Realizacji świadczeń pielęgniarki w Dziennym Domu „Senior Wigor”.**

V. **Programów profilaktycznych.**

VI. **Świadczeń odpłatnych w zakresie:**

- dermatologii – 540 porad,
- otolaryngologii – 415 porad
- ortopedii – 771 porad
- neurologii – 347 porad

Pozyskane środki finansowe wykorzystywane są na pokrycie kosztów związanych z bieżącą działalnością oraz rozwojem placówki.

Placówka zrealizowała projekt pn.: **"Wsparcie podmiotów podstawowej opieki zdrowotnej we wdrażaniu standardów jakości i bezpieczeństwa opieki"** AKREDYTACJA W POZ, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER), współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Projekt wdrażało Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia z Krakowa.

Przychodnia w październiku otrzymała **CERTYFIKAT AKREDYTACYJNY MINISTRA ZDROWIA.**

Narodowy Fundusz Zdrowia przyznał dodatkowe środki finansowe za posiadaną Akredytację.

W przychodni funkcjonuje **System Zintegrowanego Zarządzania Jakością ISO 9001.**

W ramach poprawy jakości świadczeń przeprowadzono remonty pomieszczeń w Poradni Położniczo- Ginekologicznej oraz zakupiono nowoczesny aparat KTG.

Przeprowadzono również szkolenia dla personelu medycznego i uruchomiono Pracownię Holtera.

POSZERZONO ZAKRES OFEROWANYCH ŚWIADCZEŃ W RAMACH NFZ:

- a) zatrudniono Fizjoterapeutę do realizacji FIZJOTERAPII DOMOWEJ DLA OSÓB ZE ZNACZNYM STOPNIEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI,
- b) podpisano z NFZ umowę z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej PORADNIA GERIATRYCZNA. Przychodnia jako jedna z trzech w województwie łódzkim podpisała umowę na okres 5 lat,
- c) podpisano ze szkołami porozumienie w sprawie opieki stomatologicznej dla uczniów.

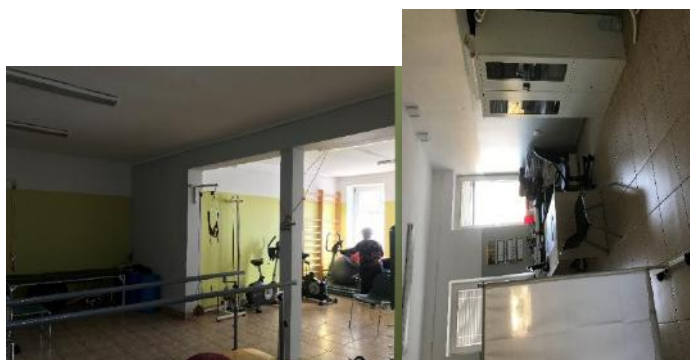
PODPISANO UMOWY NA REALIZACJĘ DODATKOWYCH PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH:

1. Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji w Warszawie – „**Ogólnopolski program koordynacji złamań osteoporotycznych**” dla osób w wieku 50-70 lat. Okres obowiązywania do 28 lutego 2022 r.
2. Centrum Medycznym „Żelazna” sp z o. o. w Warszawie- „**Program w zakresie edukacji i depresji okołoporodowej**”- umowa do 30 czerwca 2022 r.
3. **Salve sp z o. o. – „Mammografia Dla Zdrowia”** Realizacja indywidualnych spotkań edukacyjnych z zakresu profilaktyki raka piersi. Realizacja do września 2020 r.

Na terenie przychodni założona została CENTRALA TELEFONICZNA.

Wynajęto gabinet na działalność **Poradni Dietetycznej NUTRIMENTO**.

Zadbano również o wizualną stronę przychodni, przeprowadzono remonty w dwóch gabinetach lekarskich, rejestracji poradni pediatrycznej i pracowni fizjoterapii (malowanie ścian, drobne naprawy, meble oraz osłony ścian przy leżankach). Wymieniono zlew, umywalki i meble w punkcie szczepień.

Wykonano drobne prace dekarские, zabezpieczono murki oporowe przy wjeździe do garażu, założono orynnowanie przy pomieszczeniu do szybu windowego.

Wydzielono dodatkową pracownię EKG, Holtera przy gabinecie zabiegowym. Wymieniono nakładki na poręcze na klatce schodowej i je pomalowano.

Zakupiono wyposażenie – 6 szaf lekarskich, 6 leżanek, 4 parawany, 5 otoskopów, wagę lekarską elektroniczną oraz dodatkowy wielofunkcyjny wózek do sprzątnia.

Prowadzono na terenie przychodni **Akcję Plakatową Edukacyjną CZYM PALISZ TYM ODDYCHASZ** dotyczącą spalania odpadów i niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń na zdrowie.

UDZIAŁ W IMPREZACH LOKALNYCH:

Z okazji 70 - lecia placówki publicznej na terenie gminy, 30 - lecia oddania budynku Przychodni, 50 - lecia pracy zawodowej lek. gin. Bolesława Karpińskiego, przygotowano materiały na Uroczystą sesję Rady Miejskiej w Tuszynie, prezentację historyczną, folder z opracowaniem historycznym publicznej służby zdrowia. Wystawę tematyczną przygotował Pan Ryszard Urban ze Stowarzyszenia Kocham Tuszyn. Wystawa prezentowana była na terenie Przychodni.

6. 11. Bezpieczeństwo Publiczne i Ochrona Przeciwpożarowa

Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz ratownictwa na terenie gminy Tuszyn oprócz działalności Państwowej Straży Pożarnej realizowane były przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. W gminie Tuszyn funkcjonuje 12 jednostek OSP, w tym 4 jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego tj. OSP w Tuszynie, OSP w Tuszynie-Lesie, OSP w Szczukwinie oraz OSP w Wodzinku, a także 8 jednostek OSP funkcjonujących poza system KSRG tj. OSP w Głuchowie, OSP w Górkach Dużych, OSP w Jutroszewie, OSP w Kruszowie, OSP w Modlicy, OSP w Mąkoszynie, OSP w Syskach, OSP w Woli Kazubowej.

W roku 2019 liczba podejmowanych interwencji ratowniczych przez jednostki OSP kształtowała się w następujący sposób: OSP w Tuszynie 249 zdarzeń, OSP w Tuszynie-Lesie 147 zdarzeń, OSP w Szczukwinie 19 zdarzeń, OSP w Wodzinku 37 zdarzeń, OSP w Głuchowie 6 zdarzeń, OSP w Górkach Dużych 18 zdarzeń, OSP w Jutroszewie 1 zdarzenie, OSP w Kruszowie 30 zdarzeń, OSP w Modlicy 25 zdarzeń, OSP w Mąkoszynie 2 zdarzenia, OSP w Woli Kazubowej 10 zdarzeń.

Jako najpoważniejsze zdarzenie zaistniałe w roku 2019 wskazać należy pożar sklasyfikowany jako bardzo duży dawnego hotelu i budynku mieszkalnego w dniu 06.01.2019 r. w miejscowości Tuszyn. W działaniach brało udział 11 zastępów JRG (34 ratowników) i 10 zastępów OSP (41 ratowników).

Potencjał osobowy strażaków ratowników łącznie we wszystkich jednostkach osp na terenie gminy Tuszyn wynosi ok 160 strażaków posiadających uprawnienia do bezpośredniego udziału w prowadzeniu działań ratowniczo-gaśniczych. Spośród ww. liczby ok. 50 osób posiada kwalifikacje kierowców pojazdów uprzywilejowanych. W roku 2019 9 osób odbyło szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP.

Jednostki OSP brały także udział w zorganizowanym na terenie gminy Tuszyn ćwiczeniu powiatowym „Zalando 2019” w dniu 08.11.2019 r., którego celem było doskonalenie współdziałania sił i środków KSRG z innymi służbami i podmiotami podczas działań ratowniczych z zakresu walki z pożarami dużymi na terenach obiektów logistycznych i ratownictwa medycznego. Ćwiczenia przeprowadzone były na terenie Centrum Logistycznego Zalando w Głuchowie.

Jednostki OSP posiadają na swoim wyposażeniu 30 pojazdów pożarniczych, w tym 3 ciężkie samochody gaśnicze, 13 średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych, 1 specjalny samochód typu podnośnik hydrauliczny, 10 lekkich samochodów pożarniczych, 3 samochody operacyjne.

Na początku roku 2019 zostały sfinalizowane działania dotyczące przekazania przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej powiatu łódzkiego wschodniego z siedzibą w Koluszkach używanego lekkiego samochodu ratowniczego na rzecz Ochotniczej Straży Pożarnej w Tuszynie-Lesie. W roku 2019 zostały także rozpoczęte działania dotyczące zakupu nowego średniego samochodu specjalnego pożarniczego, ratowniczo-gaśniczego o wartości 850.000,00 zł dla OSP Tuszyn-Las. Na zakup samochodu Gmina Tuszyn udzieliła OSP w Tuszynie-Lesie dotacji celowej w wysokości 390.000,00 zł. Jednostka OSP w Tuszynie-Lesie dla realizacji przedsięwzięcia pozyskała dofinansowania ze źródeł zewnętrznych w wysokości 380.000,00 zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, 80.000,00 zł dotacji Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Zadanie zakupu samochodu ratowniczo-gaśniczego wpisuje się w realizację celu operacyjnego 2.7. (Wzmocnienie poziomu bezpieczeństwa publicznego) Strategii Rozwoju Gminy Tuszyn na lata 2015-2020.

W grudniu 2019 roku, po pięciu latach oczekiwania, zostaje wybrany projekt dofinansowania dla OSP Tuszyn w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Projekt pod nazwą „Zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z wyposażeniem dla OSP Tuszyn” o wartości całkowitej 1 279 200,00 zł osiągnął dofinansowanie z EFRR na poziomie 946 608,00 zł.

W ramach popularyzacji ochrony przeciwpożarowej w 2019 roku Urząd Miasta w Tuszynie był współorganizatorem etapu gminnego Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom”, który ma na celu zainteresowania szczególnie dzieci i młodzieży tematyką

ochrony przeciwpożarowej, popularyzowanie przepisów oraz kształtowanie umiejętności z zakresu ochrony ludności. W 2019 roku odbyły się również Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze jednostek OSP i Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

Wysokość wydatków zrealizowanych w roku 2019 przez Gminę Tuszyn na ochronę przeciwpożarową wyniosła 296 629,73 zł.

Straż Miejska w Tuszynie w 2019 r. podjęła 434 interwencje w związku z wykroczeniami, dane przedstawia tabela: 946 608,00 zł

Lp.	Rodzaj wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	Razem
			liczba	kwota			
1	Ustawie – Kodeks wykroczeń:						
a)	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	46	1	100			47
b)	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym						
c)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	65	4	850	2		71
d)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i	43	2	200			45

	porządkowi w komunikacji						
e)	wykroczenia przeciwko osobie						
f)	wykroczenia przeciwko zdrowiu						
g)	wykroczenia przeciwko mieniu						
h)	wykroczenia przeciwko interesom konsumentów						
i)	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej						
j)	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego						
k)	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	10	2	800			12
2.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy						
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	42	3	300			45
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych						
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	70	4	600			74
6.	ustawie o ochronie zwierząt						
7.	ustawie o odpadach	81	4	700			85
8.	ustawie - Prawo ochrony	57					57

	środowiska						
9.	ustawie - Prawo o miarach						
10.	ustawie - Prawo wodne						
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym						
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami						
13.	Ustawa o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt	10					10
14.	Ustawie o ochronie przyrody						
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji						
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych						
17.	ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym						
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	10					10
19.	ustawie - Kodeks wyborczy						
20.	akty prawa miejscowego (przepisy porządkowe)						
21.	innych						
OGÓŁEM		434	20	3550	2		454

	Inne działania	Liczba
1	Pojazdy unieruchomione przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół	
2	Wydane dyspozycje usunięcia pojazdów, w tym:	
	a) na podstawie art. 50a ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. – Prawo o ruchu drogowym	
	b) na podstawie art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. – Prawo o ruchu drogowym	
	- pojazdy usunięte z drogi	
	- zastosowanie procedury wynikającej z art. 130a ust. 2a	
3	pojazdy odnalezione	
4	osoby doprowadzone do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania	19
5	ujawnione przestępstwa	
6	osoby ujęte i przekazane Policji	
7	zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsca zagrożonego takim zdarzeniem	10
8	chronione obiekty komunalne i urządzenia użyteczności publicznej	
9	konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych na potrzeby gminy	48
10	kontrola osobista, przeglądanie zawartości podręcznych bagaży osoby	
11	Przyjęte zgłoszenia od mieszkańców, dotyczące:	
	a) zakłócenia porządku publicznego i spokoju,	36
	b) zagrożeń w ruchu drogowym,	42
	c) ochrony środowiska i gospodarki odpadami,	53
	d) zagrożeń życia i zdrowia,	
	e) zagrożeń pożarowych (katastrofy),	2
	f) awarii technicznych	28
	g) zwierząt	120

Zakres realizowanych przez Straż Miejską w Tuszynie w 2019 r. zadań zawierał się w

obszarze czynności związanych z:

- współpracą z placówkami oświatowymi funkcjonującymi na terenie gminy w zakresie programu edukacyjnego związanego z problematyką bezpieczeństwa oraz zapewnienia porządku w rejonie szkół,
- ochroną uczniów przed zagrożeniami zewnętrznymi oraz przed dostępem przedstawicieli marginesu społecznego lub świata przestępczego itp.,
- współpraca z instytucjami, urzędami, organizacjami w zakresie ochrony dobra dzieci i młodzieży, współpraca w organizacji przedsięwzięć dla dzieci i młodzieży poza zakresem programowym szkoły, a związanych z problematyką bezpieczeństwa, porządku i czystości,
- reagowaniem na naruszenia porządku prawnego przez uczniów oraz przejawy przemocy w środowisku rówieśniczym.

W roku 2019 realizowano w następujący sposób ww. zadania:

- codzienna kontrola pod kątem porządku i spokoju publicznego rejonu placówek oświatowych, (szkoły podstawowe, szkoła średnia, przedszkola),
- zabezpieczanie porządku w rejonie szkół podczas dyskotek,
- zabezpieczanie przemarszu uczniów „Zielony marsz”,
- organizowanie pogadanek, prelekcji w szkołach, „Bezpieczne wakacje”,

Inne zadania wykonywane przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej w Tuszynie:

- **zabezpieczanie porządku podczas festynów, imprez sportowych, kulturalnych „Dni Tuszyna”, Dożynki, uroczystości kościelne, zawody sportowe, zgromadzenia, w tym m.in.:**
 - Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
 - zabezpieczanie rejonu cmentarza „Święto Zmarłych”.

Straż Miejska również współpracowała z Urzędem Miasta w Tuszynie, jednostkami organizacyjnymi gminy, Komisariatem Policji w Tuszynie, Pogotowiem Ratunkowym, Nadleśnictwem Kolumna, Strażą Pożarną i jednostkami pomocniczymi gminy.

Poza ważnymi obiektami i urządzeniami infrastruktury miasta, doraźnym bądź stałym nadzorem objęte były miejsca gdzie aktualnie występuje taka potrzeba. Potrzeba ta jest sporządzana na podstawie interwencji lokalnej społeczności w oparciu o spostrzeżenia strażników. Na jej podstawie wyznaczone są rejony zagrożeń sklasyfikowanych według wymienionych kategorii: czystości i porządku, spożywania alkoholu, zakłócania porządku publicznego, oraz nieprawidłowego parkowania pojazdów. Funkcjonariusze Straży Miejskiej wielokrotnie interweniowali w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców naszej gminy, reagując na każde wezwanie dotyczące leżących osób w miejscach publicznych, przy ulicach lub chodnikach, będących niejednokrotnie pod wpływem alkoholu, przeprowadzali kontrole nielegalnych wysypisk śmieci, patrolowali rejon nieruchomości 3-go Maja 49, przeprowadzali interwencje w związku z brakiem nadzoru nad bezpańskimi psami, interweniowali w sytuacjach wystąpienia zadymiania w związku z wypalaniem w kotłowniach domowych odpadów.

6.12. Rolnictwo

Użytki rolne stanowiły 55,79% ogólnej powierzchni gminy. Największy areał zajmowały grunty orne - 81 %. Pozostałe to użytki zielone - 8,9%, sady - 6,3%, inne 3,8 %.

W bonitacji gleb dominowały gleby VI klasy – 54,1%, 18,9 % to gleby klasy V. Gleby klasy IVa i IVb występowały w zaledwie 18,4%, III klasy 8,6 %. Natomiast gleby klasy I i II nie występowały na terenie gminy, co w dużym stopniu ogranicza rodzaj uprawianych roślin. W strukturze zasiewów przeważały zboża - 75,8%, które stanowią paszę dla hodowanych w gospodarstwach zwierząt.

Produkcja zwierzęca, to głównie trzoda chlewna, utrzymywana w systemie zamkniętym i otwartym. Rozmiar tej produkcji nie był równomierny w całej gminie. Są sołectwa, które dominowały, tak jak Syski, Mąkoszyn, Wodzinek i Żeromin. Producenci rolni w celu zwiększenia swojej konkurencyjności w wielu przypadkach korzystali ze wsparcia krajowego i unijnych.

W 2019 r. gminna komisja oszacowała **259** wniosków dotyczących szkód w gospodarstwach rolnych dotkniętych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi, umożliwiając poszkodowanym skorzystanie z pomocy łagodzącej skutki klęsk żywiołowych. Powierzchnia oszacowanych upraw dotkniętych zjawiskiem suszy wynosiła **2916,3 ha**.

6.13.Ochrona Środowiska i Przyrody

Nasadzenia roślinne

Na terenie Miasta Tuszyna 2019 r. w centralnych miejscach dokonano wielu nasadzeń roślinnych na kaskadach i w donicach, gdzie dominowała roślinność kwitnąca .

Na terenie Miasta znajdują się dwa Parki Miejskie, w dzielnicy Tuszyn Stare Miasto i w dzielnicy Tuszyn Las przy ul. Domowicza i ul. 3-go Maja. W Parku Miejskim w Tuszynie utworzono nowe miejsca nasadzeń krzewów i kwiatów wieloletnich, rabat kwiatowych i klombów.

W roku 2019 Gmina Tuszyn dokonała nasadzeń w ilości 19 sztuk drzew oraz krzewów ozdobnych były to: berberys - 6 szt i biała hortensja - 2 szt. posadzono w Parku Miejskim w Tuszynie, 4 szt. lipy szerokolistnej na Placu Reymonta oraz 7 szt. lipy szerokolistnej na ul. Prusa.

Ponadto w pasie drogowym ul. 3 Maja w Tuszynie nasadzono 20 sztuk sadzonek lipy drobnolistnej. Konstrukcje kwietnikowe na Plac Reymonta w Tuszynie zostały nasadzone sadzonkami pelargonii zwisającej oraz ipomei jasnozielonej w ilości 750 szt., tj. 594 szt. pelargonii i 156 szt ipomei.

Gmina Tuszyn uczestniczyła w programie zainicjowanym w 2018 r. przez Samorząd Województwa Łódzkiego pod nazwą "100 tys. drzew na stulecie województwa łódzkiego" .

Program ten był z jednej strony symboliczną formą uczczenia w roku 2019 setnej rocznicy powstania województwa łódzkiego, a z drugiej strony służył realnej poprawie stanu środowiska przyrodniczego naszego regionu.

W ramach realizacji tego programu mieszkańcy podczas wydarzeń odbywających się na terenie Gminy Tuszyn otrzymali sadzonki drzew i krzewów.

Realizacja programu zakończyła się 11 października 2019 r.

W roku 2019 Gmina Tuszyn kilkakrotnie ogłosiła przetarg na sprzedaż drewna opałowego. W wyniku złożonych ofert sprzedano 51,75 m3 drewna opałowego pochodzącego z wycinki drzew zlokalizowanych w pasie drogowym.

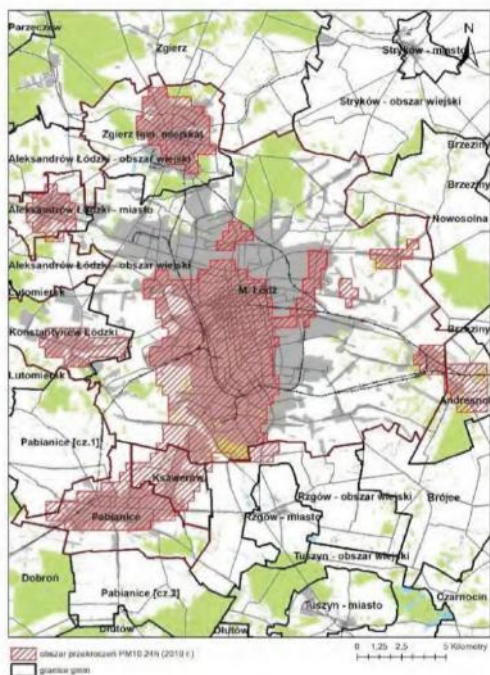
Stan powietrza

W związku z uchwałą Nr XXXV/690/13 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz planu działań krótkoterminowych Gmina Tuszyn znajduje się w strefie łódzkiej, która została przydzielona do klasy C jakości powietrza dla PM₁₀ pod kątem ochrony zdrowia.

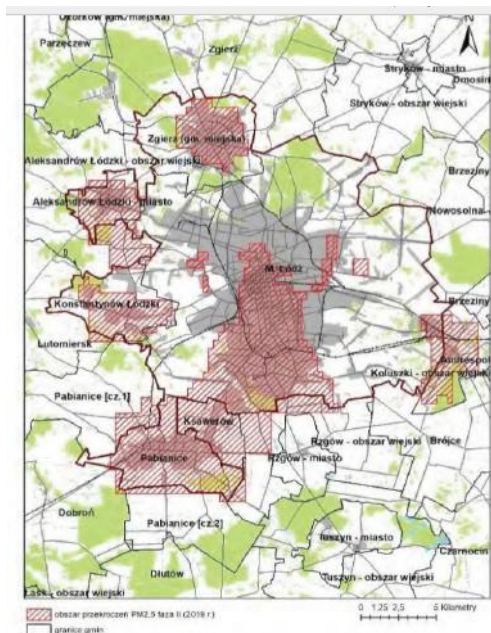
Na podstawie tej oceny Gmina miejsko-wiejska została zakwalifikowana do programu ochrony powietrza. Jako przyczynę podano spalanie węgla i drewna w paleniskach domowych – emisja niska. Na terenie Gminy Tuszyn w roku 2019 nie były prowadzone pomiary manualne oraz pomiary ciągłe na stacjach automatycznych. Jakość powietrza zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w Gminie Tuszyn określono metodą uzupełniającą.

O poziomie emisji z terenu województwa łódzkiego decydują trzy główne kategorie źródeł:

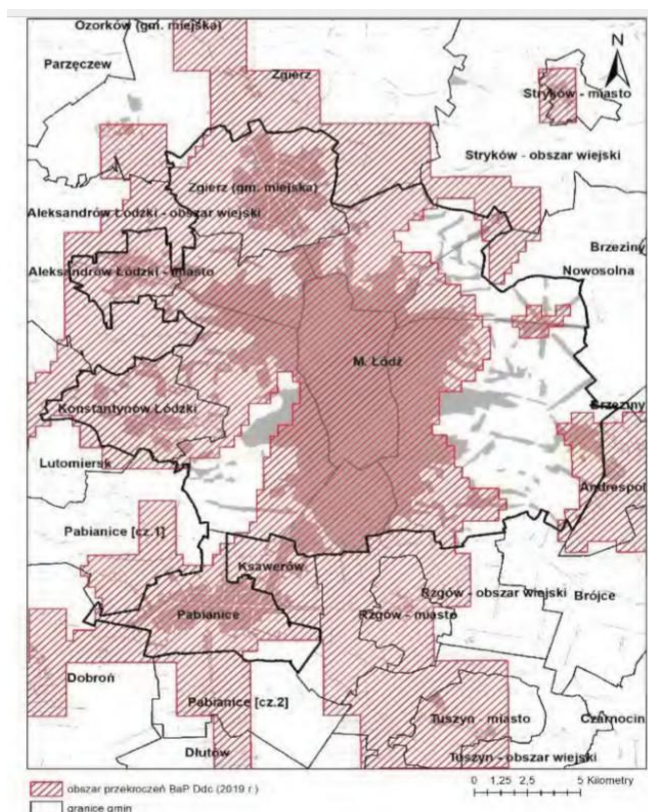
1. źródła punktowe, czyli emisja zorganizowana z takich sektorów gospodarki jak: energetyka, ciepłownictwo, przemysł – ze względu na wysoki udział w ogólnej emisji gazów: SO_x (ok. 87%) i NO_x (ok. 50%). Dominującą rolę w kształtowaniu poziomu emisji punktowej w województwie odgrywa PGE GiEK S.A. – Oddział Elektrownia Bełchatów z siedzibą w Rogowcu w gm. Kleszczów (wysokość emitorów 300 i 180 m). Udział Elektrowni w sumarycznej emisji punktowej z terenu województwa stanowi ponad 80% w przypadku SO_x i ponad 75% w przypadku NO_x.
2. rozproszone źródła komunalno – bytowe, czyli niska emisja z indywidualnie ogrzewanych gospodarstw domowych – ze względu na wysoki udział w zanieczyszczaniu powietrza pyłem drobnym: PM₁₀ (ok. 53%) i PM_{2,5} (ok. 75%), a także zawartym w pyłe benzo(a)pirenem (ok. 94%),
3. transport drogowy, czyli emisja liniowa – ze względu na znaczący udział (ok. 32%) w zanieczyszczeniu powietrza tlenkami azotu. Najwyższa koncentracja tej emisji ma miejsce w rejonach przebiegających przez województwo autostrad A1 i A2, drogi ekspresowej S8 i gęstej sieci drogowej w aglomeracji łódzkiej.

Rysunek 1. Obszar przekroczeń dobowej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM10 w Aglomeracji Łódzkiej i gminach ościennych w 2019 r.

Rysunek 2. Obszar przekroczeń średniej rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM2,5 w rejonie Aglomeracji Łódzkiej i gminach ościennych w 2019 r. (faza II).

Rysunek 3. Obszar przekroczeń rocznej wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ w Aglomeracji Łódzkiej i gminach ościennych w 2019 r.

Na podstawie matematycznego modelowania jakości powietrza dla roku 2019 wykonanego przez IOŚ-PIB, określono występowanie w Gminie Tuszyn:

- przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (wartości rocznej),
- przekroczenie wskaźnika O₃ poziomu długoterminowego.

Ze względu na przekroczenia wartości poziomu dopuszczalnego i docelowego stężenia substancji w powietrzu konieczne jest przeprowadzenie działań naprawczych w Gminie Tuszyn.

Na terytorium Tuszyna obszar przekroczeń dobowej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia PM₁₀ wyznaczony na podstawie modelowania matematycznego obejmował swym zasięgiem otoczenie trasy Łódź-Katowice, na której nasilony ruch komunikacyjny był głównym źródłem emisji zanieczyszczeń.

Identyfikacja obszarów problemowych:

- niska emisja z gospodarstw domowych,
- transport,
- niska efektywność energetyczna obiektów publicznych,
- emisja zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych.

Ważną rolę w rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń odgrywały czynniki meteorologiczne oraz fizyczno - geograficzne. Stwierdzono, że największym emiterem substancji niebezpiecznych do powietrza były domy prywatne tzw. niska emisja. Powodem takiego stanu rzeczy była bardzo niska efektywność energetyczna poszczególnych budynków na terenie Gminy. Chodzi tu szczególnie o budynki prywatne. Jakość ocieplenia oraz system ogrzewania nie były nowoczesne i efektywne. W ponad 90% domów na terenie gminy znajdowały się piece węglowe. To one były odpowiedzialne za powstawanie znacznych zanieczyszczeń powietrza. Tworzona była znaczna energia, ale straty dla środowiska były olbrzymie. Jednak faktem było, że miejscowości o gęstej zabudowie spowite były okresowo dymem. Sytuacja ta występowała głównie w miesiącach zimowych.

W ramach ograniczania zanieczyszczenia powietrza stopniowo modernizowane były kotłownie obiektów publicznych, placówek oświatowych na takie, które wykorzystywały olej opałowy lub gaz ziemny.

Stan wód podziemnych i powierzchniowych

Głównym źródłem zanieczyszczeń dla wód powierzchniowych były w Gminie Tuszyn nawozy mineralne i organiczne oraz chemiczne środki ochrony roślin. Transport biogenów do wód powierzchniowych odbywał się różnymi drogami m.in. w wyniku spływów powierzchniowych oraz infiltracji do gruntu. Drugą grupę zanieczyszczeń deklasyfikujących rzeki były biogeny, które świadczą o zanieczyszczeniach obszarowych typu rolniczego.

Na terenie Gminy Tuszyn w roku 2019 zewidencjonowanych było 2360 zbiorników bezodpływowych w tym 967 na terenie miasta, zewidencjonowanych było również 184 przydomowych oczyszczalni ścieków w tym 117 z terenu miasta. Tylko w roku 2019 zgłoszono eksploatację 15 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków (12 szt. z terenu gminy oraz 3 szt. z terenu miasta) wykorzystywanych na potrzeby własnego gospodarstwa domowego lub rolnego w Gminie Tuszyn.

Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi

Koszty związane z usunięciem wyrobów zawierających azbest zgodnie z założeniami Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032 powinny być finansowane przez właścicieli – zarządców obiektów budowlanych, środki własne inwestorów prywatnych, środki funduszy ochrony środowiska, środki pomocowe Unii Europejskiej, środki własne jednostek samorządowych oraz kredyty. Inicjatywy samorządu terytorialnego, zmierzające do sukcesywnego usuwania wyrobów azbestowych i likwidacji skutków ich szkodliwości dla mieszkańców i środowiska dają możliwości dofinansowania powyższych działań z funduszy jednostek samorządowych, środków celowych funduszy ekologicznych, a także ze środków funduszy Unii Europejskiej.

W roku 2019 przyjęty został „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Tuszyn na lata 2019-2023” oraz „Prognozy usuwania wyrobów zawierających azbest terenu Gminy Tuszyn na lata 2019-2032” uchwałą Rady Miejskiej w Tuszynie NR XVIII/162/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.

Na terenie Miasta i Gminy Tuszyn zinwentaryzowanych było: 4.573,971 Mg łącznie wszystkich wyrobów zawierających azbest, w tym u osób fizycznych razem: 4.493,998 Mg i u osób prawnych: 79,983 Mg

Na podstawie uzyskanych informacji z WFOŚiGW w Łodzi 13 właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Tuszyn uzyskało dotację ze środków Funduszu na usunięcie azbestu z terenu swoich nieruchomości. W latach 2016-2019 unieszkodliwiono 60,310 Mg wyrobów zawierających azbest, w tym od osób fizycznych: 40,645 Mg i od osób prawnych: 19,665 Mg (dane aktualizowane na podstawie informacji przekazywanych przez mieszkańców a następnie uaktualniane w bazie azbestowej). Pozostałe do unieszkodliwienia wyroby zawierające azbest to, ilość łączna: 4.513,661 Mg, w tym u osób fizycznych: 4.453,344 Mg i u osób prawnych 60,318 Mg.

Masa odpadów pozostałych do unieszkodliwienia przedstawia się następująco:

1. W01- płyty azbestowo - cementowe płaskie – 76,914 Mg,
2. W02 – płyty azbestowo - cementowe faliste – 4 425,748 Mg,

3. W03 - rury i złącza azbestowo – cementowe- 11 000 Mg.

6.14. Odpady Komunalne

Odbiór i zagospodarowanie odpadów od mieszkańców Gminy Tuszyn w roku 2019 realizowany był poprzez firmę FB Serwis wyłonioną w wyniku przetargu nieograniczonego.

Na terenie Gminy ustanowiono selektywną zbiórkę odpadów komunalnych obejmującą frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Ponadto na terenie Gminy utworzony został Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, gdzie przyjmowane były odpady komunalne zebrane w sposób selektywny, odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady zielone oraz odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, wytworzone przez mieszkańców nieruchomości położonych na terenie Gminy.

Ilość zebranych odpadów z terenu nieruchomości zamieszkałych w sposób selektywny za 2019 rok przedstawia się następująco w tonach:

1. Ogółem ilość odpadów zbieranych selektywnie – 3.664,001 Mg,
2. Papier i tektura - 90,84 Mg,
3. Szkło – 233,26 Mg,
4. Tworzywa sztuczne - 220,04 Mg,
5. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny - 0,03 Mg,
6. Odpady wielkogabarytowe - 262,80 Mg,
7. Odpady ulegające biodegradacji - 419,96 Mg,
8. Zmieszane odpady opakowaniowe – 2.202,06 Mg,
9. Zmieszane odpady z betonu i gruzu ceglanego – 19,60 Mg,

10. Leki - 0,111 Mg,

11. Materiały izolacyjne – 0,24 Mg,

12. Pozostałe – 215,06 Mg.

W roku 2018 zebrano na terenie Gminy Tuszyn ogółem odpadów 4 393,40 Mg w tym z terenu nieruchomości zamieszkałych 3.403,89 Mg. Zaś w roku 2019 zebrano na terenie Gminy Tuszyn z terenu nieruchomości zamieszkałych 3.664,001 Mg, co stanowi wzrost o 8% ilości odpadów wytworzonych i odebranych na terenie Gminy Tuszyn.

W roku 2018 z nieruchomości zamieszkałych odebrano 1 916,38 Mg odpadów niesegregowanych. W 2019 odebrano 2.203,06 Mg, co stanowi wzrost o 15% ilości odpadów niesegregowanych. W roku 2019 odbiór odpadów selektywnych wyniósł 1.461,94 Mg. Zwiększona ilość odebranych odpadów w sposób selektywny wynika ze zmiany sposobu zbierania odpadów przez mieszkańców Gminy i przejścia z systemu nieselektywnej zbiórki odpadów na selektywną zbiórkę odpadów w 2019 roku.

W roku 2019 na podstawie danych pochodzących ze złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji liczba mieszkańców gminy wynosiła 11.686 zaś zgodnie z danymi pochodzącymi z rejestru mieszkańców gminy 12.251. Udział % gospodarstw domowych segregujących odpady w roku 2019 wynosiła 99,62 %. W roku tym 90 właścicieli złożyło swoje pierwsze deklaracje na nieruchomości zamieszkałe dotąd nie funkcjonujące w systemie gospodarki odpadami komunalnymi.

Zapisy art. 3b i 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obligują gminy do ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania oraz do osiągnięcia poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2412) określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych

w 1995 r. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2019 r. powinien nie przekraczać 40%.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2167):

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła w 2019 r. powinien wynosić nie mniej niż 40 %.

- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2019 r. powinien wynosić nie mniej niż 60 %. Informacja o osiągniętych w roku 2019 wymaganych prawem poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz poziomach ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania zostanie przedstawiona w analizie gospodarki komunalnej na terenie Gminy Tuszyn za 2019 rok po złożeniu sprawozdań przedstawionych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Zgodnie z art. 12a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U.2019.2010 z późn. zm.) sprawozdania za 2019r.: podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmiot zbierający odpady komunalne, oraz podmiot zbierający odpady komunalne przyjmującego odpady komunalne od innego zbierającego odpady komunalne, jest obowiązany do sporządzania rocznych sprawozdań w terminie do dnia 31 sierpnia 2020 r.

W roku 2019 - 11 firm na terenie Gminy Tuszyn posiadało wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych, 3 firmy zostały wykreślone z rejestru na podstawie wniosku przedsiębiorcy, nie wpisano nowych podmiotów do rejestru. Wydanych zostało 5 decyzji w sprawie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Mając na uwadze dbałość o środowisko, oraz podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości, dotyczących gospodarowania odpadami w roku 2019 wszczęto 3 postępowania administracyjne

w sprawie składowania odpadów w miejscu na ten cel nieprzeznaczony w rozumieniu art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach oraz w jednej sprawie poinformowano Starostę Powiatu Łódzkiego Wschodniego o prawdopodobnym naruszeniu przepisów ustawy w zakresie działalności objętej zezwoleniem na zbieranie odpadów.

W ramach Gospodarki Odpadami w Gminie Tuszyn prowadzona była edukacja ekologiczna oraz prowadzono działania informacyjne polegające na rozpowszechnianiu ulotek oraz toreb wielokrotnego użytku, publikacji na stronach Urzędu Miasta w Tuszynie zalet i sposobu kompostowania odpadów biodegradowalnych, zakazu spalania odpadów w domowych piecach i ogniskach, o toksycznym wpływie na zdrowie ludzi.

Na stronie Urzędu Miasta w Tuszynie <http://tuszyn.info.pl> zamieszczano informacje dot. gospodarki odpadami komunalnymi: komunikat o obowiązku przedkładania informacji o wyrobach zawierających azbest, zalety segregacji i ogólne zasady w zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów, ponadto prezentowane były eko-ulotki: „Warto śmiecić mniej”, „Jest w modzie pomagać przyrodzie”, „W domowym piecu spalanie śmieci truje i rujnuje”.

Opracowania przedstawione na stronie mają za zadanie uświadomić, jak ważną kwestią jest dbałość o środowisko naturalne: np. butelka szklana rozkłada się w ziemi około 4000 lat, co roku na świecie umiera około pięćdziesiąt milionów ludzi, około 75 procent zgonów następuje przedwcześnie na skutek zatrucia środowiska bądź niewłaściwego trybu życia. Edukacja ekologiczna w Gminie Tuszyn sukcesywnie wpływa na świadomość mieszkańców lecz jest procesem długotrwałym i będzie ona miała wpływ dopiero w przyszłości.

Corocznie Gmina Tuszyn wspiera akcję sprzątania świata prowadzonej przez Szkoły i Przedszkola z terenu naszej Gminy, kampanię Stop wypalaniu traw uświadamiającą szkodliwość wypalania dla organizmów glebowych i ich wpływ na mikroorganizmy glebowe prowadzonej przez OSP Tuszyn i inne jednostki w Szkołach i Przedszkolach na terenie Miasta i Gminy Tuszyn.

6.15. Kultura

W Gminie Tuszyn w 2019 r. działalnością kulturalną zajmowało się Miejskie Centrum Kultury im. Wł. St. Reymonta w Tuszynie przy ul. Noworzgowskiej 20A, w skład którego wchodzi Miejska Biblioteka Publiczna w Tuszynie, filia Miejskiego Centrum Kultury w Tuszynie z filią MBP w Tuszynie przy ul. Prusa 7, świetlica wiejska w Żerominie z punktem bibliotecznym przy ul. Tuszyńskiej 13D, świetlica wiejska w Kruszowie przy ul. Trybunalskiej 19 oraz świetlica wiejska w Szczukwinie przy ul. Glinianej 12 oraz Izba Pamięci w Tuszynie przy ul. 3 Maja 49.

Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie prowadziło różnorodne zajęcia cykliczne oraz warsztaty okazjonalne. Organizowało koncerty, przedstawienia teatralne, konkursy, bale oraz imprezy plenerowe. Pomagało i wspierało inicjatywy zewnętrznych jednostek takich jak, szkoły stowarzyszenia, koła gospodyń itp.

Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie w 2019 r. organizowało następujące zajęcia cykliczne, które odbywały się w zależności od specyfiki raz lub dwa razy w tygodniu (z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych).

<u>W MCK w Tuszynie, ul. Noworzgowska 20A</u>	<u>MCK w Tuszynie, ul. Prusa 7</u>
plastyczne (w tym: rysunek, malarstwo, zabawy plastyczne dla przedszkolaków, rękodzieło, kolorowe dzieje Polski), średnia tygodniowa ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 26	plastyczne (w tym: rysunek, malarstwo, zabawy plastyczne dla przedszkolaków, rękodzieło, majsterkowo, kolorowe dzieje Polski), średnia tygodniowa ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 21
muzyczne (w tym: nauka gry na keyboardzie, nauka gry na gitarze klasycznej i basowej, prowadzenie zespołu muzycznego), średnia tygodniowa ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 23	muzyczne (w tym: nauka gry na keyboardzie, nauka gry na gitarze klasycznej i basowej, prowadzenie zespołu muzycznego), średnia tygodniowa ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 7
taneczne (w tym zajęcia ruchowe dla przedszkolaków, nauka tańca	taneczne (w tym zajęcia ruchowe dla przedszkolaków, nauka tańca

nowoczesnego), średnia dzienna ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 45	nowoczesnego), średnia dzienna ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 14
ruchowe dla dorosłych (w tym: fitness, zumba, gimnastyka dla seniorów), średnia dzienna ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 57	ruchowe dla dorosłych (w tym: fitness, gimnastyka dla seniorów), średnia miesięczna ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 23
komputerowe (w tym nauka obsługi komputera dla seniorów, robotyka), średnia tygodniowa ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 10	
Klub malucha (różnorodne zajęcia rozwojowe dla dzieci w wieku 2-3 lata), ilość wejść/odwiedzin w roku to - 327	
sala zabaw dla dzieci – figloraj , w tym urodziny, ilość wejść/odwiedzin w roku to - 1148	
zajęcia wokalne – średnia tygodniowa ilość osób na zajęciach to - 10	
światlica – ilość wejść/odwiedzin w roku to - ok. 900	światlica – ilość wejść/odwiedzin w roku to - ok. 435
fotograficzne – średnio na zajęciach 8 uczestników	
orkiestra dęta – średnio 20 uczestników na zajęciach	
sterownia – średnio 12 uczestników na zajęciach	
.....	zajęcia ruchowe „Aktywna mama i dziecko”- ilość osób w tygodniu 4

W 2019 r. pojawiły się nowe zajęcia w MCK, tj. nauka śpiewu (zaj. wokalne), zajęcia modelarstwa - klubu modeli RC oraz zajęcia fitness dla młodych mam „Aktywna mama i dziecko”. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu.

Uczestnicy cyklicznych zajęć w MCK brali udział w konkursach i festiwalach poza Gminą

Tuszyn, tj.:

1. XXIII Ogólnopolskie Spotkanie Taneczne pn. „Radomsko Open 2019”;
2. Konkurs plastyczny „Anioł - muśnięcie skrzydeł” oraz w wojewódzki konkurs plastyczny pn. „ROSmalowani”;
3. Koluszkowski Przegląd Piosenki;
4. Ogólnopolskie Konkursy Fotograficzne.

Miejskie Centrum Kultury zorganizowało w 2019 r. **41 wydarzeń/ konkursów/ przeglądów kulturalnych**, poniżej w tabeli przedstawiono dokładny wykaz:

Nazwa imprezy/wydarzenia	Orientacyjna ilość osób
Finał WOŚP – koncert i licytacje	200
Bal karnawałowy dla dzieci	70
Przedstawienie teatralne dla dzieci pt. „ Przygody Pipi skarpetki” - świetlica w Żerominie	30
Przedstawienie teatralne dla dzieci pt. „ Przygody Pipi skarpetki”	120
Przedstawienie teatralne dla dzieci pt. „ Przygody Krecika” - filia MCK	70
Bale karnawałowy dla dzieci w filii MCK	120
Pokaz iluzjonisty	90
Warsztaty zimowe w MCK w Tuszynie, to zorganizowane zajęcia dla dzieci podczas ferii zimowych	25
Karnawałowa ZUMBA – sportowo - rekreacyjne zajęcia dla pań	25
Koncert z okazji Dnia Kobiet i Mężczyzn	150
Kreatywne zajęcia plastyczne dla dzieci z Przedszkola Miejskiego nr 1.	90

Warsztaty wielkanocne dla dzieci z rodzicami	40
Warsztaty wielkanocne dla dorosłych – filia MCK	10
Warsztaty plastyczne-wielkanocne dla dzieci - świetlica Żeromin	14
Tuszyński Piknik Rodzinny w ramach akcji promocyjnej „Dni Otwarte Funduszy Europejskich”	250/300
Warsztaty plastyczne - wyjazdowe	20
Współorganizacja imprezy plenerowej „Święto Zofiówki”	przechodnio 100
VIII Przegląd Dorobku Kulturalnego Przedszkoli Miasta i Gminy Tuszyn - PROMYCZEK 2019. Impreza cykliczna prezentująca dokonania artystyczne dzieci uczęszczających do przedszkoli z terenu miasta i gminy Tuszyn	250
Spotkanie dla pań pn. „Babskie popołudnie”, o tematyce zero waste i zdrowia.	20
Warsztaty dla dzieci – kwiaty dla mamy świetlica Żeromin	13
Współorganizacja imprezy plenerowej „Piknik w Żerominie”	przechodnio 100
70 – lecie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tuszynie	180
Plener malarsko-rysunkowy	20
Impreza plenerowa „Powitanie lata w Tuszynie”	przechodnio 600
Letnie warsztaty stacjonarne dla dzieci w wieku 7-12 lat, I tura	40
Letnie warsztaty stacjonarne dla dzieci w wieku 7-12 lat, II tura	40
Dożynki gminno - parafialne, impreza plenerowa, koncerty, konkursy, animacje	przechodnio 400

Narodowe Czytanie – impreza plenerowa	150
Warsztaty i koncert pn. „Łączy Nas Tradycja”	200
Warsztaty muzyczne w ramach „Rockowania. Gramy Ciechowskiego”	12
Uroczystości związane z obchodami 11-Listopada	150
Warsztaty wyjazdowe Orkiestry Dętej	25
Plejada – konkurs muzyczny dla dzieci i młodzieży z Gminy Tuszyn	180
Wróżby andrzejkowe – świetlica w Żeromin	15
Warsztaty bożonarodzeniowe dla dzieci z rodzicami	40
Przedstawienie teatralne dla dzieci „Mikołajkowa niespodzianka”	150
Mini-maraton fitness i zumby	50
Spotkanie wigilijne dla mieszkańców Gminy Tuszyn na placu Reymonta	100
Konkurs plastyczny pn. „Twój księżyc”	30
Konkurs fotograficzny pn. „Moja okolica wiosną”	18
Warsztaty plastyczne - wyjazdowe w SP w Górkach Dużych	25

Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie bierało czynny udział w naborze do różnych projektów, w 2019 r. udało nam się zakwalifikować do następujących działań:

1. W miesiącach wakacyjnych (lipiec, sierpień) 2019 r. udział MCK w projekcie Łódzkiego Domu Kultury **„Kolorowa Lokomotywa - Na Zielonym Szlaku - Projekt ekologiczno-artystyczny dla dzieci z województwa łódzkiego”**. Dzięki temu 80 dzieci z terenu Gminy Tuszyn mogło wziąć udział w bezpłatnych stacjonarnych oraz wyjazdowych warsztatach, m.in. zwiedzaniu parków/rezerwatów i ciekawych przyrodniczo miejsc w woj. łódzkim. Projekt kierowany był do dzieci w wieku 7-12 lat.

Celem projektu była edukacja i pobudzanie w młodych ludziach potrzeby zgłębiania wiedzy w zakresie ochrony środowiska. W ramach projektu odbyły się następujące warsztaty:

- a) 08.07 i 22.08 – warsztaty dla dzieci w MCK pn. „Kupuj odpowiedzialnie” odbyły się w dwóch terminach, ilość uczestników 80,
- b) 10.07 i 23.08 – wyjazdowe warsztaty dla dzieci do Leśnej Osady Edukacyjnej w Kole. Ilość uczestników 80,
- c) 12.07 i 22.08 – wyjazdowe warsztaty do Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. Ilość dzieci 80,

2. W miesiącach wrzesień – grudzień został zrealizowany kolejny projekt z ŁDK – cykl bezpłatnych warsztatów dla dzieci oraz nauczycieli i animatorów kultury w ramach projektu pn. „**Łódzkie pełne kultury – III edycja**”. Nabór dzieci do projektu został zrealizowany we współpracy ze szkołami. Ilość dzieci, które skorzystały z warsztatów/wyjazdów to ok. 100 z czterech szkół oraz 20 nauczycieli i animatorów. W ramach projektu odbyły się następujące bezpłatne warsztaty:

- a) 30.09 - w Szkole Podstawowej nr 2 w Tuszynie odbyły się warsztaty wokalnno-aktorskie dla dzieci. Celem zajęć było przybliżenie uczestnikom specyfiki teatru operowego, zaprezentowanie opery i baletu, jako dziedziny sztuki teatru muzycznego, a także rozwijanie kreatywności uczestników za pomocą ćwiczeń w śpiewie i sztuce aktorskiej oraz kształtowanie potencjalnego widza sztuki operowej, który świadomie korzysta z szerokiej oferty kulturalnej. Natomiast w MCK w Tuszynie odbyły się warsztaty dla nauczycieli pn. „Emisja i higiena głosu II. Podstawy wspólnego muzykowania – warsztaty edukacyjne dla nauczycieli i animatorów”. Ilość dzieci – 30, ilość dorosłych – 15,
- b) 13.10 - odbyły się wyjazdowe warsztaty/wycieczka do Muzeum Miasta Łodzi i na koncert do Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina. Tym razem z projektu skorzystały dzieci ze SP w Górkach Dużych i SP w Wodzinie Prywatnym. Ilość dzieci – 30,
- c) 17.10 - w SP Nr 1 w Tuszynie odbyły się warsztaty muzyczne pn. „Nie takie dęte straszne – posłuchaj, zrób i zagraj – warsztaty muzyczne dla dzieci”. Ilość dzieci 30,
- d) 28.10 - kolejna odsłona projektu Łódzkie Pełne Kultury to warsztaty edukacyjne pn. „Znasz swój znak?” przeprowadzone zostały w SP w Wodzinie Prywatnym. Ilość dzieci 30,

e) 08.11 – wizyta nauczycieli i animatorów w Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina w Łodzi podczas, której wysłuchano koncertu fortepianowego,

f). 13.11 - w ramach projektu „Łódzkie pełne kultury – III edycja” realizowanego ze środków ŁDK odbyły się kolejne warsztaty tym razem w SP w Górkach Dużych, pn. „Spacer dźwiękowy. Warsztaty field recordingu – warsztaty animacyjne dla dzieci”. Ilość dzieci 30. Natomiast w MCK w Tuszynie odbyły się warsztaty dla dorosłych pn. „Śpiewoterapia. Emisja głosu z elementami muzykoterapii – warsztaty muzyczne bazujące na polskiej muzyce tradycyjnej”. Ilość dorosłych – 15.

g) 28.11 - wizyta nauczycieli i animatorów (15 osób) i zwiedzanie Muzeum Miasta Łodzi,

h) 05.12 – ostatni wyjazd w ramach Łódzkie Pełne Kultury III na spektakl w Teatrze Wielkim pt. „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków”. W wydarzeniu wzięły udział dzieci ze SP Nr 1 i Nr 2 w Tuszynie. Ilość dzieci 30.

3. W październiku został zrealizowany przez MCK, szkoły z Gminy Tuszyn oraz w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Kocham Tuszyn” projekt pn. „Łączy Nas Tradycja” w ramach środków z programu Bardzo Młoda Kultura. Odbyły się warsztaty w szkołach oraz w MCK i główny koncert finałowy na którym przedstawiono efekt pracy dzieci tj. występ wokalny, występ tańca ludowego, prace plastyczne np. pająki ludowe i kwiaty z bibuły oraz prezentacja multimedialna. W ramach projektu odbyło się 12 warsztatów i koncert finałowy. Udział w projekcie wzięło 80 dzieci.

4. W 2019 r. Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie realizowało nadal postanowienia projektu **„ZACZYTANY DOM KULTURY 2019”** Narodowego Centrum Kultury. MCK w Tuszynie w ramach projektu pozyskał dla mieszkańców z Gminy Tuszyn kilkanaście publikacji humanistyczno-historycznych. Książki były dostępne w MPB w Tuszynie, przy ul. Noworzgowskiej 20A. Celem projektu było upowszechnianie dostępności do publikacji naukowych i specjalistycznych.

MCK w Tuszynie licznie pomagał przy oddolnych inicjatywach mieszkańców, sołectw, czy stowarzyszeń. Poniżej lista działań.

Inicjatywy w partnerstwie:

- 1) 5.02 – została udostępniona sala na bal karnawałowy dla dzieci z PM Nr 1 w Tuszynie;
- 2) 4.05 – udostępniono sprzętu MCK dla OSP w Kruszowie na imprezę plenerową;
- 3) 18.05 – Święto Zofiówki, wsparcie działań poprzez animacje dla dzieci, użyczenie sprzętu, projekt i druk plakatów;
- 4) 26.06 – malowanie twarzy i animacje podczas otwarcia nowego miejsca rekreacyjnego w Gminie Tuszyn;
- 5) 1.06 – Piknik Rodzinny w Żerominie organizowany przez Klub Przyjaciół Żeromina i MCK w Tuszynie. Impreza plenerowa, koncerty, animacje dla dzieci, projekt i druk plakatów;
- 6) 21.09 – podczas „Tuszyńskiego Biegu Rodzin” pracownicy z MCK zajmowali się animacjami dla dzieci;
- 7) 6.11 – MCK udostępniło salę oraz sprzęt na spotkanie osób 50+ pn. „Cyber przemoc”;
- 8) 9.11 – udostępniono salę oraz sprzęt stowarzyszeniu Jagiellonia w celu przeprowadzenia wigilii dla dzieci rocznika 2011/2012.

W MCK w Tuszynie, w fili MOK-u w Tuszynie Lesie oraz w świetlicy wiejskiej w Żerominie udostępniane były bezpłatnie pomieszczenia oraz sprzęt na cykliczne, comiesięczne zebrania dla: Koła Emerytów, Rencistów w Tuszynie, Koła Emerytów, Rencistów w Tuszynie – Lesie, Stowarzyszenia Diabetyków, Rejonowego Koła Pszczelarzy w Tuszynie, Koła Wędkarzy z Tuszyna, Spółdzielni Mieszkaniowej z Tuszyna, stowarzyszeniom tj. Klub Przyjaciół Żeromina, Stowarzyszeniu Lotników, fundacji, KGW, rad dzielnic i sołectw. Średnia, miesięczna liczba udostępnień sal/pomieszczeń to 6.

Miejska Biblioteka Publiczna w Tuszynie, która działa w strukturach MCK tworzą MBP przy ul. Noworzgowskiej 20A, filia MBP przy ul. Prusa 7 oraz punkt biblioteczny w Żerominie przy ul. Tuszyńskiej 13D. MBP w Tuszynie prowadziła elektroniczny system wypożyczeń w programie MAK+. W Bibliotece działała kafejka internetowa udostępniana dla mieszkańców Tuszyna oraz prowadzony był punkt ksero.

2019 r.	MBP w Tuszynie	Filia MBP Tuszynie
Czytelnicy ogółem:	1499	230
Uczące się:	491	71
Pracujące:	772	90
Emeryci, renciści i bezrobotni:	236	69
Wypożyczenia ogółem:	23228 vol.	4257 vol.
W tym dla dzieci i młodzieży:	6990 vol.	676 vol.
Stan księgozbioru:	32275 vol.	5942vol.
W tym lit. piękna dla dorosłych	16651 vol.	3001 vol.
W tym lit. piękna dla dzieci i młodzieży	7966 vol.	1784 vol.
W tym lit. popularnonaukowa	7658 vol.	1157 vol.
Zakupiono książek	806 vol.	139 vol.
W tym ze środków budżetowych	597 vol.	78 vol.
Z dotacji MKiDN	209 vol.	61 vol.
Dary	739 vol.	36 vol.
Czasopisma	13 szt.	4 szt.
Ilość zorganizowanych spotkań dla grup przedszkolnych	6	2

Świetlica w Żermonie

W Żerominie działała świetlica wiejska, którą średnio w miesiącu odwiedziło 48 dzieci (świetlica działała 3 dni w tygodniu, po 3,5 godziny dziennie). Działał tam również punkt biblioteczny,

z którego w 2019 r. skorzystało 35 czytelników. Liczba wypożyczeń to 650, liczba odwiedzin – 390.

Świetlica w Kruszowie

W świetlicy odbywały się zebrania KGW Kruszów, imprezy okolicznościowe organizowane przez Sołectwo Kruszów dla mieszkańców sołectwa tj. Andrzejki czy Mikołajki.

Świetlica w Szczukwinie

W świetlicy odbywały się zebrania KGW Szczukwin, imprezy okolicznościowe organizowane przez Sołectwo Szczukwin dla mieszkańców sołectwa tj. Andrzejki czy Mikołajki.

6.16. Sport i Rekreacja

W skład Miejskiego Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie wchodzi następujące obiekty:

- 1) Kryta Pływalnia „Oceanik” położona w Tuszynie przy ul. Noworzgowskiej 20, będąca jednocześnie siedzibą Miejskiego Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie. W budynku Krytej Pływalni znajduje się Grota Solna z tężnią solankową, a na terenie zielonym przyległym do budynku pływalni, znajduje się rekreacyjna siłownia plenerowa;
- 2) Obiekt sportowy „Moje Boisko – Orlik 2012” położony w Tuszynie przy ul. Noworzgowskiej 30.
- 3) Stadion Miejski położony w Tuszynie przy ul. Poniatowskiego 13;
- 4) Hala widowiskowo-sportowa im. Solidarności położona w Tuszynie przy ul. Tysiąclecia 8;
- 5) Boisko wielofunkcyjne w Tuszynie przy ul. Szpitalnej 3.

Celem działalności MCSiW w Tuszynie była realizacja działań z zakresu kultury fizycznej, turystyki i wypoczynku ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia właściwych warunków dla dzieci i młodzieży. Przedmiotem działania MCSiW był całokształt działalności w zakresie kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych, a w szczególności:

- a) świadczenie usług dla ludności w zakresie sportu, rekreacji, turystyki i wypoczynku,
- b) udostępnienie bazy MCSiW szkołom działającym na terenie Gminy Tuszyn na realizację zadań programowych w zakresie kultury fizycznej,

- c) udzielanie pomocy szkoleniowej oraz udostępnianie bazy i sprzętu na realizację zajęć sportowych,
- d) propagowanie umiejętności bezpiecznego uprawiania sportu wśród mieszkańców gminy,
- e) kształtowanie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, zachowań promujących zdrowy sposób spędzania wolnego czasu.

Z początkiem 2019 r. na podstawie ogłoszonego naboru wniosków przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, Miejskie Centrum Sportu i Wypoczynku złożyło wniosek o przyznanie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań w zakresie rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Zadanie pod nazwą „Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w postaci Otwartej Strefy Aktywności o charakterze wielopokoleniowym przy Szkole Podstawowej nr 2 w Tuszynie przy ul. Poniatowskiego 11” opiewało na kwotę 50 000 zł brutto, z czego 70% to kwota pochodząca z dofinansowania. W następstwie złożonego wniosku przyznano Gminie Tuszyn dotację celową z budżetu Województwa Łódzkiego, a z początkiem sierpnia 2019 r. podpisano z Urzędem Marszałkowskim umowę na realizację powyższego zadania. Realizacja zadania inwestycyjnego nastąpiła z dniem 4 września 2019 r.

W miesiącu marcu 2019 r. złożony został wniosek do Ministerstwa Sportu i Turystyki w oparciu o program „Sportowa Polska – rozwój lokalnej infrastruktury sportowej”. Wartość zaplanowanej inwestycji w postaci modernizacji trybun oraz budowy bieżni w ramach programu stanowiła kwotę 2 087 214 zł brutto, z czego 50 % stanowiłoby ewentualne dofinansowanie. Z końcem 2019 r. w wyniku otrzymanego sprawozdania z wyników naboru Gminie Tuszyn nie przyznano na ten cel środków finansowych.

MCSiW w Tuszynie na terenie Gminy realizowało swoje działania statutowe poprzez współpracę z lokalnymi klubami i stowarzyszeniami sportowymi, które dzięki udostępnionej bazie administrowanych obiektów prowadziły sekcje piłki nożnej oraz piłki siatkowej. Owocna współpraca przekładała się na organizację turniejów o puchar Burmistrza Miasta Tuszyna. Liczne sukcesy towarzyszące grupom piłkarskim i siatkarskim przyciągają z roku na rok coraz liczniejsze grupy dzieci i młodzieży uczestniczące w pozaszkolnych sekcyjnych zajęciach sportowych.

Ponadto działania statutowe MCSiW w Tuszynie były realizowane poprzez współpracę

z ościennymi gminami, na terenie których nie było obiektu krytej pływalni, a ministerialny Program „Umiem Pływać” przeznaczony był dla uczniów klas III szkół podstawowych. W roku 2019 na obiekcie Krytej Pływalni realizowany był program „Umiem pływać”, który zakładał systematyczny i powszechny udział dzieci w pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych zajęciach sportowych z zakresu nauki pływania. Zajęcia w ramach projektu to przede wszystkim propozycja skorzystania z możliwości nabycia podstawowych umiejętności pływania, ale również możliwość rozwijania i podnoszenia sprawności fizycznej, zachęcenia do systematycznego uprawiania sportu w czasie wolnym od nauki i aktywnego trybu życia. Łącznie w dwóch turach realizowanego programu udział wzięło 90 uczniów klas III Szkoły Podstawowej w Wolborzu.

Jak co roku MCSiW w Tuszynie organizowane były otwarte zawody pływackie z okazji Dnia Dziecka pod patronatem Starosty Łódzkiego Wschodniego, w których udział brali dzieci i młodzież z terenu Gmin należących do naszego powiatu i nie tylko. Cykliczne zawody pływackie cieszyły się dużym zainteresowaniem, a szczególnie cieszył fakt, że zwycięzcy zawodów doskonale znani byli z uczęszczania na sekcje nauki i doskonalenia pływania, które prowadziła od września do maja Kryta Pływalnia „Oceanik”. W roku 2019 na sekcyjne zajęcia z nauki i doskonalenia pływania uczęszczało 240 uczestników, którzy pozyskali podstawowe umiejętności pływania a co za tym idzie nabyli niezbędną wiedzę z zakresu bezpiecznego korzystania z akwenów wodnych.

Na terenie krytej pływalni, co roku w kwietniu organizowane są Międzyszkolne Zawody Pływackie Szkół Podstawowych z terenu Gminy Tuszyn, nad którymi honorowy patronat obejmuje Dyrektor MCSiW w Tuszynie. W zawodach jako gospodarze udział biorą uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 i nr 2 w Tuszynie, uczniowie Szkoły Podstawowej w Górkach oraz Szkoły Podstawowej w Wodzinie Prywatnym. Gościnnie uczestniczyła na naszym obiekcie Szkoła Podstawowa ze Rzgowa.

Jak, co roku, w czerwcu 2019 r. na obiekcie Krytej Pływalni przeprowadzona została trzytygodniowa przerwa technologiczna, podczas której wykonywane były przeglądy i serwisy techniczne urządzeń na obiekcie. Dodatkowo w ramach obowiązującej gwarancji wykonane zostały prace remontowe polegające na usunięciu wykwitów wilgoci, usunięciu przecieku w natryskach damskich, usunięciu pęknięć na hali basenowej. Ponadto z większych inwestycji w ramach prac remontowych wykonano generalny remont natrysków oraz przyległych toalet po stronie damskiej. Dodatkowo wymieniono

zużyte filtry w zbiorniku filtracyjnym na obiegu sportowym.

Ponadto dzięki uprzejmości Rejonowego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Piotrkowie Trybunalskim za pośrednictwem Miejskiego Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie, tuż przed wakacjami, została przeprowadzona akcja informacyjno – edukacyjna pn.: „Bezpieczna woda”. Akcja ta była skierowana do dzieci z klas I – III i stanowiła cenne źródło informacji dla dzieci, nauczycieli oraz wychowawców. Celem akcji była popularyzacja, podniesienie świadomości społecznej oraz promocja bezpiecznego zachowania w wodzie oraz nad wodą i terenach przywodnych podczas letniego wypoczynku. W trakcie prelekcji dzieci miały również okazję poćwiczyć udzielania pierwszej pomocy z użyciem fantomu oraz zapoznać się ze sprzętem pomocniczym i ratunkowym.

MCSiW w Tuszynie realizowało swoje działania statutowe na podstawie zatwierdzonego przez Radę Miejską planu dochodów i wydatków. W zestawieniu porównawczym dochodów generowanych przez jednostkę w 2018 r. z dochodami, w 2019 r. zauważalny był 4% wzrost. Roczne dochody wygenerowane z działalności MCSiW w Tuszynie ostatecznie w 2019 r. wyniosły 1 543 836 zł.

6.17. Oświata i Edukacja

Sieć szkół i przedszkoli na terenie Gminy Tuszyn na koniec roku 2019.

Szkoły;

- 1) Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Władysława Jagiełły w Tuszynie,
- 2) Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stefanii Sempołowskiej w Tuszynie,
- 3) Szkoła Podstawowa im. Franciszka Kujawińskiego w Górkach Dużych,
- 4) Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Wodzinie Prywatnym,
- 5) Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Tuszynie.

Przedszkola:

- 1) Przedszkole Miejskie nr 2 „Pod Sosnami” w Tuszynie,
- 3) Zespół Przedszkolny w Tuszynie, w skład którego wchodzi:
 - Przedszkole Miejskie Nr 1 w Tuszynie,

- Przedszkole Miejskie Nr 3 w Tuszynie,
- Oddział w Garbowie,
- Oddział w Tuszynie.

Liczba uczniów i oddziałów:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym:	w tym:							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
1.	SP1	22	461	52	41	54	34	57	83	67	73	
2.	SP2	19	375	45	66	36	30	56	62	36	44	
3.	SPGD	8	79	13	7	8	8	9	9	12	13	
4.	SPWP	8	90	9	12	11	12	12	14	10	10	
	RAZEM	57	1005	119	126	109	84	134	168	125	140	
1.	LO	4	89	46	30	13	-	-	-	-	-	
	RAZEM	4	89	46	30	13	-	-	-	-	-	
	OGÓŁEM	61	1094	165	156	122	84	134	168	125	140	

Liczba uczniów w przedszkolach i liczba oddziałów:

Lp.	wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1.	PM1	5	103
2.	PM2	5	110
3.	PM3	4	97
4.	Oddział Garbów	1	15
5.	Oddział Tuszyn	1	25
6.	Oddział SPWP	2	37
7.	Oddział SPGD	1	25
8.0 5.2 02 0	Winners	1	18
9	Winners	1	20
	OGÓŁEM	21	450

W roku szkolnym 2019/2020 w gminnych przedszkolach, szkołach prowadzonych przez Gminę Tuszyn zatrudnionych było **171** nauczycieli oraz **76** pracowników administracji i obsługi.

Zatrudnienie w szkołach i przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020

Lp.	Wyszczególnienie	Zatrudnienie		w tym		w tym	
		etaty	osoby	nauczyciele		pozostali	
				etaty	osoby	etaty	osoby
1.	SP1	52,73	55	38,73	41	14,00	14
2.	SP2	46,85	52	31,85	37	15,00	15
3.	SPGD	17,36	24	14,42	20	2,94	4
4.	SPWP	19,94	23	16,19	18	3,75	5
5.	LO	11,60	21	8,85	18	2,75	3
RAZEM		148,48	175	110,04	134	38,44	41
6.	PM2	22,00	24	10,75	12	11,25	12
7.	ZP	42,62	48	22,12	25	20,5	23
RAZEM		64,62	72	32,87	37	31,75	35
OGÓŁEM		213,10	247	142,91	171	70,19	76

W roku szkolnym 2019/2020 przebywali:

- 1 nauczyciel na urlopie dla poratowania zdrowia,
- 3 nauczycieli na urlopie wychowawczym.

Pomoc materialna dla uczniów i wychowanków w 2019 r.

Forma pomocy	Liczba przyznanej pomocy				Kwota wydatków w zł
	Typ szkoły				
	szkoła podsta wowa	gim nazj um	szkoły ponadgi mnazjal ne	i n n e	
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym					
Stypendium szkolne za wyniki w nauce	238	40	14	-	29.975,00
Pomoc materialna o charakterze socjalnym					
d) zasiłki szkolne	-	-	-	-	-
e) stypendia szkolne	32	6	13	-	32.285,33
f) wyprawka szkolna	-	-	1	-	445,00

Darmowe podręczniki i materiały ćwiczeniowe	1005	-	-	-	86.829,16
RAZEM					149.534,49

Dowożenie uczniów do szkół w 2019 r.

wyszczególnienie		Liczba uczniów	Wydatkowa kwota w zł
1.	Dowóz uczniów do szkół	403	313.076,88
2.	Dowóz uczniów niepełnosprawnych transportem gminnym	16	30.771,50
3.	Dowóz uczniów niepełnosprawnych indywidualnie przez opiekunów własnymi środkami lokomocji	10	45.331,48
RAZEM - dowożeni		429	389.179,86

Wydatki na publiczne jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę Tuszyn w roku 2019.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w dziale „Oświata i wychowanie” oraz „Edukacyjna opieka wychowawcza” w zł.
1.	SP1	3 809 480,77
92.	SP2	3 116 292,25
3.	SPGD	1 388 224,60
4.	SPWP	1 536 403,85
5.	G1	807 054,97
6.	G2	534 627,54
7.	GWP	151 273,15
8.	LO	769 549,21
9.	PM1	854 486,25
10	PM2	1 287 392,51
11.	PM3	772 582,90
12	ZP	908 831,29
Razem		15936199,29

Dotacje dla niepublicznych jednostek systemu oświaty.

Lp.	wyszczególnienie	Liczba uczniów	Wydatkowana kwota w zł.
1.	Przedszkole „Winners”	20	176.989,34
2.	Przedszkole „Winners I”	25	227.617,27
RAZEM		45	404.606,61

Zwrot kosztów dotacji udzielonych przez inne gminy na uczniów będących mieszkańcami Gminy Tuszyn.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba uczniów	Wydatkowana kwota w zł.
1.	Gmina Pabianice	1	5 589,20
2.	Gmina Rzgów	14	91 496,52
3.	Miasto Piotrków Trybunalski	2	12 284,20
4.	Miasto Łódź	10	49 299,58
5.	Gmina Moszczenica	1	1 370,58
6.	Gmina Ksawerów	1	3 435,62
7.	Gmina Grabica	1	270,40
Razem		30	163 746,10

VII. Podsumowanie

Raport o stanie gminy sporządzony został po raz drugi na podstawie wymogu ustawowego - art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Obowiązek sporządzenia dokumentu spoczywa na organie wykonawczym gminy – Burmistrzu, w roku 2020 w terminie do 31 lipca 2020 r. za poprzedni rok kalendarzowy.

Raport o stanie gminy został opracowany na podstawie zebranych informacji od pracowników merytorycznych Urzędu Miasta oraz pracowników jednostek organizacyjnych Gminy Tuszyn. W opracowaniu zostały opisane ważne obszary tematyczne, a w szczególności: sytuacja ekonomiczna, demograficzna, realizacja zadań gminy w zakresie oświaty i wychowania, gospodarki przestrzennej, pomocy społecznej, gospodarki mieszkaniowej, gospodarki wodno - kanalizacyjnej, realizacji inwestycji oraz pozyskiwania środków zewnętrznych.

Duża część raportu jest nakierowana na opis realizacji zadań zawartych w dokumencie „Strategia Rozwoju Gminy Tuszyn na lata 2015-2020”, który powstał w oparciu o sugestie i opinie mieszkańców.

Raport za rok 2019 oraz kolejne będą szczegółowym materiałem merytorycznym dla Rady Miejskiej, Jednostek Pomocniczych Gminy Tuszyn pozwalającym, na głębszą analizę i zmierzającym do jeszcze lepszej realizacji zadań samorządowych, w konsekwencji poprawie warunków życia mieszkańców oraz mającym wpływ na rozwój całej gminy.

Warto zwrócić uwagę na najważniejsze obszary działania Samorządu Tuszyna w roku 2019 zarówno budżetowe i pozabudżetowe.

W realizacji zadań nie związanych z wydatkowaniem środków finansowych gminy zaliczyć należy proces budowy ronda na drodze krajowej 12-91 w Głuchowie. Inwestycja jest finansowana na wniosek Gminy Tuszyn w całości z pieniędzy rządowych (wartość kontraktu na poziomie ok. 9,5 mln zł). Przyczyni się do skomunikowania sieci drogowej w terenie oraz umożliwi zainwestowanie gruntów, które w przyszłości zapewni stabilne źródło finansowania budżetu gminy.

W działaniach budżetowych wiele wysiłku kosztowały prace związane z uruchomieniem sieci komunikacyjnej w nowej sytuacji związanej wycofaniem się firmy PKS z realizacji połączeń w grudniu 2018 r. Zespół Radnych i pracowników Urzędu wypracował rozwiązanie pozwalające na:

- zabezpieczeniu połączeń transportu publicznego na trasie Tuszyn – Łódź,

- rozszerzeniu połączeń o dzielnicę Tuszyn Szpital,
- uchronieniu przed znaczącymi obciążeniami finansowymi mieszkańców (część pasażerów próbowała wymusić na samorządzie wydatkowanie ok 2 mln zł na komunikację żądając przywrócenia realizacji usługi przez PKS, co wiązałoby się ze wzrostem podatków o ok. 100%,
- uzyskaniu dofinansowania rządowego do przewozów za pośrednictwem Urzędu Wojewódzkiego,
- uruchomieniu przez Marszałka Województwa połączenia komunikacyjnego Piotrków Tryb. - Tuszyn - Łódź przez południowe sołectwa w gminie.

Kolejnym istotnym elementem wykonania budżetu jest kontynuacja procesu zakupu nowych pojazdów dla OSP i tak po dofinansowaniu dla OSP Wodziniek i OSP Tuszyn kolejną jednostką, która została wyposażona w nowy wóz jest OSP Tuszyn-Las.

Największym zadaniem inwestycyjnym zrealizowanym i rozliczonym w roku 2019 była budowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Tuszyn Las. Prace zostały zafakturowane na prawie 5 mln zł i udało się na to zadanie uzyskać ponad 1 mln zł umarzalnej pożyczki w WFOŚ i GW w Łodzi oraz zawrzeć umowę z Urzędem Marszałkowskim na dofinansowanie na poziomie 2,3 mln zł oraz uzyskać zwrot podatku VAT z inwestycji.

Wiele wysiłku urzędnicy poświęcili na kwestie związane z szacowaniem szkód rolniczych związanych z klęską suszy w 2019 roku. Przeprowadzone postępowania pozwoliły na wypłatę rolnikom dużych kwot odszkodowań z ARMIR.

W zakresie oświaty warto zaakcentować, że w przejętym przez gminę Liceum powstały dwa, nowe pełne oddziały (po Gimnazjum i Szkole Podstawowej).

W prognozowaniu zadań dla samorządu na rok 2020 niewątpliwie istotne będą wysiłki związane z realizacją inwestycji przy maksymalnym udziale środków zewnętrznych, nie bez znaczenia jednak mogą być skutki znaczących zmian ustawodawstwa w kwestii gospodarki odpadami, a co za tym idzie obciążeń finansowych mieszkańców.

Spis Treści

I. Wstęp.....	1-2
II. Informacje ogólne.....	2-6
2.1. Ogólna charakterystyka gminy.....	2-3
2.2. Ludność gminy	3-5
2.3. Realizacja zadań z zakresu Urzędu Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności.....	5-6
III. Strategia Rozwoju Gminy Tuszyn na lata 2015-2020.....	6-21
3.1. Stan realizacji strategii.....	8-21
IV. Realizacja planów, programów i polityk.....	21-37
4.1. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.....	21-22
4.2. Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym Gminy Tuszyn na lata 2018-2023.....	22-23
4.3. 3 Letni Program Wspierania Rodziny w Gminie Tuszyn za rok 2018.....	23-26
4.4. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021	26-30
4.5. Roczny Program Współpracy Gminy Tuszyn z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego.....	30-32
4.6. Współpraca Gminy Tuszyn z klubami sportowymi w 2019 r. na podstawie Uchwały NR XX/115/11 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego, polegającego na tworzeniu warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu na terenie Gminy Tuszyn oraz wskazania celu publicznego z zakresie sportu jaki gmina zamierza osiągnąć	32

4.7. Gminny Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi na rok 2019.....	32-35
4.8. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2019.....	35-36
4.9. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Tuszyn w 2019 r.....	36-37

V. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Tuszynie37

VI. Obszary Tematyczne37-119

6.1. Gospodarka Przestrzenna.....	37-38
6.2. Finanse Gminy	38-52
6.3. Gospodarka Komunalna	52-56
6.4. Gospodarka Mieszkaniowa.....	56-59
6.5. Inwestycje realizowane przez Gminę Tuszyn w 2019 r.....	60-69
6.6. Układ drogowy Gminy Tuszyn	70-71
6.7. Gospodarka Nieruchomościami	71-76
6.8. Pomoc Społeczna	77-84
6.9. Polityka Prorodzinna	84-90
6.10. Promocja i Ochrona Zdrowia	90-93
6.11. Bezpieczeństwo Publiczne i Ochrona Przeciwpożarowa	93-100
6.12. Rolnictwo	100
6.13. Ochrona Środowiska i Przyrody.....	101-107
6.14. Odpady Komunalne.....	107-110
6.15. Kultura	111-120
6.16. Sport i Rekreacja	120-123

6.17. Oświata i Edukacja	123-127
VII. Podsumowanie.....	128-129
Spis Treści	130-131